

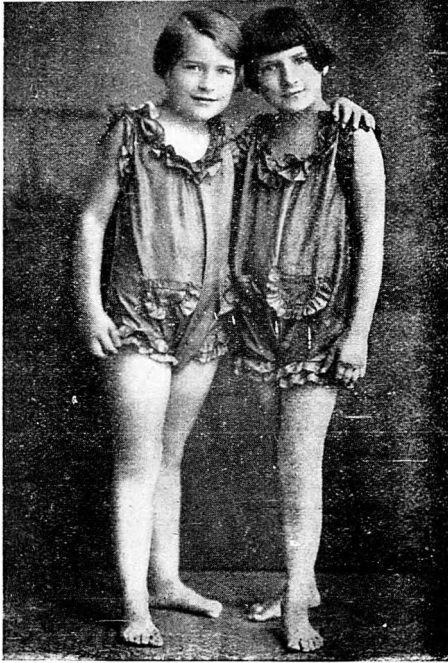
MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

Dr. KENDI FINÁLY ISTVÁN LEÁNYA, KLÁRA, BUDAPEST

STRELIŠKY utcai fényképész felvétele, V., Dorottya-u. 1. sz.

A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK

Holits Pimpi és Babu, Miskolc

Csákány Lucy és Etuska, Veszprém

utazás Mészáros felhője

Murányi Erzsike és Karcsi, Kalocsa

Molnár Mártuska, Szentes

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: Aut. 107-23 * Előfizetési ár: egész évre 20 P, félévre 10 P, negyedévre 6 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 6 Frc. Olaszországban 4 L. Amerikában egy évre 6 Dollár.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

Látszat-házasság

Hébe-korba minden társadalomnak szüksége van lelki nagytakarításra. Ott, ahol az erkölcs iránytűje, a hit bűvös hatalma, az irodalom és a művészet finom motora zavartalanul funkcionál, ezt a lelki nagytakarítást rendszerint nem botrányok és bűncelekmények provokálják. Az ilyen társadalmi közösségekben oly mély gyökeret vert az igazi kultúra (nem a kultúrának hazudott felszín, kérem alássan), hogy mindenki a maga lelkiismeretével számol el és ebben a csodálatosan bonyolult gépezetben aszerint igazítja a csavarokat, lassítja vagy gyorsítja a tempót, ahogy ezt a saját ízlése, műveltsége, tapintata, jól felfogott érdeke diktálja. Az ilyen társadalomban kerül az ember az összeütközést a mások tiszteletreméltó érdekeivel, ami nagyon is összeegyeztethető a saját érdekek szolgálataival, az ilyen társadalomban tisztességes életmódra törekszik mindenki és másoktól is megköveteli a becületnek azt a fokát, amelyet a saját cselekedeteire alkalmaz. A régi Rómában klasszikus tömörséggel így fogalmazták meg a polgárosult életbölcseletet: tisztességesen élni, senkit sem bántani, mindenkinek megadni a magáét. A világháború és a forradalmi konvulziók által felforgatott társadalmakban, fájdalom, elcsenevészedett és elkallódott a sokezeréves tisztesség-fogalom s innét van az, hogy az emberek ma már nem mindnyájan intézik el úgy a lelki nagytakarítást, mint a kiegyensúlyozott társadalmak, hanem az a rengeteg mérges gáz, amely évek alatt felgyülemlik, egyszer csak nagyhirtelenül utat tör magának, szörnyű feszítő erejével szétveti a társadalom rozoga épületének tartófalait, gerendáit — és tódul a szemünkbe a mérgezett levegő és megfekszi a tudónkat, elállítja lélegzetünket a sok szemét és piszok, amit a megtorlasztott és kiszabadult gázok magukkal sodornak. Így lesz azután egy-egy botrány és bűntény: egész társadalmak lelki nagytakarítása.

Igy lett a hitvesgyilkossággal és különféle bűncelekményekkel vádolt Erdélyi Béla bűnpörének nyilvános tárgyalásából is afféle erkölcsi szennyos-mosogatás. Ne fogjuk be finnyáskodva az orrunkat, — akármilyen förtelmes bűzök áradnak is ennek a bűnpörnek poshadtvizű mocsarából. Erdélyi Bélának, a huszonekét éves életveg legénykének egy fiatal színésznővel kötött házassága, elismerjük,

nem szimbóluma a párosületnek, de ahogy a főtárgyalás reflektorai éles fényvel megvilágították ennek a „modern” házasságnak a hátterét, valljuk be, nagyon sokan ismerünk rá egy-egy újkeletű házasság körülményeire. Erdélyi Béla esetét nem szabad általánosítani, még akkor sem, ha a hitvesgyilkosság vádját leszámítjuk. Az ő házasságában minden házassági betegség halmozottan jelentkezett, mint a legkülönbözőbb betegségek az orvosi műszerüzletek kirakatának össze-visszaszerűlt és össze-visszakötözött bábujában. Erdélyi Béla túlfiatalon házasodott, Erdélyi Béla hetvenkedő, önérteti túltengésben szenvedő fickó volt, Erdélyi Béla a léha legénykedés elzüllesztő, éjszakai tivornyákban tetszelgő tempóját vitte bele a házáséletbe, Erdélyi Béla nem tudott másfél órát csöndesen együtt tölteni a feleségével az otthonában, Erdélyi Béla könnyelmű fiatalemberek társaságába cipelte a feleségét, nem szólva most arról, hogy állandóan tetteleg bántalmazta a különben is hisztériás asszonyt.

És Erdélyi Béla mégis házasságot kötött. Miért? Higyjék meg, merő hengegéből. Hogy „megmutassa” a barátjainak: ássátok, ez a csinos nő, aki után „a nyelvetek lóg”, az enyém. Pont. Mert ennél több értelme és célja nem volt a házasságának. Otthonalapítás? Ugyan, hiszen nappal aludtak, éjjel lokálról-lokálra jártak, hogy tartalmatlan életük ürességét a bár zsvajvos jazz-ébe fojtsák. Családalapítás? Erdélyi Béla nem akart gyermeket, mert aki gyermekáldást vár egy nőtől, az szentnek tartja ezt a nőt és ujjal sem nyúl hozzá. Marad tehát: a lokál, a bár, autózás, pezsgőzés, garázdálkodás, buta sértések és még butább sértődések, beteges duzzogások, alkoholos kitörések és ellágyulások, katzenjammeres ébredések, hülye lovagiaskodások. Egy szóval: a kirakat.

Kirakatban állt Erdélyi Béla, oldalán a kis mártir-asszonykával, akit egész idegrendszere és részben a pályája is e mellé az urat játszó, minden ízében uriatlan siheder mellé vonzott. Kirakat-házasság: látszat-házasság. Minden látszat. Látszat a szerelem és a vagyon, látszat a dicsőség és a féltékenység, látszat az egész, hazudott boldogság. Erdélyi Béla bűnpörének komor kulisszái közt ezt a félelmetes szörnyet látom megmozdulni: a látszat-házasságot. Mohóbb, falánkabb, pusztítóbb monstrumot alig is

tudok elképzelni széttöredezett, nehezen épülő társadal- munkban, mint ezt. Nehogy a régi „fenn az ernyő, nincsen kas”-féle életmódra gondoljanak, mikor a látszat-házasság- ról beszélek. Kisebb jómód mellett, bizonyos túlzásokkal, jámbor csalásokkal, hogy felebarátainkat tévedésbe ejt- sük, el tudok képzelni boldog házaseletet, amely legföljebb egy-egy nagy estély rendezésével, túlköltekező ruházkodás- sal stb. akarja a nagyobb jómód hitét költeni. Más a lát- szat-házasság. Ahol a férj: csálé, az asszony: hajsz. Ahol még a közös érdek kapcsa sem tartja össze a házasfeleket. Ahol az otthon való együttlét: unalom, a beszélgetés: inge- rült civódás, a kettesben való meghitt vacsora: csapás. Ahol kell egy harmadik, egy negyedik, egy tizedik, ahol egész vendéglő és kávéház és bár és cigány és jazz és hor- ból szitt mámor kell, ahol nem lelki szükség, hanem vad kompanyia, hogy ne mondjam: csordaélet fogja össze a házasság szétbomló abroncsait. S a vég? Az abroncs elpat- tan és csak a roncs marad meg belőle.

A látszat-házasság iszonyú járványát csak a józan értelem küzdheti le. A betegség egészen fiatal korban tá- madja meg a szervezetet. Okos, tapasztalt szülők egyet- len orvosai. Apák és anyák, vigyázatok éretlen leányaitokra és fiaitokra. Maradjatok a régi, bevált sza- bály mellett: a fiatalság tombolja ki magát... de ne a házasságban! A házasság nem kalandorság, a család nem álbohémek bandája, az otthon nem bár. A házasság, igenis, szentség. Isteni, még ha az emberek számára találták is ki.

Gyermek született...

Írta: Szergej Szemjonov

Stefánt hazahívták a gyár- ból. A feleségének gyermeke született. Ott feküdt az assz- ony mellett, vörös-fehér csikos párnába burkolva. Pi- ros, puffadt kis fején ezer ránc, — furcsa, ősi fintorok futnak át rajta, hólyagos kis szája ösztönösen mozog...

A férfi odalépett az ágy- hoz. Kissé hátratólta a takarót, egy pillantást vetett a gyermekre, aztán megigazi- totta a vánkost az asszony

feje alatt. Mozgott a szája ritkanövésű, rótt bajusza alatt, de nem szólt semmit. Pedig onnan belülről, a lelke mélyé- ről elindult valami... talán gyöngédség, talán szeretet, talán öröm, talán féltés... egyre megy... az ő szegényes szókincsében nem tudott szavakká válni az érzés.

Járkálni kezdett föl s alá a szobában, hátrattett kéz- zel, nagy léptekkel. Gondolatban még a gyárban volt. Fül- lében zúgtak, zakatoltak a gépek, foga alatt még serce- gett a vaspor. Arra gondolt, hogy helyére most Waszilijt, a segédmunkást állították. A gonosz Waszilijt, aki mindig azon volt, hogy őt kitérjék. Ő meg hazajött... pedig ma dupla órabérrrel dolgoznak... haza kellett jönnie, hiszen gyermekük született... másfél óra haza, másfél vissza. összesen három óra, le fogják vonni a béréből..., no de itt a gyerek... Két éve házas, azóta minden év hozott egy gyereket. A kisleányt nem tudják tisztességgel nevelni. Há a keresztanyja nem volna, meztelán járna télviz ide- jén is, szégyenszemre...

— Takarékoskodnunk kell ezentúl Annusa, még sok- kal jobban, mint eddig... két gyerek egymásután, csak győzzük...

Az utolsó szavakat — maga sem tudta miért, — a

foga között, szinte ellenségesen mondta. Nem is mondta, inkább sziszegte, nem is az asszonynak, inkább önmagá- nak... Mégis meghallotta az asszony. Összerezgett. Szem-ében megjelent egy könnyesepp. Beesett, kékekes karját felemelte s az anyák utánozhatatlan, örök mozdulatával a gyerek felé nyúlt, mintha féltene, mintha védeni akarná.

A férfi észrevette. Fájtn neki, sértette ez a mozdulat:

— Micsoda? Védelmezi a gyermeket? Ki elől? Talán előle, az apjától? Hát mi ő? — persze megint félreér- tette... mint mindig... Miért is jött haza? Ő mind- össze arra jó, hogy inszakadásig dolgozzon éjjel-nappal, hogy hazahozza a sok pénzt, amit az asszony elkotyvaszt- hat, elkölthet... s még ő sir! Mi is az: ezt a nyomorúsá- gos zugot takarítani, azt a kis babot, káposztát megfőzni, a gyerekekre ügyelni... csak nem munka... és még ő fáradt!... Most persze megint egy hétig feküdni fog s ő főzhet magának vacsorát, vagy ehetik penészes kenye- ret, ha nincs kedve kotyvasztani...

Ilyenforma gondolatok forrtak, nyüzsögtek az agyá- ban, szívtelen és gonosz gondolatok... pedig alapjában véve jó ember volt. Talán egy idegen lény gondolkozott most az agyában. Az az idegen lény, akit nem ismerünk, pedig hozzánk tartozik. Az a szörnyű ismeretlen, aki ott rejtőzik lelkünk mélyén, lesben áll a szüntelen... s ha gyöngék és esendők vagyunk, egyszer ránk tör orvúl, leigazza lanyhuló akaratumkat, főlénk kerekedik. Bosszút forral az agyunkkal, ökölbe szorítja a kezünket, rúgásra emeli a lábunkat... mi jök vagyunk, vérzik a szívünk... s az ismeretlen szörnyű valaki — cselekszik helyettünk.

*

A férfi érezte, hogy kiméltelen és csúnya, amit mond. mégis kiszaladt a száján:

— Tulajdonképpen miből is akarod felnevelni ezt a két gyereket?... Persze, te erre nem gondolsz, te... te csak... — még akart mondani valamit, de nyelt egyet, hirtelen megbánást érzett. Odament az asszonyhoz, fölébe hajolt, érdes száját odanyomta verejtékes, sápadt homlo- kára, azután megcsókolta a gyermeket.

Fülében már elhalt a zakatolás. A munkabér e pillan- natban eszébe sem jutott. Újra kibuggyant egy csepp melegség a lelkéből, fel akart törni, hogy megvigasztalja, felvidítsa az asszonyt... de vigasztaláshoz szavak kelle- nek, puha, himes szavak, meg lágy tekintetek.

Nem ismert ilyen szavakat s apró szürke szemében már nem tudott mécesest gyűjtani a szeretet.

Járt tovább fel s alá. Percek teltek el némaságban. Majd abbahagyta a járkálást, felderült az arca. Odasom- fordált az ágy lábához, köhintett, hümmögött, talpával a padlót súrolgatta, mint afféle egyszerű ember, ha zavar- ban van. Nehezen szólalt meg...

— Te, te Annusa, azért ne búsulj ám, látjuk mi még hasznát a gyerekeknek... csak nőjjenek fel, majd keresnek ránk...

Az asszony hallotta a szavakat, de éppen csak meg- koppantak a fülén s menten tovasuhantak. Arra gondolt, hogy dolgozni, mosni fog gazdag úri házaknál. Ott- honra meg foltozást vállal. A pénzt összegyűjti s tanít- tatni fogja a fiát. Urat nevel belőle. Finom urat, aki tiszta szobában lakik, akinek patyolat az ágya, aki ebéd után drága szivarra gyűjt, akinek finom minden szava...

Melegség árasztotta el a testét. Már érezte tagjaiban az erőt, már szeretett volna felkelni, felgyűrt ujjakkal odaállni a gőzölgő teknő mellé, mosni tisztára, fehérre a sok-sok szennyes ruhát, keresni pénzt, sok-sok pénzt neki, a gyermeknek... aki az imént született...

Fordította: K. Lányi Piroška.

*Kérjük,
szíveskedjék ismerőseit figyelmeztetni,
kérjenek lapunkból mutatványszámot*

Látogatóban

Irta: *Relle Pál*

— Ma este szabad vagyok. Itt maradok.

Erre esedesen mosolygott az anyám, egy mély, de gyorsan elkapott pillantással végigcírógatta az arcomat, egy kicsit még hallgatott, sűrögve helyet készített a kereveten, párnát tett a fejem alá, odaült mellém és azt mondta:

— Már régen voltunk így együtt, fiam.

— Már régen, — feleltem — egy éve — és végigdültem a kereveten.

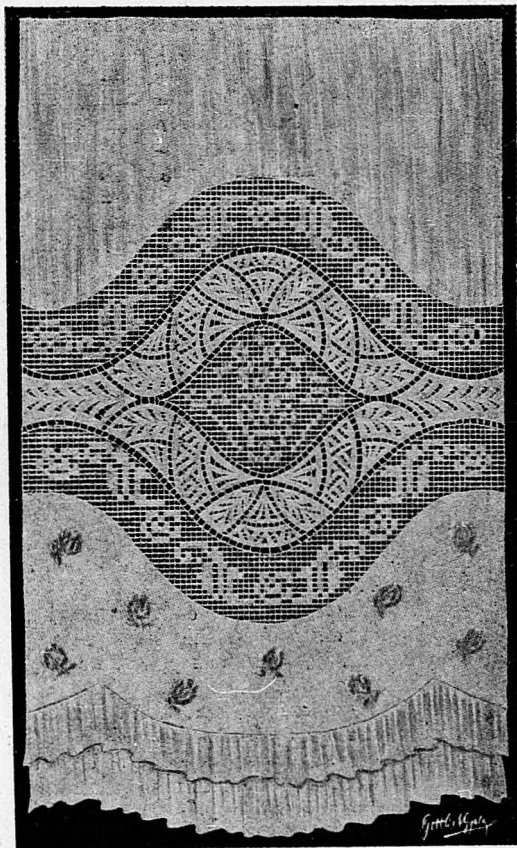
Én nem tudom, hogy tudják-e a mai emberek, mi az, huszonnyolc évig gyereknek lenni. A mai emberek, akik körülöttem élnek, akikkel egy levegőt szívunk, fiatalabbak, idősebbek és velem egykorúak is, olyan furcsák, ridegek és egyedülállóak, mintha sohasem lett volna valakijük, akire felnézzenek, mint a gyerek szokott az apjára, anyjára; olyan furcsák, mintha sohasem lett volna senki, akit megcírógassanak, mintha csak öklük lenne, amellyel üssenek, mintha nem is tudnának csókolni és csak azért lenne szájuk, hogy kemény, rideg, bántó szavakat mondjanak. Olyan furcsák ezek az emberek, hogy sokszor azt hiszem rólok: rosszak, vagy hogy szégyennek tartják a szeretetet, a gyengéd ellágyulást. Sokszor azt hiszem, hogy ezek az emberek mindig vadon éltek, az otthon meghitt szeretetén kívül, kávéházak és vendéglők rengetegében, a szórakozások országútján, a legénylakások kietlenségében, talán látták, megfigyelték az emberi érzések színjátékát, tragédiáját és komédiáját is, de mindig csak kívülről, zsebre rakott kézzel, cigarettázva — maguk csak a mások élményeit élték át. Maguk nem is éltek, csak nézték az életet és talán soha, sohasem voltak gyerekek.

Én nem tudom, hogy tudják-e ezek az emberek, mi az, huszonnyolc évig gyereknek lenni? Hogy milyen kimondhatatlan gyönyörűség az, huszonnyolc évig nem félni senkitől, semmitől, az élettől sem, az emberektől sem, csak azért, mert gyerek vagyok, mert bennem él valami, több a hitnél, több a legpozitívabb tudásnál, az, hogy gyerek vagyok és van fölöttem valaki, aki mindentől, mindenkitől megvéd. Milyen szép, milyen könnyű így élni! Így élni huszonnyolc évig, tudjátok-e ti, mi az, emberek, gőgös urai önmagatoknak, emberek, akik nem tudjátok, mi az másoknak is élni, akik magatoknak tanultatok, magatoknak dolgoztatok, éltetek, gyönyörködtetek, szenvedtetek, soha senkivel nem osztotatok, magatoknak éreztetek, néztetek és ha kinyitottátok a szátokat, tudtátok, hogy egyedül önmagatoknak vettétek a lélegzetet.

Veszélyes és nevetséges és kompromitáló naivitás ma arról beszélni, hogy hát mégis... mégis... én huszonnyolc évig gyerek voltam. Huszonnyolc évig olyan szálak fűztek a gyerekkorhoz, amelyeket csak érezni lehet, de látni nem, akár a szívet. Ha valahová mentem, hazulról mentem el, ha örömöm volt, ez rajtam kívül otthon is örömet árasztott, mint a virág az illatot, ha bánatom volt, ez otthon is szomorúságot terjesztett, mint a napra állított

koporsó az árnyékot, ha megbántottam valakit, ez otthon is fájt valakinek és ha jót tettem, ezért otthon is mosolygás, gyengédség, cirógatás fogadott. Nem gondolok a német és angol családi regényekre. Szerintem ezek a teoretikusok kompromittálták az igazi családi élet liráját, legbensőbb poézisét. Nem az együttzsongás és együttvacsorázás a családi élet, hanem valami egészen más. Talán a lelki együttélés, a szívek közös háztartása. Valami más, amit csak érezni, de elmondani nem lehet. És én — szégyen ez! — huszonnyolc évig éreztem ezt. Éreztem, mint egy igazi gyerek.

Amikor az apám meghalt, — huszonöt éves voltam akkor, — megrendült a lelkem. De nemcsak azért, mert meghalt az apám, hanem, mert egy hajszálon múltott, hogy én is meghaljak: *a gyerek*. Mert csak egy hajszálon múltott, hogy abbahagyjam a játékaimat és elmenjek élni, mint a többi komoly, felnőtt emberek az én koromban. Csak egy hajszálon múltott, hogy magam alá gyűrjem az otthonomat, mely eddig fölöttem volt, mint az Isten, csak egy hajszálon múltott, hogy beugorjak az apám itthagytott szerepébe és kegyetlen életkomolysággal játszom azt a szomorú, okos, kötelességtudó játékot, amelytől addig oly távol tudtak tartani. Tudom: az a szeretet és hit, amellyel eddig az otthonunk küszöbéről felnéztem az apámra és az anyámra és amely a gyerekség minden megfontolatlanágát és szépségét, biztonságát és tehetetlenségét adta nekem, egyben súlyos, nagy akadályokat gördített elébem. Mások gőgös diadallal törtettek előre az élet nagy guerilla-harcában, mialatt én ólomkatonákkal játszottam otthon, a gyerekszobámban. Csendben, észrevétlenül, lustálkodva abban a szere-

Vitrage. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

tetben, amit ott künn nem érezni, barátaim. Gyönyörű öntudatlanság, rajongó bizakodás mások erejében, elmúlt, szép gyerekkorom, most, amikor visszanezlek, mondhatom: mennyivel szebb játszani, mint élni, mennyivel szebb gyereknek lenni, mint embernek, mennyivel szebb mások karjában lenni, mint a magad karjába zárni másokat. Menny-

nyivel szebb és hálásabb az anyákat szeretni, mint az életet!...

Huszonötéves voltam akkor és elhatároztam, hogy egy kicsit megmentem magamnak a gyerekségemet, a játékaimat, a gyerekszobámat. Minden a helyén maradt, az apám ágya, az anyámé, ahol reggelenként, amikor hazavetődtem, két aggódó fej, megbocsátoan dorgáló tekintettel emelkedett fel a párnákról, a butorok, a trümfő a régi porcellánokkal, az apám íróasztala az én firkálásaimmal, az anyám varrósasztalkája az ablaknál, a cseléd tizenhét pengő és négy pengő vacsorapénzzel, a nagy házbér a házmesterpénzzel, a lelkek együttélése, a szívek közös háztartása, minden a helyén maradt, mintha csak élne az apám és dolgozna tovább értünk, értem is, hogy gyerek maradjak és játszhasam tovább. Odaültem az apám íróasztalához, a rideg levelek dohos komolysága fölé és megkezdtem a játékot. Ezt az ideget őrlő, kegyeletesen szép, de mégis csak önző játékot éjszakákon át hajnalig, napról-napra, éjszakáról-éjszakára. Néha ugyan, mint egy szimbolista író, olyasmit éreztem, hogy az apám amerikai levélnyomója gúnyosan kacag rám, mintha kajánul röhögné az éjszakámba, hogy te család, te most élsz és elhiteded magaddal, hogy játszol, — de közlemben békésen aludt az anyám, bízta a nyugalomban, a sejtelmes erejében, az otthonomban, elhessegettem magamtól ezeket a fantasztikusán felnőtt gondolatokat és gyerek voltam, mint azelőtt és játszottam tovább. Mint akkor, amikor még az apám ült itt a helyemben, reszkető fejjel, keretes cvikkerrel a nedvesen kék szemén.

Ti ezt nem tudjátok, nem is értitek, milyen tragikus dolog az, érett ésszel elszakadni a gyerekkortól. Ezt ti mind akkor csináltátok, amikor még gyerekek voltatok és abbahagyva a gyerekjátékaikat, magatok sem vettétek észre, hogy már az élettel játsztok. Nektek könnyű volt. Nekem nehéz. És én mégsem irigylem tőletek ezt a könnyű győzelmet, síma átmenetet, mégsem tudok hálátlan lenni azért, hogy engem a szüleim annyira le tudtak kötni a szeretetnek, az élet nem-sejtésének, a gyermekkorom önző, de öntudatlan szeretetének. Talán tőlük is önzés volt, amikor nem akartak odaadni az életnek és megtartottak magunknak, amíg értem jön az élet és elvisz — és van-e szebb az apai, az anyai önzésnél? Hát eljött az élet és én elbujtam előle, mit tudom én? — az ágy alá, az asztal alá, a szekrénybe, mint az ijesztgetett gyermek a mumus elől. Én az anyám szeretete alá, az anyám ereje mögé rejtőztem és onnan védekeztem az élet ellen, mely eljött a gyermekkoroméért. Mit akartam én az élettől? Semmit. Kerültem. Bujkáltam előle. Sem jót, sem rosszat nem kértem tőle. Én nem félttem sem tőle, sem az emberektől, mert nekem volt apám, aki a legerősebb ember volt a világon és nem voltam rászorulva most sem, mert volt anyám, aki a legjobb asszony a világon. Mit akartam én az élettől? Semmit. És most is hazulról akartam elmenni, ha mentem valahová, most is haza akartam menni a mosolyoméért, a gyengédségéért, círógatásért, a vígasztalásért és neheztelésért, a játékaimeért, én gyerek akartam maradni, miért jött értem az élet?...

Most egy éve győzött az élet: összetörte a játékaimat. (Nagyon kérem az embereket, ne haragudjanak rám, amiért én nem írom nagy é-vel az életet, de hát én egyáltalán szeretnék az élet szó helyett valami mást használni. Nagyon rossz szó ez, de nem találok mást. Amire az ember nem tudja, hogy mit mondjon, azt mondja: élet.) Szóval: jött az élet, megkönyékezett és egy új érzést plántált el bennem, amelytől aztán nem tudtam szabadulni. Megadtam magam. Kiröppentem a gyerekszobámból. Ki az életbe. A költők azt mondanák, új fészket raktam. Én nem vagyok költő, azt mondom, új lakást rendeztem be magamnak. Szébbet, művészebbet, modernebbet, mint az apámé volt. Mást. Már nem én vagyok az otthonomé, hanem az otthonom az enyém. Már nem az otthon van én felettem, hanem én vagyok az otthon felett. És ez, — ez az élet. Ez jelenti azt, hogy már nem vagyok gyerek. Most már ketten vagyunk játszótársak, de nekem kell gondoskodni a játékokról. Most már én veszem a játékot, nem nekem veszik. Ez is szép, nagyon szép, de mégis valami más. Nem is olyan régen annak, hogy olvastam a

„Salambó“-t. Azt mondtam: gyönyörű, de ugyanakkor éreztem, hogy a „Huckleberry Finn“ mégis csak szebb volt. Azt még a gyerekszobában olvastam. Hát ez a különbség. Nem diszkrét dolog az ilyesmiről beszélni. Dehát ez az élet. Az élet nem diszkréció. Verekedni, dolgozni, komolykodni, mások előtt meghunyászkodni — nem diszkrét dolog. Játsszani, az más. Gyerekek lenni, — az más. Nem törődni semmivel, úgy, hogy minden meglegyen, — az gyönyörű. De mindennel törődni, hogy meglegyen, ami kell, az árát is tudni a szépségeknek, nemcsak az értékét őrizni, — ez az élet. Így is rossz szó, de lehetne nagy betűvel írni... Ha fiam lenne, írónak nevelném. Csekély kivétellel ezek tanulják meg legkésőbb a nagy betűket. Nem én mondom ezt, de így hallottam künn az életben. A gyerekszobában minden másként volt, amikor még az apám tanított, az anyám mesélt...

— Tíz óra, fiam, menj!

Az anyám mondta és eleresztette a kezem.

Csak most vettem észre, hogy két órára meglátogattam a gyerekkoromat. Lassan, kissé kábultan elindultam kifelé.

Az előszobaajtónál megálltam, bucsúztunk. Eszembe jutott, hogy mi mindent akartam elmondani és mindent elfelejtettem. Pedig komoly dolgokat akartam mesélni, keresetről, kilátásokról, kijózanodásokról, tudom is én, életről... És mindent elfelejtettem, mint akkor, amikor a gyerekszobámban a képeskönyvem felett hasaltam.

A kilincsre tettem a kezem és kinyitottam az ajtót és egy kicsit belepirultam, amikor mondtam:

— Már régen voltunk így együtt, anyám!

De az anyám boldogan nézett a szemembe, mosolygott, mint aki végre meghányta-vetette velem a dolgokat és megcsókolta, mikor kimentem:

— Már régen voltunk így együtt...

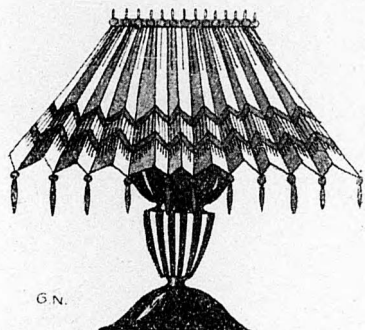
— Künn az életben, — értitek ezt ti, emberek, barátaim...?

Ki ez a nő?

Írta: *Lázár István*, a Petöfi Társaság tagja

Ezt a történetet az író a valóság után írta meg. Nem vele, hanem egy másik író társával játszott ilyen csodálatos módon a sors. A novella első részének színhelye a budapest-szegedi gyorsvonat.

G.N.

Eső verte a vonat ablakát, nagy hólyagos cseppekben csapódott rá s fekete-fényesen folyt le rajta. Szél fűtyözt és halihózzott az éjszakában, táviróhuzal sivított s csikorogtak az ütköző-vasak. Egy-egy villám lobbant s távoli mennydörgés szaggatta az eget. Aztán csönd és sötétség. Csak ott, elől a vonat ké-

ménye világolt vörös-feketén. Lihegő szörnyeteg, dürrögve csattogva száguld az acélúton, a föld is reng, ahogy átrobajlik az alvó állomásokon.

Szép, szőke teremtés ült az ablak mellett, a villámfény szinte szétporlik düse aranyhaján. Hosszan nézett ki az éjjeli viharba, szeme acélos és szürke, hideg és komoly, de ha villám lobban be az ablakon, ideges fény riadozik benne. Arca finom, homloka nemesvonaltu, orratövének kiesi kettős-ráncoeska vonódik föl, az akarat hieroglifája. Szemöldöke dús, szempillája hosszú és fekete, keze-lába igazi race, útiruhája kifogástalan, minden ízében úrilány.

Figyelte valaki a túlsó ablak mellől, de hiába erőlködött, rá se nézett a lány, csak odanyomta fehér homlokát a hideg ablakra, az éjbe bámult, ki a viharba, hogy milyen retentő erővel úzi, hajtja, kergeti a felleget.

Ki lehet ez a nő? Milyen szép, nyugodt, határozott s mégis oly ideges... Ki lehet ez a nő? Valami bánat szendereg a szeme tükrében, valami titok lappang a mozdulatában, ahogy a kezét emeli, ahogy a fejét tartja, ahogy néz és ahogy hallgat... Antik tragédiák hősnője, vagy modern drámák játékos, ki magának játszik, magának tetszeleg.

Nézte a férfi, barna szemében kíváncsiság tükröződött, de nem mert társalgást kezdeni, olyan fölényes és zárkózott hidegséggel ült a nő az ablak mellett. Vonzó és eltaszító, ritka, különös, rideg, szeszélyes, töprengő s lám, nagy, szürke szeme csupa villanás. Egy női szfinksz, aki a viharban keresi önmagát.

Orkeszter tombolt a fergetegben, hangok, mik a skálában sincsenek, a dinamók földrázó basszusától föl a lángszínű sikolyig, aztán csendesült a vihar, de a szél nekifeküdt még a robogó vonat oldalának, láthatatlan ujjai majd benyomták az ablakot. A leány megrezzent, aztán lehajtottá fejét s pillája lecsukódott csendesen. Pihen. Az alvó rejtély. Szinte asztrallá válik, csak fölrebbenő sóhaja jelzi, hogy él és álmodik. A férfi elfordult, hogy tekintetével se zavarja, szinte lélekzetfojtva ült.

Rohant a vonat az éjszakában, elállt lassan az eső és a takarodó felhők közül előbukkant a holdvilág. Elvilámlanó fénypászták, alvó falvak, elmaradó állomások, sötét fák, csillanó víztükrök, homályba omló távlatok... A férfi az órájára nézett. Még tíz perc! Fölkelt lábujjhegyen, levette irattáskáját s a lányra búcsúpillantást vetve, kiment a fülkéből csendesen.

Ott a város! Lámpái remegő szentjánosbogárkák, ahogy fölbukkannak az éj alatt. Olyan, mint valami kivilágított temető, ahol az emberélet álmodik. Az utolsó bakterház! Vágányok zuppognak, döng a kerék, reng a sín, az állomások következnek. Sietni kell, hogy fiakkert kapjon. Kinyitotta lassan a Pullmann-kocsi ajtaját.

E pillanatban fölpattant a folyosó első ajtaja és a leány zavart, álmos, riadt szemmel kirohant.

— Hol vagyunk? — kérdezte izgatottan.
A kocsi a vágányra futott és jobbra kanyarodott hir-

telen. Lendült, mint a hinta... sikoltás... a lány kilődült széles ivben, de a férfi utána kapott.

— Az Istenért! — fogta át jobb karjával a dörgő ke-rekek fölött.

A szemaforok zöld szeme ördögien villog! Tartotta még egy pillanatig, aztán behúzta a nőt a férfi, csak a nagy sárga bőröndöt nyelte el az ásitó homály.

— Mit csinált? — meredt rá holtsápadtan.

— Jaj... magam sem tudom... csak fölriadtam...

— Egy hajszálon múlt...

— Köszönöm... — remegett a leány.

A vonat megállt. A kalauzok a város nevét kiabálják, Sürgés-forgás. A férfi meghajolt.

— Vagy itt száll le? — nézett vissza a hágesóról.

— Igen!...

Lesegitette udvariasan.

— Hol a táskám? — ocsudott föl a lány.

— Kizuhant, de jöjjön, megkeressük...

Visszafelé bukdácsoltak a vágányokon. Ott a bőrönd! A férfi felvette s vitte is már kifelé az állomásra. Szót sem szólt. A leány sem. Az izgalom hatása alatt voltak még mind a ketten.

— Tu-tu... — és már indult a gyorsvonat.

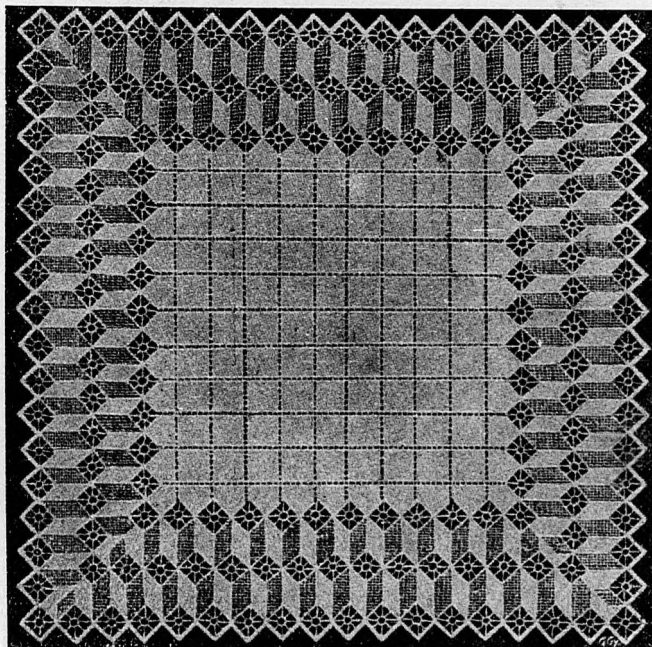
A férfi letette a bőröndöt a perronon.

— Koronkay főmérnök, — mutatkozott be udvariasan.

A leány meghajolt finoman.

— Köszönöm uram a kedvességét. — vette fel a bőröndjét s indult.

A mérnök csalódva nézett utána, majd átsietett a várótermen, hogy kocsit keressen. Ott állt egy rozoga-

Különleges asztalközép. *Gottlieb*-modell.

födélü konflis, gebéje girhes, kocsisa vén. Beszállt. E pillanatban a lány is megjelent.

— Szabad?

A mérnök kikukkantott a kocsiból.

— ... Parancsoljon!

A lány rövid habozás után beszállt.

— Hová tetszik?...

— Majd szölok...

Indult a kocsi.

— Csak utólag eszmélek rá, hogy milyen balesettől mentett meg, — fordult a lány a mérnökhöz. — Végtelen hálás vagyok...

— Emberi kötelesség. — szabadkozott szerényen a mérnök.

Köveken, tócsákon zippegett-zuppogott a kocsi. Nyaktörő kálvária. A leány a mérnökhöz ütődött.

— De az ön élete is veszélyben forgott, — folytatta melegen. — Azt sem tudom, mivel háláljam meg...

Lehellete tiszta, édes és forró. Nézték egymást. A mérnök megkereste a kezét.

— Csókoljon meg!... — gyúlt ki a lány szeme.

Villám lobbant messziről. Csókba forrtak. Két ismeretlen lélek néma gyönyörre. Csak tíz pillanat s egy örökkévalóság. A konflis megállt.

— Merre hajtsak?... — szólt hátra a kocsis mogorván.

Szétrebbentek. A lány kinézett a nagy, hodály utcára.

— Majd szólok... Csak egyenest.

A kocsí sarkába húzódott s nézte a férfi holdsugaras profilját.

— Hová megy? — kérdezte a mérnök.

Hallgatott.

— Kicsoda maga? — fogta meg a kezét.

— Ne kérdezze... — húzódott el a lány.

— Nem találkozunk? — hajolt a mérnök közelebb.

— Itt nem... Sokan ismernek... Majd Pesten...

— Mikor jön vissza?

— Nem tudom.

A mérnök elszomorodott.

— Nagyon kérem, ne utasítson el... Érzem, hogy a jövőzget hozott össze minket... Nem láthatom?

A leány habozott.

— De igen, — mondta aztán. — Holnap délben, itt...

Kocsis, álljon meg!

Leszállt egy sötét ház előtt.

— Hol?... —

— A korzón, pont délben, — sugta oda titokzatosan.

— Ott leszek...

Ott volt, de hiába várta.

II.

Ki lehet ez a nő, ez a különös, titokzatos teremtetés? Napok teltek el és eredménytelenül nyomozott utána. Senki sem ismeri, senki sem látta. Az a ház is eltűnt az utcák tömkelegében s a kocsist sem találja. Visszatutazott a fővárosba kedvetlenül.

Eltelt egy hét. Kettő. Mi van vele? Csak a lányra gondol, szürke, acélos szemére, aranyhajára, gyönyörű

alakjára, kicsi kezére, hangjára, csókjára, titokzatosságára. Ki lehet ez a nő? Elveszi a csókot, de nincs bátorsága szembenézni a szerelemmel. Szerelem? Az volna tehát? Igen! De miért? Kicsoda ez a nő?

Hetek teltek el. Izgalom, idegesség, vonzalom és neheztelés, valami belső tűz emészti, mint a parázs a fát, vagy a szű, igen, úgy eszi e kérdés: ki lehet ez a lány? És hová tűnt? Naphosszat a várost járja, keresi, kutatja, s híre-hamva sincs. Csak egy nyomot, egy szálát találja! Utóvégre is joga volna hozzá, hiszen ő mentette meg az életét... És az a csók a kocsiban!... Mint a mágnes... rá nyilván nem hat, hogy így bújdokol! Vagy talán aszszony, akinek a „titkok fátylát“ kell viselnie? Akárki!... Nem nyugszik, amíg rá nem akad s ha ráakad, többé nem ereszti el...

Jött egyszer egy autó a Belvárosban és benne ült. Ó az! Ott megy az élő rejtély... Ni, rátekinet és megismeri! Megismeri és rámosolyog. — Álljon meg! Utána-szaladt.

A kocsí megállt egy nagy sárga ház előtt és beihibent a szép ismeretlen. Az autó tovarobogott. Ki ez a nő, hogy rámosolyog és fut előle? Most megtudja! Majd a házmaster... — Bement.

— Nem ismerem, — ingatta fejét a portás. — Nem lakik itt. De várjunk csak... Most ment át az udvaron egy ilyenforma nő!

— Hová?

— Mit tudom én? — vont vállat fölényesen. — Át-jároház...

Végig a házon, ki a túlsó kapun. Nincs! Eltűnt! Rettenetes! Reszketett.

Alkonyatig ácsorgott az utcán. Nyoma sincs! Hazaténfergett a legénylakására s tépelődött, ki lehet ez a nő? Valami főrangú hölgy és szökk a plebs elől? Vagy színésznő, akinek száz szíve van, de egyet sem juttat neki. Ki lehet ez a nő? Tán egy szép kalandornő, vagy kém... az lesz, kémnő, ki ragyogó szépségével államtitkokba te-kint... Nem, nem, nem! A tragédiáját rejtegeti... Melyik nőnek nincs tragédiája!... Csakhogy ez szent és tiszta... Uristen, ki lehet ez a nő?

Őszbe fordult az idő s még mindig nem feledte el. Elfeledni? Napról-napra jobban ette a gyötrelmet. Hová tűnt? Kicsoda? Mit bujkál? Miért kinozza? Nem, itt titok van, valami szörnű, lappangó titok, amit nem szabad neki megtudnia. Vagy bűn?... Ki tudja? De miért szökk? Miért nem szól? Hiszen az ember, a megértő szív mindent, de mindent megbocsájt...

A farsangban reménykedett. Végig jár minden bált s valahol megtalálja. És megtalálta! De mégsem az! Csak az alakja hasonlít... Az a szép fehér dominó! Rajta piros szívek, a fején meg tizenegyágu korona. Karnevál-hercegnő... Az álarcos-bál istennője, aki senkivel sem társalog. Nem ő! De mindenesetre érdekes... Hozzatoppant:

— Hercegnő, kérem egy fordulóra! —

És vele ment. A felhő libben úgy.

— Hercegnő, én láttam egyszer a maga alteregóját. — udvarolt neki.

— Én is a maga ikertestvérét. — nevetett valaki az álarc mögött.

— Egy vidéki városban jártam és megmentettem az életét...

— Hogyan, lovag?

— Kibukott a robogó vonat ajtaján, de elkaptam idejében...

— És?

— Nincs tovább. Elváltunk nyomban és azóta hiába keresem...

— Keresi?... És miért keresi?!

— Mert halálosan szeretem...

— Ez baj. És mondja, milyen a szerelem?

— Nem tudja, hercegnő? Akkor óvja meg az Isten tőle!...

— Hogyan?

— Szeretek valakit és nem tudom, hogy kicsoda! Fut előlem, mint a fény. Csak az árnyékát érzem az élete-

men... Hónapok óta kergetem... ég a szívem... Egy csók az emlékem tőle, több semmi...

— Szegény fiú!

A mérnök összerezett.

— A hangja is olyan!... Hercegnő, kérem, könyörögöm, mutassa meg az arcát!

— Nem szabad... Ne is gondoljon erre...

Vigasztalódjék! Más is szerencsétlen...

— Maga is?

— Én is, — felelte csüggedten. — Látja, én megszöktem hazulról...

— Miért?

— A vőlegényem elől...

— Nem szereti?

— Gyűlölöm... Csak a vagyonomért akar elvenni, pedig ő is gazdag. Atyám akarja! De inkább megölöm magam. — Köszönöm, lovag!...

— Hová siet?

— Tizenkettő.

— Elkísérhetem?

— A kapuig.

Lementek a bíborszőnyeges márványlépcső-soron. Koronkay vezetett és a hercegnő hozzásimult. Autóba szállt odakint.

— Jó éjt, hercegnő.

— Jó éjt, lovag...

Főlemelte állarcát s a mérnök kővé dermedt.

Ó volt! De az autó már tovarobogott...

III.

Húzd rá cigány! Pezsgőt ide! Rombolni, törni, zúzni! — Rengett az éjszakai mulató. Szórta a pénzét, törte a lelkét. A hajnal már beragyogott az ablakon. A szomszéd asztalnál egy se reg táncosnő ült egy-úr körül.

— No nézd, de bolond! — mutattak Koronkayra.

— Tán szerelmes, — sajnálkozott rajta egy kis barna nő.

— Szerelem? — legyintett a monoklis úr. — Csacsóság...

— Nős vagy?...

— Csak leszek!... De az még nem szerelem...

— Mit tombol úgy az a szerencsétlen flótás?

Koronkay fölfigyelt.

— Micsoda?!...

— Semmi, — leplezték a lányok.

A két férfi tekintete összeakadt.

— Igen, — morrant rá a monoklis úr. — Csak csendesen, uram...

A mérnök fölállt.

— Nem szabad nekem mulatnom? Nem szabad nekem összetörnöm a lelkemet? Ki tiltja meg?

— Senki, — csittitották a lányok. — Nincs semmi baj!...

Uj pezsgő. Uj nóta. Húzták a cigányok s a mérnök arcán könny pergedezett.

A lányok viháncoltak odaát.

— A nő egyforma, — bölcsekedett tovább a monoklis úr. — Egy se szent. Egy se rossz. Az életkörülmények teremtik a helyzetet...

Koronkay fölfigyelt.

— Nem igaz! — kiáltott át fölindultan. — Szent az anyja! Szent a tisztalelkű lány: a testvérünk, a menyasszonyunk, akiket szeretünk. —

— Kérem, — intette meg a monoklis úr szigorúan. — Nem önhöz beszéltem!...

— De sért! — lépett oda Koronkay. — Kicsoda ön? Micsoda pimaszság, hogy így beszél a tisztességes nőkről?

És arcúl csapta a másikat, hogy lefordult a székről.

— Segítség! — sikították a lányok.

A botrány kitört.

— A névjegyét! — lihegte a monoklis úr.

Koronkay kijózanodott.

— Állok a rendelkezésére.

IV.

Pisztolypárbaj, háromszori golyóváltás, öt lépés avance... Ott feküdt a mérnök a szanatórium szürke szobájában, eszméletlenül. Bordái közé szaladt a golyó. Homloka holtsápadt, csak az arca ég. A láz! Csupa tűz. Félrebeszél.

— Megállj szívem, ne fuss. — Ó Istenem. — Ne hagyj itt... meghalok...

Az orvos föléje hajolt.

— A krízis, — nézett az ápolónőre. — Mindjárt átesik...

— Lehet remélni?

— Ó igen...

A beteg hanykolódott.

— Zárd be a sárga ház túlsó kapuját... Ha-

mar! Ott fut... Aranypillangó, szép aranypillangó... Nincs már! Ott fut. — — Viszi a szívemet...

A ápolónő fölsőhajtott.

— Hercegnő, édes... — nevetett lágyan... — Hisz ismerlek, szép maszki! Ne fuss, fehér dominó. — — A szemed, a hangod, a kicsi kezed... Ott a hajó, a szép, fehér vitorláhajó és megyünk a fénylő vizeken...

Arca elsötétült.

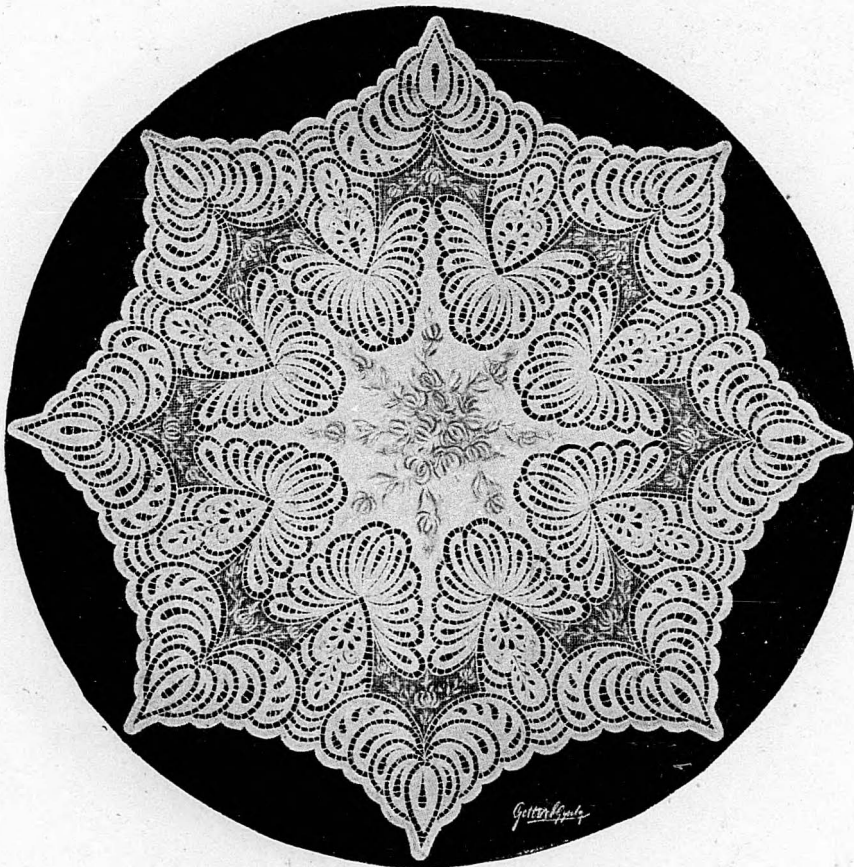
— Nini, mennyi habléány! Jön a cápa és táncolnak körötte. — — A gazember, a monoklis gazember. — — Vigyázz! Öt lépés avance...

Arca kínra torzult, aztán elhanyaglott és álomba merült.

— Túl vagyunk, — sóhajtott föl az orvos megkönnyebbülten. — Vizsontlátásra.

Az ápolónő az ágy szélére ült. Komoly arcán figyelem és aggodás szorongott, pedig a beteg mélyen és csendesen aludt.

Jött alkonyatkor a doktor úr.

Milló. Gottlieb-modell (Lásd kézimunkarovatot.)

A nagy pillanat

Irta: *Molnár Jenő*

— Mi van?
A beteg a szemét fölnyitotta.
— Hogy van? — mosolygott rá az orvos.
— Jól, — nézett rá révedően.
Az ápolónő félreállt az ablak mellé.
— Rendben van minden, — búcsúzott az orvos. —
Csak nyugalom.
— Köszönöm, — mormogta Koronkay. — De mi a bajom?...
— Az a bolond golyó magába szaladt, nem emlékszik?
— Ahá, — tért öntudatra. — Mikor kelhetek föl?
— Ó, az hamar megy... csak pár nap. Az a jó, hogy gondos ápolónője van... Madame, szabad kérnem?
— Megismer? — mosolygott rá a nő szomorúan.
A beteg rámeredt.
— Doktor úr, — riadt föl, — ki ez, ki ez a nő?
— A maga őrzőangyala, — bölintott komolyan.
Ketten maradtak.
— Álom, — dörzsölte Koronkay a szemét.
— Valóság, — könnyezett a lány. — Nem futok többé... Mindent tudok!
— Mit tud?
— A botrányt...
— Honnan?
— Az ujságokból.
— Istenem... — szégyenkezett a beteg.
— Ne sajnálja!
— Mit?...
— Hogy megpofozta... Tudja, ki volt az az ember?
— Kicsoda?
— A vőlegényem...
Koronkay elképedt.
— A végzet útja, — mosolygott a lány. — A gyűrűt visszaküldtük...
— És?... — rebbent rá a beteg szeme.
A téli nap beragyogott az ablakon.
— Atyám már itt volt a betegágyánál... Hát nagyon szeret?...
S zokogtak mind a ketten... A két egymásratalált szerelmes ember...

A társaságban, amelynek kizárólag diplomás emberek voltak a tagjai, arról vitatkoztak, vajjon helytálló-e az a mondás, hogy mindenkinek az életében kinálkozik egy alkalom, — nevezük azt véletlennek vagy szerencsének, — az a bizonyos nagy pillanat, amely sorsdöntő lehet, ha az illető észreveszi és üstökön ragadja.

— Már ahhoz is tehetség kell, — mondta a szociológus, — hogy az ember megtudja állapítani, melyik az a nagy pillanat. Ha pedig tehetség kell a felismeréshez, akkor elesik az a föltetés, hogy minden ember életében van egy nagy pillanat. Mert aki nem veszi észre, annak a számára egyáltalán nincs nagy pillanat.

Az orvos ellentmondott:

— Szerintem a nagy pillanat fölismerése és kihasználása teljesen független a tehetségtől. Inkább azt mondhatnám, hogy lélekjelenlét, sok esetben lelkiismeret dolga.

Az ügyvéd a praktikusabb oldaláról fogta meg a dolgot.

— Nincs sok értelme az elméleti vitatkozásnak. A kérdést csak úgy lehet eldönteni, ha mindegyikünk kikeresi a maga multjából azt a pillanatot, amelyet elmulasztott, azt az alkalmat, amellyel nem élt, életének azt a mozzanatát, amelyre visszaemlékezve, ezt szoktuk mondani: „hja, ha akkor több eszem lett volna!” — vagy: „hol tartanék én most, ha akkor bátorságom van... ha akkor nem vagyok szörszálhasogató... ha akkor nem engedem befolyásoltatni magam...”

A mérnök élénken helyeselte az ügyvéd javaslatát, a többiek is belátták, hogy csakis ezen a módon, tapasztalati úton lehet eljutni az érdekes életprobléma megfejtéséhez.

— Akkor kezd is el mindjárt, — biztatták a mérnököt.

A komoly arcú, szeliden összes haju mérnök egy füresa gesztus és félig elnyomott sóhaj kíséretében csak ennyit mondott:

— Szerelem... Nem érdekes.

A szociológus lecsapott rá:

— Pardon kérek, a szerelemnek talán a legtöbb köze van a nagy pillanathoz, vagy — ha jobban tetszik — a nagy pillanatnak a szerelemhez.

— Halljuk, halljuk! — sürgette a társaság.

A mérnök megadta magát:

— Alig huszonnégy éves voltam, amikor egy breslauer gyár a szolgálatába fogadott. Főnököm rövid idő alatt nagyon megkedvelt, de a szimpátiája csak a hivatalos érintkezésben nyilvánult meg. A családja körébe nem engedett. Vagy lehet, hogy nem is gondolt rá, átengedve a családi terepen való uralkodást a feleségének és egyetlen leányának. Mathild, a leánya, ragyogóan széke és kísértetiesen szép volt. A gyárban azt suttogták, hogy egy hamburgi nagykereskedő jár sűrűn a házukhoz, egy negyvenkét éves dúsgazdag ember, aki alig várja, hogy elválasszák a feleségétől és aztán elveszi Mathildot. Egy délután azt mondta főnököm, hogy estére tegyem magam szabaddá, mert fontos üzleti ügyben autón el kell vele utaznom. Hat óra volt, enyhe tavaszi est, mikor a gyönyörű túrakocsi megállt a gyár főépülete előtt. Főnökömmel együtt távoztam a gyárból. Az autón ott ült Mathild. Tündéri mosollyal, angyalian csengő hangon üdvözölte apját, aki már éppen szigorúan rá akart szólni, hogy miért jött ide... „Olyan csodaszép az idő, — mondta — ne haragudj rám apuka... vigyél magaddal.” Átfogta főnököm nyakát és ettől az öleléstől elpárolgott a főnök, az apa pedig megcsókolta Mathildot és enyhe dörmögések közt beleegyezett, hogy

velünk utazzon. Másfél óráig tartott a feledhetlenül kellemes kocsikázás a tükörsíma országúton. Mathild megkért, hogy mondjam el a fiatal éveim történetét, és én minden szépités nélkül, őszintén elmondtam, mennyit dolgoztam, küzdöttem, szenvedtem, amíg odáig értem, ahol most vagyok. Azután irodalomról, művészetekről, külföldi utazásokról beszélgettünk, de itt már Mathild vitte a szót. Sokszorosan fölülmúlt ismeretek és benyomások dolgában. Én kifejtettem, hogy a munka embere vagyok és kevés szabad időmet tudományos továbbképzésre fordítom. Főnököm ezt teljes meggyőződéssel helyeselte. Mikor útunk célját elértük, főnököm arra kért, hogy néhány percig szórakoztassam még a leányát, mert előbb neki négy szemközt kell tárgyalnia üzletfelével és engem majd csak később von bele a dologba. Egyedül maradtam Mathilddal. Egy angol parkban sétálgattunk, közben a park szépségeit dicsérve. Az egyik fordulónál hirtelen megállt Mathild és kék szemeivel mélyen az arcomba világitva ezt kérdezte: „Na és mikor házasodik?” Én meglepetésemben azt választottam, amit hasonló kérdésekre százszor és százszor mondtam gépiesen: „Nincs szándékomban nősülni.” Mathild elfordította a fejét és napernyőjével egy vérvörös virágfejre mutatott: „Nézze csak, — mondta, — milyen piros ez a virág. Mintha a szíve vére folyna...”

A mérnök elhallgalt.

— Na és? ... És azután? ... — kartácsotak fel a kérdések.

— Visszafelé megint csak közömbös dolgokról beszélünk és azután soha, soha nem találkoztunk többé. Mathild a hamburgi úr felesége lett félesztendő műva.

— Szóval: a parkban volt a te nagy pillanatod, — tűnődött el a szociológus. — De hát olyan biztos vagy abban, hogy ha akkor valami suta szerelmi valamást dadogsz, az a gyönyörű, okos, gazdag és elkényeztetett természet reagál rá? ... A kisfizetési mérnök banális epekedése ... és a milliárdok egyetlen örökösének számító, hideg esze ... Ugyan, kérlek!

— Tévedsz! — felelt majdnem indulatoskodva a mérnök. — Mert ... — tette hozzá nagy lélegzettel, de rögtön meg is gondolva, — ... mert ..., de hát erről nem akarok beszélni.

Az ügyvéd így sommázta az eset tanulságát:

— Az úgy nem valami különös, az életben elég sűrűn fordul elő, sőt *egy* ember életében is megismétlődik. A te nagy pillanatod — folytatta a mérnök felé fordulva — egészen szimpla pillanat volt, kedves barátom. És ha te is megszeretted a szép Mathildot, akkor azt kell mondanom, hogy a szimpla pillanatok fölismeréséhez sincs tehetség, hanem hogy a nagy pillanatokhoz. Nos és más ilyen pillanat nem volt az életedben?

— Volt, — sóhajtott a mérnök. — Amikor megkértem a későbbi feleségem kezét.

— Akitől elváltál? — tette hozzá, félig kérdő hangon az orvos. — Akkor hát nem az a pillanat volt nagy, amikor megkértem, hanem az, amikor elváltál tőle.

Nagyot nevettek, majd általános óhajra az orvos vette át a szót.

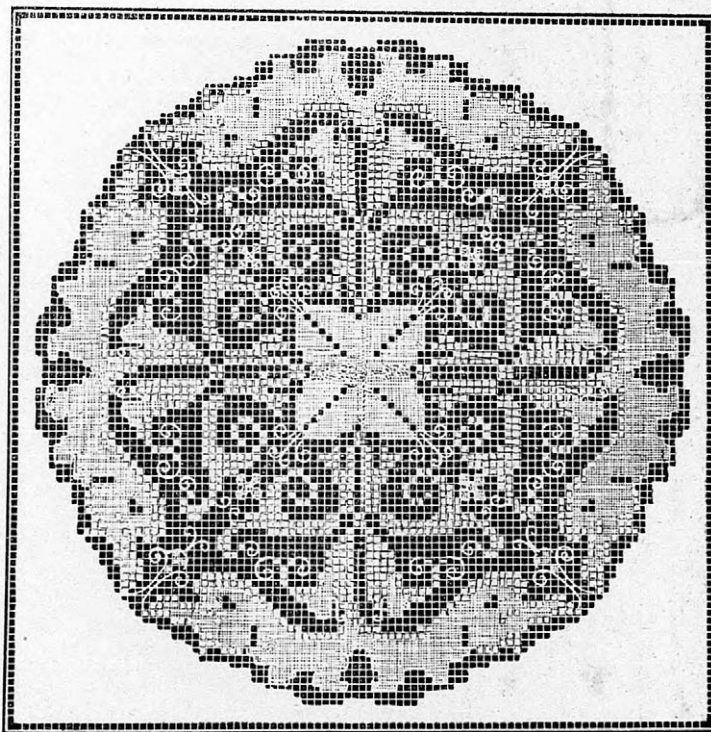
— Az én esetem — mondta —, valószínűtlenül hangzik, pedig úgy történt, ahogy elbeszélem. Akkor még falusi doktor voltam. Éjjelkor felzörget egy öreg béres, hogy siessék a gazdájához, mert egészen odavan. Felkászolódtam és kis gyógyszerládámmal elindultam. A főutca egyik legszebb házában lakott a nagybeteg, egy hatvanöt éves parasztgazda. Öt évvel azelőtt vett el egy nagyon csinos, nagyon szegény özvegyasszonyt, aki harminckét esztendővel volt fiatalabb nála. Síralmas állapotban találtam az öreget. Féloldali szélütés érte. Se mozdulni, se beszélni nem tudott. Csak a megtört szemeit meresztgette felém, irgalmat esdve. Megvizsgáltam, aztán a másik szobába mentem a fiatal menyecskével, aki a világ legtermészetesebb hangján kérdezte: „Aztán mikor hal meg az öreg?” — „Elélhet még tíz esztendő is!” — feleltem. Az asszony megragadta a kezemet, erőszakkal megcsókolta, aztán a lábához borult és halk nyöszörgéssel mondta: „Doktor úr... doktor úr... szabadítson meg tőle!... A juss felét magára iratom.” — Úgy éreztem magam, mintha fejbeütöttek volna. Ellődítotam az asszonyt és visszamentem a beteghez.

„Maga lefeküdhöz, — mondtam, — reggelig én virrasztok mellette”. És magam rakosgattam rá a hideg borogatásokat. Az öreg másnap estére megszólalt és utána még vagy hét-nyolc évig élt.

— És mennyiben tartod nagy pillanatnak azt, amikor az a rossz erkölcsű néember megakarta veled gyilkoltatni az urát? — kérdezte az ügyvéd. — Arra gondolsz talán, hogy a gyilkosságért felajánlott bért elszalajtottad? De hiszen ilyen pillanat bármikor találkozik az életben! És reánk, művelt, becsületes emberekre nézve az ilyen pillanat nem lehet nagy, legfőleg undok és borzalmas ...

— Dehogy is latolgattam én akkor vagyoni előnyöket, — mondta az orvos, — ez már annyit jelentett volna, hogy meg-

fogant bennem a förtelmes bűn. A nagy pillanat ott volt az én számomra, hogy azt a bestiát nem fojtottam meg. Értitek?... Egy magával tehetetlen ember varja a segítő kezét és akkor az a kéz, amelybe kincseket tett, a maradék életére tör. Nekem akkor az volt a sürgető érzésem, hogy el kell taposnom azt a férget. És nem tettem. Nem tehettem. Orvos vagyok, nem pedig rögtönítelő bíró és hóhér egyszemélyben. Azután?... Lassanként elpárolgott a gyűlöletem és mikor annak az asszonynak riadt tekintetével találkoztam, azt mondtam magamban: „nem kell ennek nagyobb büntetés, mint az, hogy életben maradt a férje”. Később, mikor nagyvárosba kerültem és az érvényesülés sodra nem akarta felkapni az én szerény életem kisded csónakját; eszméltem csak rá, milyen ostobaságot követtem el, hogy nem fujtam fel nagy bűnügyé a falusi asszony dolgát. Nekem, az ismeretlen, kezdő orvosnak hírt, nevet, dicsőséget szerzett volna a gyilkos kísérlet fölfedése, amibe bele kellett volna avatnom egy nagy fővárosi lap riportterét, ismert detektiveket s mit tudom én, még talán a filmgyárosokat is. De hát a döbbenet és az undor, másrészt az esküvel fogadott kötelességéret abban a pillanatban mindent, mindent kimosott az agyamból.

Receterítő. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

Színházi bemutatók

A „Dorottya“ bemutatója után a magyar dráma és zene megújulását várja az ország a szegedi színházról

(A „Magyar Uriasszonyok Lapja“ Szegedre kiküldött főmunkatársának jelentése.)

Itt vagyunk Szegeden, a nemzeti fővárosban, ahogy Rákosi Jenő huszonöt év előtt a Tisza-parti metropolist elnevezte. És hosszú idő óta most érezzük először, hogy Szeged méltó a díszes jelzőre. Mert nemzeti főváros csak az a szellemi közösség lehet, amely egy nemzet értékbirokkát a maga erejéből, külső segítség nélkül is gyarapítani tudja. A magyar vidéki városok a legjobb esetben ügyesen lemásolták a budapesti irodalmi és művészi kliséket. Seholy semmi eredetiség, bátor és tehetséges iniciativa, sőt: ami talantom a vidéki televényből kinőtt, a meg-nem-értés, sokszor a közöny, sőt a gúny iszapjába fulladt. Aki tudott, menekült Budapestre, a tehetségek és kalandorok e közös Mekkájába. Ez a sívárság ülte meg a vidéki színészetet is.

Nem alakultak ki nagy színházi centrumok (a békebeli évek Kolozs-várja kivételével), mint Németországban, vagy bemutató- (kísérleti) színpadok, mint az amerikai *U n i ó b a n*. Azt mondják ilyenkor, hja, mert nem volt hozzá pénz. Ami jó, ahhoz rendszerint van pénz. És ma is így van és mi jajgatunk Budapesten, hogy sokkal több a megszólaltatásra váró színpadi szerző, mint ahány ember a Vígszínház parterterjén elfér és nem tudjuk, mit csináljunk ezzel a nagy tehetségfölséggel. N é h á n y nagynevű író megismétlődő sikere elzárja az utat a már „befutott“, de egyre kiszoruló szerzők érvényesülése előtt és... és... Az egyik a színházak számát akarja szaporítani. (De hiszen a fizetőközönység száma nem hogy

növekedne, hanem folyton apad!) A másik állami támogatással akar kísérleti színpadot felállítani. (De mikor a publikum irtózik minden kísérletezéstől, ami az ő zsebébe megy!)

És tessék... Itt vagyunk Szegeden, pesti írók, színházdirectorok, zeneszerzők, kritikusok. Vagy két tucat. A csoda megszületett. Vidéki város színpadán támad életre egy magyar alkotó műve. A Szegedi Városi Színház bemutatta Kaesóh Pongrácnak, a „János vitéz“ zeneköltőjének posthumus daljátékát, a „Dorottya“-t s ezzel a bemutató-színpadok száma megszaporodott. Szeged irodalmi és művészi rangemelését hajtott végre magán. Minden külsőség is erre az eseményes átértékelődésre vall. Különbömiért ülnének a szegedi színház páholyaiban a magyar királyi Opera, a Városi Színház és több vidéki színház igazgatói, miért a fővárosi kritikusok és színpadi írók, miért a különféle művésztestületek küldöttei? A kép majdnem olyan, mint egy budapesti nyilvános főpróbáé, vagy premiéré: felvonások után a társalgóban parázs irodalmi és művészeti viták, érvek és ellenérvek, jóakarató tanácsok,

Az ügyvéd így sommázza az eset tanulságát:

— Barátunk ügyében a kötelelességteljesítés került szembe az önzéssel, ennél fogva a „véletlen“ elvesztette a maga lenyűgöző varázsát. A kötelelességérzet mindig kitér a véletlen csábításai elől. Halljunk valami mást!

S ezzel a szociológusra mutatott, aki már készült is rá, hogy sorra kerül.

— Olyan közönséges az én esetem, hogy szinte röstem elmondani, — kezdte a szociológus. — Egyszer dolgom akadt egy nagy bank pénztár-termében. Zárhat előtt öt perccel érkeztem. Rajtam kívül hárman voltak a helyiségben: egy feketebundás, nagyon elegáns, javakorbelti úr, az erősen rövidlátó pénztáros és egy könyvelőnek látszó fiatal ember, aki egészen hátul, a terem sarkában, háttal felém ült és dolgozott. A feketebundás férfi tömegtelen idegen valutát vett föl. Angol fontok, dollárok, hollandi forintok röpködtek a levegőben s mikor egycsomóban volt a vagyont jelentő papírpénz, a feketebundás berakta egy nagy erszénybe és a nadrágja hátsó zsebébe súlyszette. Ebben a pillanatban a pénztáros feloldalt fordulva egy szekrénykében rakogatóit. A feketebundás begombolta a bundáját és kisietett. Már kívül volt a zajtalanul záródó csapóajtón, amikor a földön egy csomag bankjegyet pillantottam meg. Nekem már semmi dolgom sem volt, csak az irataimat rendezgettem a pamlagon ülve, amíg a feketebundás a bankókat átvette. Fölkeltem, lehajoltam és fölemeltem a bankókat. Lehetett vagy ötven darab százdolláros. Mikor kiegyenesedtem, a pénztárosra vetettem első pillantásomat. Még mindig ott állt a szekrényke előtt és rakogatóit. A másik tisztviselő változatlanul a hátát mutatta felém. Az első gondolatom az volt, hogy átadom a pénzt a pénztárosnak. A második gondolatom azt diktálta, hogy tartsam meg magamnak. Ez a művelet egy pillanat alatt ment végbe bennem. A következő percben már a csapóajtó előtt álltam. Felszakítottam és futólépésben igyekeztem az utcára. A feketebundás éppen akkor szállt az autójába. Valamit még mondani akart a soffőrjének és kihajolt az ajtón. A tőzsdének egyik leg-hírhedtebb kalandorjátékosát ismertem föl benne, aki szemrebbenés nélkül fosztott ki gazdagokat és jómóduakat, akinek ötvenszer száz dollár annyi, mint nekem egy cent. Elégedett hangon, zsirosan és elnyújtottan adta ki a parancsot a soffőrnek: „Előbb a villába, aztán a repülőállomásra“. Odaléptem az autéhoz: „Uram, — mondtam — ezt a bankjegycsomagot az előbb leejtette a pénztárban“. Feléje nyújtottam. A tőzsdés utánanyúlt és olyan hangon, mint akinek az elcserejt esernyőjét hozzák vissza, szolt: „Igen, az enyém“. Aztán rámnézett vizsga szemmel, szúrósan, megnyálazta a jobb keze mutatójúját és egy százdollárost kihúzva a csomóból, a kezembe nyomta. „Köszönöm!“ — dűnyögte az orra alatt. Én vissza akartam adni, de a feketebundás hirtelen lerántotta az autó ablakát és a kocsit elrohogott. Hát, kérlek alássan, ez volt az én életem ügynevezett első és utolsó „nagy pillanata“.

Az ügyvéd az asztalra csapott és kacagva kiáltotta:

— És ezek után te még mindig azt hirdeted, hogy meg kell szüntetni a társadalomban fennálló nagy gazdasági ellentéteket!?

— Én csak azt akartam bizonyítani, — mentegetőzött a szociológus, — hogy nem az a nagy pillanat, amiről az ember rendszerint hinni szokta, hogy az. Én például még utólagosan sem merném állítani, hogy az a pillanat ott a bankban: valódi nagy pillanat volt. Mert nekem nincs is tehetségem a fölismeréséhez, vagy talán nem vagyok elég lelkiismeretlen ahhoz, hogy kibaszáljam. De hiszen, barátaim, nem is ám az a pillanat az igazi nagy pillanat, amiről beszél az ember, hanem az, amelyikről hallgat. Majdnem minden ember hősi pózban, vagy az erény tőgájában tetszeleg, amikor életének azzal a kiugró mozzanatával dicsekszik el, amelyet hatás nélkül engedett elszurranni. Azokkal a nagy pillanatokkal, amelyekben valami piszkos dolgot, vagy bűnt követtünk el, bezzeg egyikünk sem dicsekszik el... Ennél fogva a vitát, mint merőben céltalant és meddőt, ezennel lezárom.

gáncsolások, jóslások, sőt, — hogy sava-borsa is legyen a megbeszélésnek —, el-elcsattan a speciálisan pesti színházi vice s most már aztán senkisémondhatja, hogy nem vagyunk nagyvárosi premiéren.

Ebben a kis országban, ahol oly aggódó szeretettel kelene számontartani minden érdemet s ahol csak néhány esztendeje, hogy méltányolják is a nemzeti kultúrán munkálkodók eredményeit, hadd jegyezzük fel, kiknek jár ki a szellem becsületrendje a „Dorottya“ szegedi bemutatójáért és az új irodalmi színpad megteremtéséért. Három névnek s a három név mögött rejülő sikertényezőnek: Pálffy József dr., Szeged városi tanácsnok, a színház intendánsának, aki megértéssel s a város anyagi hozzájárulásával szolgált, Beóthy Lászlónak, aki másfél esztendővel ezelőtt egyik bravuros színészét, Tarnai Ernőt ajánlta művészeti igazgatónak a szegedi színházhoz s akinek legelső „tipje“ az volt, hogy Kacsóh gyönyörű daljátékát, a „Dorottya“-t, Szegeden kell bemutatni, végül adassék minden elismerés a nagykulturájú Tarnai Ernőnek, aki nemcsak Szeged dicsőmultú színészetét támasztotta fel L. Laborus romjaiból, hanem megajándékozta az országot egy új szellemi fórummal is. A Szegedi Városi Színház ezután már nem az a vidéki szokvány-színpad, ahol bevált patrónok szerint másolnak budapesti előadásokat, nem csupán helyi szórakozások melegedőhelye, színész-kultuszban vagy — olykor épp ellenkezőleg — színészüldözésben kéjtelgő kottériák társasjátékának színtere. A szegedi színházról dráma- és zeneirodalmi megújítást vár az ország kulturális közvéleménye. A budapesti színházak Szegedtől, e város kitűnően megszervezett és anyagi gondoktól mentesített színtársulától várják azoknak a daraboknak próbaelőadásait, amelyekkel szemben bizonyos aggodalmaik vannak, vagy ha teljes is a bizalmuk, előbb tudni kívánják, hogyan alakul ki e darabok sorsa, ha abba a közönség is beleszól. A kényserhallgatásra ítélt szerző, (nem a műkedvelő!) egy színpaddal többet vonhat számításai körébe s így kevesebb megalkuvással oldhatja meg feladatait. A színész pedig, akire nézve csapás volt a vidéki, utánzásokban kimerített munka, becsúgyvat fog találni az eredeti szerep eljátszásában és helyi méretekre korlátolt pályalehetőségei országos horizontba tágulnak.

Mindezt azért kellett a „Dorottya“ bemutatója alkalmából elmondanunk, mert igen nagyjelentőségű, szinte forradalmian nagyszerű fordulat a magyar színház történetében, hogy egyik legkiválóbb zeneköltőnk alkotása nem Budapestről indul el magyar lelkeket hódító útjára. Kacsóh Pongrác, szegény, persze nem így álmolta... De ha látta volna a budapesti vendégeket, akiknek véleménye oly becses volt előtte, ha zúgni hallotta volna a tapsförgőteget az ünnepi áhítattal figyelt énekszámok után, ha látta volna a nagy gonddal és művészi ízléssel rendezett színpadot és előadást, talán maga sem fájlalja, hogy nem az Operában esendültek fel pazar bőségben áradó édes dallamai. Most tíz esztendeje, hogy hozzáfogott a „Dorottya“ költéséhez és három év alatt készült el vele. Maga írta a szövegkönyvet is. Hogy miért, — ki tudná megmondani! Kacsóh Pongrác nem volt író, még kevésbé yersköltő, de legkevésbé színpadi író. „Csak“ zeneköltő volt. Istenáldotta muzsikos, nótafa a javából, Magyar vágyak és szomorúságok búvőhangú megszólaltatója. Leányszerelem sóhajos tolmácsa, férfiszerélem acélos kürtöse. Hangulatok fuvolása, indulatok dobpergetője. A megnemesített népi zene Petőfije. Miért, hogy ezzel a szent hivatásával nem elégedett meg? Miért lépett olyan területre, ahová író és még hozzá színpadi író kell?

Kacsóh „Dorottya“-ja nem tart szellemi vérrokonságot Csokonai hasonló című költeményével. Mindössze annyiban emlékeztet rá, hogy ez a színpadi Dorottya is aggszűz. A vérszegény mese a múlt század elején játszik a Tisza partján. A naiv és eseménytelen, de hangulatos történetkét

színes csoportok mozgatásával cifrázta fel. Arató-ünnep, lakodalmas-menet, éjféle csendélet a tisztai kompon: csupa színes, kedves korpék. De minduntalan érezzük az igazi színpadi író hiányát, aki az egyes énekszámok közé eleven dialógusokból ácsolna karesú hídat, ha mindjárt csak pár deszkaszálat is vetne oda pallónak, amelyen biztosan megáll a darab. Humora nem volt a zseniális dalköltőnek és így három felvonásra osztott vígjátéki história lepereg anélkül, hogy csak egyszer is mosolyt tudna csalni a szemekbe. Olyan szerkezeti hiba ez, amin nem lehet segíteni? Szó sincs róla! A „Dorottya“-t sürgősen oda kell adni egy avatott színpadi szerzőnek, aki szórakoztató, vidám prózát ír a darabba, amely így megszabadulna a sokszor fárasztó recitativoktól. Néhány szereplő szájába derűs szavakat kell adni, hiszen a premiéren tanúi lehettünk, hogyan szomjuhozza a nézőtér a cselekményből konzekvensen folyó, de ki nem buggyanó humort. A verseket is át kell dolgozni. Gondoljunk csak a „János vitéz“-nek Heltai által remekbe stilizált Petőfi-hangulatú verseire!

Mert ennek a muzsikának nem szabad elvesznie. Nem engedhető meg, hogy a „Dorottya“ csodaszép melódiai egy gyöngye szöveg sívó-homokjába fulladjanak. A dalköltő sokkal különbet alkotott ebben a művében, mint a „János vitéz“-ben és örök vesztesége volna a magyar zeneköltészetnek, ha a librettó gyöngésége miatt fiókba kerülne ez a vérbő, vérforraló, romantikájában páratlan varázsú, andalító és ríkató, szintiszta, színeredetű, bájos magyar muzsika. Jöjjenek hát a színpad tudósai és öltöztessek irodalmi mezbe ezt a zenei csodaszülöttet, Dorotttyát.

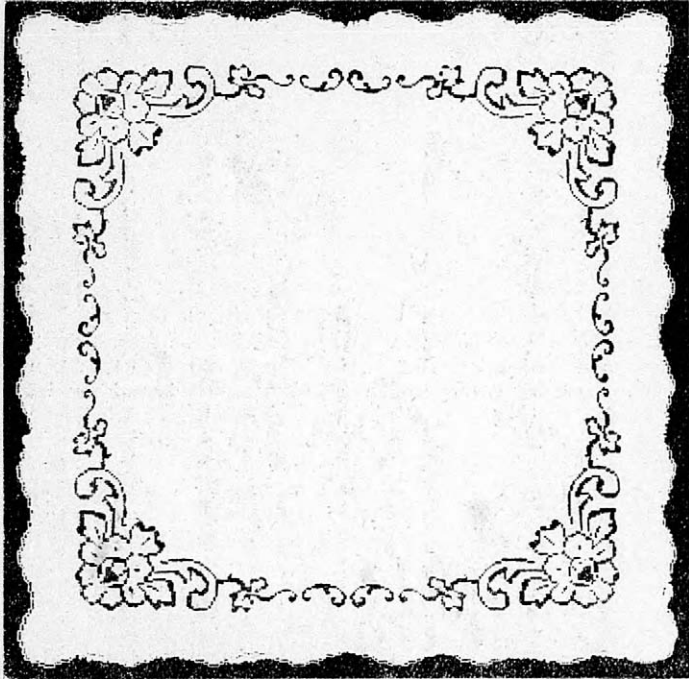
A szegedi színház előadásáról csak két szót: fővárosi nivóju. Pazar díszletek, új jelmezek, stilusos színpad, amelynek peremét (a rivaldát) élő muskátlik szegték be.

Eugenius.

FIATAL ANYÁK ISKOLÁJA

Irja: *Dr. Halász Andor* főorvos

Kedves Hölgyeim! Orvosi praxisom kis epizódjának elbeszélése kívánczik le a tollamról. Multkoriban egy kis, tíznapos, súlyos beteg csecsemőt volt alkalmam látni, az ajtó kilincsét az onnan távozó paptól vettem át, ki sietve keresztelte meg a szegény beteg kisbabát, hogy ne pogányul haljon meg. Bent a sápadt és összetört anya mellett még éppen pislogott és levegő után kapkodott az ártatlan kis halálravált jószág. Tüdőgyulladás volt. Súlyos betegség még egy erősebb, fejlettebb szervezet számára is, hát még mi-csoda megpróbáltatás egy néhány napos gyöngöcskéknek. A tüdőgyulladások területén az úgynevezett tüdőhólyagocskák eltömődnek a bennük képződő lobos izzadmánnyal, erre a részre nem jut a lélegzés útján levegő, hogy friss éltető oxigént adhasson át a tüdőhólyagocskák falán átáramló vérkeringésnek; ezen hiány pótlására a szívnek sokkal nagyobb munkát kell végeznie, hogy a tüdővérkeringést az egészséges tüdőrészeken keresztül áramlásban tartsa. Hozzájárul még a szervezetre gyakorolt mérgező hatás, amelyet a tüdőgyulladást okozó bacillusok fejtenek ki, mindez nagyon elég arra, hogy elfáradjon a kis-

Toledó-milő. *Gottlieb*-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

baba ugyis gyenge szíve és kimerüljön szervezete, melynek ilyen fiatal korban alig van ellenálló képessége. De hiába állapítja meg az orvos a szomorú helyzetet, a reményt utolsó pillanatig sem szabad feladnia: egy hirtelen adott szíverősítő injekció úgy ahogy megjavítja a vérkeringést, majd vizet melegített a doktor bácsi és sajátkezűleg neki-gyürkőzik, hogy úgynevezett izgató fürdővel is frissebb tegye a félig halott kis apróságot. Ezután felírja a szív-működés javításához szükséges orvosságot, elmagyarázza a kis beteg ápolásának minden aprólékos részletét és most távozni kénytelen, mert hiszen hivatása más beteghez is szólítja; amíg újra eljön, addig a halni készülő baba sorsa a jó Istenre van bízva. És az Isten annyira szereti ezt a drága kis babát, hogy veszni nem hagyja, minthogy azonban nem lehet jelen mindenütt, hát a kis beteg gyógyulásának kulcsát: az orvosi rendelkezések pontos betartását és a hűséges, odaadó ápolást rábízta a hozzátartozók lelkiismeretére. Ha a szülők nem vesztik el fejüket a gyereket fenyegető életveszélyes betegségben, hanem az Isten akaratában való megnyugvással teljesítik kötelességüket, akkor megeshetik a csuda és meggyógyul az elveszettnek hitt beteg. Így történt a most említett esetben is.

Hogyan kell egy tüdőgyulladásos kis gyermeket ápolni:

erről óhajtok Önöknek néhány szóval beszámolni. Első feladat az orvosság beadása, ami annyiféleképpen történik, ahány beteg gyermek van. Egyik nagyon szereti és sír utána, a másoknak csak levesben ízlik, a harmadiknak szirupban. Van, amelyik sehogysem veszi be és erőszakkal kell a szájába tölteni, vagy ha az utóbbi eljárás túlságosan izgatja a beteget, úgy a doktor bácsi olyan alakban írja fel az orvosságot, hogy végbélkúpok vagy beöntés formájában kerüljön a szervezetbe. Következő fontos feladat a kis beteg elhelyezésének időnként való változtatása: pólyásbabát felváltva fektessük le és tartsunk karon, hogy beteg tüdeje szakadatlan működhesse, nagyobb gyermeket időnként ültessük fel és fektessük oldalt is. A test tisztántartására nagy gondot fordítsunk, naponta többször sóborszeszes vízzel vagy kölnivizzel mossuk le a beteg testét, ez nagyon fontos éppen tüdőgyulladásnál, köztudomás szerint a bőr is lélekközirigyes berendezésének segítségével, ha tehát a bőrfelületet az említett alkoholtartalmú folyadékkal lemossuk, úgy a bőrpórusokat szabadon tartjuk az akadálytalan bőrlélegzés számára.

A láz ellen való küzdelemnek az orvosságokon kívül éppen a tüdőgyulladásnál egyik legfontosabb fegyvere a vízgyógyászati kezelés, borogatások és fürdők, amiknek alkalmazása nem az orvosnak, hanem a hozzátartozóknak feladata: az orvos csak megszabhatja, hogy a láztól függően mikor kell ezt csinálni, de a sikeres alkalmazás a hozzátartozók ügyességét kívánja meg. A borogatások, — amelyekhez 22—24 C°-os állott vizet használunk, — az orvos rendelete szerint vagy csak a törzsre, vagy az egész testre kerülnek. Lazán körülvevünk a borogató testrészt az állott vízbe mártott és jól kicsavart vékony törülközővel, vagy lepedővel, kívülről most körülvevünk egy vastagabb száraz ruhával és biztosító tüvel megrögzítjük. A borogatót az orvos 39 C° testhőmérsék alatt rendszerint óránként cserélteti, 39°-on felül félóránként, sőt még hatásosabbá lehet tenni azáltal, hogy minden cserélés alkalmával ecetesvízzel (egy rész ecet, két rész állott víz) az egész testet részletenként ledörzsöljük és szárazra törüljük. A lázellenes fürdőt következőképpen csináljuk: 35 C°-os fürdővizbe helyezük a kis beteget, lábavégéhez három percen keresztül úgy töltünk hideg vizet, hogy a három perc elteltével, — amikor a fürdetés már véget is ért, — a fürdővíz hőmérséke 30 C°-ra szállt le: most kivesszük a beteget, mellét és hátát egy kanecso állott vízzel hirtelen leöntjük és száraz lepedőbe belécsavarjuk. Ez a fürdő tüdőgyulladásos kis betegeinknek nemcsak lázára van hatással, hanem javítja a légzést is azáltal, hogy a kis testét éró hirtelen hőváltozások mély belégzésre kényszerítik, sőt a szív-működésre is jótékony, erősítő, sokszor életmentő hatást gyakorol.

A betegszoba gyakori szellőztetéséről is gondoskodni kell, lehetőleg a felső ablakszárnyak nyitvatartásával, mert a lélegzés annál kevésbé sínyli meg a gyulladástól eltömött tüdőrészek hiányát, minél gyakrabban cserélődik a szoba elhasznált, szénsavval telített levegője a kinti friss, oxigénben dúsabb levegővel. Még olyan betegszobában is szükséges az a gyakori, közvetlen szellőztetés, ahol külön szellőztető-kémények futnak a falban.

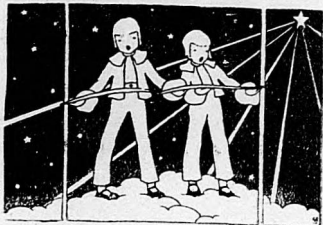
Igen nagy jelentőséggel bír a tüdőgyulladásos betegek táplálása. Szopós csecsemőnek legfontosabb, hogy az anya nyugodtan továbbfolytassa a szoptatást. A baba betegsége alatt is belső védőanyagot kap így az anyatejben: idősebb csecsemőnek vagy nagyobb gyermeknek a megszokott vegyes táplálkozást nyújtjuk, mert ez a szervezetnek erőt ad. Tejesételek, felfújtak, könnyű húsétel, aszpik, stb., soha még ne tagadjuk ezeket egy tüdőgyulladásos kis beteg-től, ha kívánja. Legfontosabb a táplálkozásban bármilyen folyadék: tej, kávé, tea, levesfélék, gyümölcsle, narancslé, víz, egyszerre kevés, de gyakran, óránként, félóránként adagolva 1—2 kanállal. Ha a betegség oly súlyos, hogy a beteg semmi táplálékot nem vesz magához, úgy naponta kétszer-háromszor kora szerint 1/2—1—1 1/2 deci mennyiségben tápláló beöntést adunk, melynek tartalma tej, tojás-sárgája és cukor.

Az elmondott ápolási eljárások pontos és nyugodt be-tartása nagyon fontos.

HUMOR

A három pofon

Irta: Nóti Károly

SZEMÉLYEK:

Igazgató,

Színész,

Szerző.

(Szín: a kabaréigazgató szobája. Idő: előadás alatt.)

Szerző: Na, direktor úr, mit szól ehhez a kis darabhoz? Mi?

Direktor: Mit szóljak? Darab.

Szerző: De jó? Mi?

Direktor: Ha nem volna jó, nem vettem volna meg magától. Maga, fiam, azért író, hogy jó darabot írjon.

Szerző: Szóval, elismerés nincs!

Direktor: Dehogyan nincs. A darab nagyon jó és ami a fő, kitűnően játszák.

Szerző: Nna! Erről lehetne beszélni.

Direktor: Miért? Magának például nem tetszik a Putnokyt?

Szerző: Putnokyt véletlenül remek. Nem lehet mondani rá semmit. De az a Káldor.

Direktor: Káldor? Na, ne vicceljen. Az a legjobb színész a társulatban.

Szerző: Igen, igen, de — nem tudom, megfigyelte-e, direktor úr, — ott a pofonoknál — valahogy nincs azokban élet... Tudja Isten, csak úgy odacsapja, csak úgy odalegyint annak a Putnokynak.

Direktor: Hát mit csináljon? Mindjárt üsse agyon a Putnokyt!

Szerző: Agyonütni nem kell, de azért legyen az egy természetes, életerős pofon... ez a darab gerince, kérem, ez a három pofon... én, kérem, nem kellékpofonokat írtam, hanem három becsületes és derék arculesapást.

Direktor: Ugyan, kérem. A fontos az, hogy a kis darabnak sikere van. Mit akar ezekkel a szörszálhasogatásokkal? Menjen ki a nézőtérre és nézze meg, hogy milyen nevetés van.

Színész (beront; az arcát fogja, amely egészen piros): Kérem direktor úr, én ezt nem bírom.

Direktor: Honnan jön maga?

Színész: A színpadról. Kérem, direktor úr, én ezt nem bírom. Én a Káldorral többé nem játszom ebben a darabban.

Direktor: Nem játszik? Micsoda beszéd ez!

Színész: Kérem, azt nem lehet kibírni! Én nem vagyok egy érzékeny ember, de ezt nem lehet kibírni! Kérem, az az ember engem minden este valósággal knockautol. Azzal a nagy marha praclijával olyan három pofont ken le, hogy nem látom a kulisszákat... a sűgőt nem hallom, kérem.

Szerző: Nagyon helyes, kérek. Ez a darab lényege.

Színész: Már bocsáss meg, kérek, én végeredményben színésznek szerződtem ide, nem pedig pofozógépnek. Különben, jó, hogy itt vagy: nagyon kérek, légy szíves legalább egy pofont kihuzni ebből a darabból.

Szerző: Hogy érted ezt?

Színész: Hogy értem ezt? Úgy értem ezt, hogy nem bírom ezt a három pofont minden este. Elég lesz annak a közönségnek két pofon is.

Szerző: Hát ez ki van zárva.

Direktor: Tényleg nem értem, miért ragaszkodik a három pofonhoz.

Szerző: Kérem, itt három pofon van írva, itt három pofon „lesz kapva.” Ez éppen olyan, mintha „Az ember tragédiájából” kihagynám Lucifert, vagy a „Bánk bán”-ból Oféliát.

Színész: Ott kezdem, hogy Ofélia a „Hamlet”-ben van.

Szerző: Mióta?

Színész: Mióta? Ezerhatszáz esztendő óta, amióta Shakespeare beleírta.

Szerző: Na látod, mit szólna hozzá szegény Shakespeare, ha Hevesi egy szép napon kihuzná Oféliát a „Hamlet”-ből.

Színész: Nem lehetne például az egyik pofon helyett súlyos szóbeli sértést alkalmazni? Mondjuk például, a Káldor azt mondaná nekem (páthosszal): te beestelen gazember..., te... te... fogháztöltelék.

Szerző: Ugyan kérek! Ez máma sértés? Szó sincs róla. Én ragaszkodom a három pofonhoz.

Színész: Direktor úr kérem, szóljon neki, én ezt nem bírom, nekem kérem, kipotyognak a fogaim.

Direktor (szerzőhöz): Tényleg kérem, hátha lehetne valamit enyhíteni.

Szerző: Szó sincs róla. Nekem úgy kell az a három pofon, mint egy darab kenyér.

Színész: Már pedig én ezt nem bírom. Ez nekem nagyon fárasztó.

Szerző: Nem bírod? Érdekes. Fárasztó? Érdekes. És az nem fárasztó, hogy minden délután öttől-hétig a budai kis utcákban sétálgatsz Bagaméri Szilviával? Azt bírod?

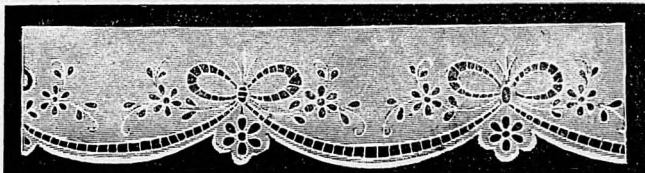
Színész: Te tudod?

Szerző: Naná, nem tudom.

Direktor: Már bocsánatot kérek, de hogy jön ez ide?

Szerző: Hogy jön ez ide? Úgy jön ide, hogy ezt a gazembert én mutattam be Szilviának egy könnyelmű pillanatomban és a jó barát, a bonviván úr, másnap már le is ütötte a kezemről önagyságát.

Direktor: De kérem, hogy jön ez ide?

Szekrénycsik. Gottlieb-modell.

Szerző: Pardon! Ön szó nélkül tűrné ezt az aljasságot? Mit csináljak vele? Verekedjek, mint egy gimnazista? Vagy párbajozzam vele? Nem kérem. (Színészhez): Egy hónapig naponta három pofont fogsz kapni.

Színész: De direktor úr kérem, ez kilencven pofon!

Szerző: Sőt kilencvenhárom! Ne félj semmit, ez jól ki van számítva. Ez a hónap harmincegynapos. Majd adok én neked budai kis utcákat!

Direktor: Hát ezt kikérem magamnak. Érti? Az én színpadom nem vívóterem. Ilyen ügyeket itt nem lehet elintézni.

Szerző: Kérem. Legföljebb nem adja tovább a darabot. Kérem, anyi baj legyen. Szolgája. (El.)

Direktor: Nahát, ez disznóság! (Színészhez): Maga meg mi a fenének sétál a budai kis utcákban? Legalább vigyázza, hogy ne lássa meg senki.

A színész: A direktor úr még nekem tesz szemrehányást, ahelyett, hogy megvédene az ilyen inzultusok ellen?

Direktor: Legyen nyugodt. Ilyen beestelen eszköznek nem adom oda az én színpadomat. Én magának elégtételt fogok szolgáltatni.

Színész: Nagyon köszönöm, direktor úr.

Direktor: Ez a darab holnaptól kezdve más szereposztásban fog menni.

Színész (ijedten): Hogy érti ezt, direktor úr?

Direktor: Csak nem hagyom magát minden este véresre pofozni. Holnaptól kezdve Káldor fogja játszani a maga szerepét.

Színész (kétségbeesve): De direktor úr kérem, egyszer van egy valamirevaló szerepem és azt is el akarja tőlem venni?

Pereg a film...

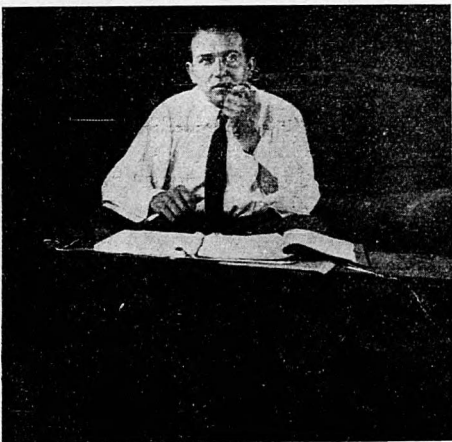
Berend Pál rovata

Larifári. Éppen a legutóbb írtunk arról, hogy a berlini mozik, színházak, kabarék milyen fantasztikus nevekkel tisztelik meg önmagukat. Közöljük, hogy múltkori hírünkben foglaltak jelentéktelen dolgok a legfrissebb valósághoz képest. Január végén nyílt meg egy kabaré Berlinben „Larifári“ címmel, ami azonos a magyar *larifári*-val. Erre már igazán nem tudunk mást megjegyezni, mint: *ejnye, ejnye, larifári...*

A beszélőfilm tönkreteszi a new yorki színházakat. Négy hónapja tart a new yorki szezon és ezalatt nem kevesebb, mint 125 új darabot mutattak be, ami, tekintve az irodalmi színházak viszonylagosan kis számát: megdöbbentően sok. Hogy miért? **A beszélőfilm** a legfrissebb, legmodernebb attrakció, amely színház, mozi is egyben és a helyárok negyedrészt teszik ki a színházak jegyárainak. New Yorkban tehát rossz a színházi szezon. A színészeknek körülbelül fele állás nélkül van. De a direktorok is elkövetnek sorozatos hibákat, ahelyett, hogy teljes vértességgel felkészülnének a hatalmas ellenség, a beszélőfilm ellen. Sűrűn fordul elő, hogy a legkitünőbb darabokhoz, amelyeknek úgynevezett közönségsikerük is van, a publikum csak azért nem megy el, mert az illető színház ügyes, de kissé már divatjamúlt módszerrel azt hirdeti: *egy hétre előre minden jegyet eladtunk.* Mire a jó new yorki polgár azt gondolja magában, — hogy akkor úgyis hiába megyek a pénztárhoz, gyerünk inkább a beszélőfilmhez, ahol sorba kell állnom ugyan, de a végén mégis kapok jegyet. És a legdivatosebb színdarabok is negyed-, vagy félházak előtt futnak ilyenformán.

A mi impresszióink az, hogy ami nem sikerült a filmnek, ugyanis elhódítani a színház publikumát, az mintha sikerülne az új műfajnak. Jó lesz vigyázni, tisztelt budapesti színházdirectorok! Ámbár: emlékezünk rá, hogy pár hónappal ezelőtt egyik ismert budapesti színházigazgató akarta megszerezni a Budapestre érkező beszélőfilmek előadási jogait. Ez természetesen a legjobb biztosítás a fenyegető veszedelem ellen.

Fritz Lang, a kitünő német filmrendező, aki ellen most plágiumpórt indítottak. (Lásd cikkünket.)

Akar-e Nagyságos Asszony olyan papucsot hordani, mint Clara Bow? Régi szokásuk kereskedőknek és gyárosoknak: megkérnek híres színészeket és színésznőket, engedjék hirdetni: ez és ez a hasonlíthatatlan sztár csak azért szép, mert *Libanon-hajvizet* és *Ararát-rúzszt* használ, fürdőjébe pedig a fenyőillatú *Vöröstenger-sót* önti.

Ha akarom, elhiszem, ha akarom nem. Különben sem fontos a dolog. Az *Extra-Borjubör-Duplán-Cserezve-és-*

Négyszer-Kaptafára-Huzva márkájú cipő még szoríthatja a lábamat, ha maga Ramon Novarro is hordja a félcipőm mását. És még lehet kitünő árú a *Csaka a hegyét szép fényesre védjeggyü bajuszpedrő,* még akkor is, ha Adolph Menjou, a nagy Adolf nem ezt használja, hanem mondjuk, csak közönséges viaszt, aminek segítségével a padlót szokták szép fényesre táncolni különben.

Most azonban újítás történt ezen a téren. Egyik nagy hollywoodi áruház ez év elején megjelent katalógusában több olyan cikket ajánl, amelyből *világhírű, névszerint megjelölt filmsztár vásárolt.* És a dolog kivételesen hiteles. Hiszen a sztárok tényleg Hollywoodban élnek és minthogy gazdagember létükre — ellentétben a közfelfogással —, igen takarékosak, legtöbbször áruházban vásárolnak.

Betty Amant, a legfiatalabb „Ufa“-színésznő.

A kisasszony nem futurista pózban fényképezette le magát, ellenkezőleg, igen stilszerűen a havas időhöz: skitalpakkal.

Mellékesen: az áruház Amerikában valami egészen más, mint nálunk: úgyszólván közjóléti intézmény. Néhány ezer oldalas árjegyzéket adnak ki rendszeresen és ezekben minden fellelhető, amit szem, száj kíván, vagy fantázia elképzélhet. Leghíresebb a Wanemaker-áruház Newyorkban, amelyet egy tiszteletreméltó bácsi, mellékesen zseniális kereskedő alapított ötven-hatvan évvel ezelőtt. Büszke volt rá, hogy áruházaiában minden kapható. Valaki egyszer meg akarta tréfálni, bement az irodába és felháborodva közölte, hogy kért *egy fehér elefántot* és nem tudták kiszolgálni. Mire az öreg Wanemaker megszólalt:

— *Fehér elefántjaink útban vannak Indiából. Tessék letenni ezer dollár foglalót és a vastagbőrűt egy hét múlva a lakására szállítjuk. Szabad a címet, emeletet, ajtószámot?...*

Mindennapos dolog, hogy a nagyvárostól ötszáz kilométerre lakó farmernek megküldik a katalógust, — a nagy amerikai áruházaké tizenötmillió példányban jelenik meg — és egy nappal később a farmer az ábrák és a közölt árak alapján a következőket rendeli: egy doboz pralinét, egy motoros traktort, félmázsá mütrágyát, két női kalapot az asszonynak, bádogtetőt az épülő új házhoz, pár hordó benzint a traktorhoz, három kosztümöt a kisleánynak és néhány fajaktyút, drótszörűeket, háromhónaposakat. Nem-tetszés esetén pénz vissza.

... Mindjárt a tárgyra térünk. Még csak azt kell elmondani, hogy nevezett hollywoodi katalógus fején ez áll: *Chaplin piros-fehér nyakkendőt hord. Miért nem ön is? Akar-e olyan jól öltözködni, mint a sztárok? Mi az övékkel pontosan megegyező ruhadarabot szállítunk önnek!* És végül:

Newyork a világ pénzügyi centruma. A divaté: immár nem a newyorki Fifth Avenue, hanem Hollywood.

Olvasom tehát:

Pola Negri 25 dollárért aranyos-brokát retikült vásárolt magának.

Tom Mixet arannyal és ezüsttel diszített nyereg-gel ajándékozta meg a felesége, amelynek ára 500 dollár volt. Ugyanennyibe került *Alma Rubens* platina karkötő-órája.

Jesse L. Lasky, aki nem sztár ugyan, ellenben a Paramount-filmgyár elnöke, személyesen vásárol naponta tíz szivart, amelyeknek darabja hat pengő.

Szegény *Rodolpho Valentino* híres arab karkötőjének is kapható a párja. 85 dollárért a világ minden részébe szállítják. Asszonyoknak — tekintettel a hatalmas Valentino-kultuszra. — öt dollárral olcsóbb.

Jacqueline Logan érzékeny idegeinek csak egy speciális parfóm felel meg, amelyet ő maga állítottatott össze, de azért az áruház szívesen bocsátja az isteni nedűt a publikum rendelkezésére. Grammonként mindössze husz dollárba, azaz alig százhusz pengőbe kerül.

Walter Hiers, a kitünő kövér színész, csak úgy képes magát kondícióban tartani, szerződésileg dekára precizizott kövérségét megőrizni, hogy egy kiválóan ízes csokoládémárkát eszik, amelynek kilogrammja tizenhat dollár. A katalógusból nem tudjuk meg, hogy Hiers úr napi mennyisége ennyi-e, vagy talán csak félórai adagról van szó.

Bánky Vilma „szerelmi karkötője“ vékony aranyból és Rod la Rocque kezdőbetűivel már 25 dollárért kapható. A cég kívánatra hajlandó más betűket is belevésni.

Clara Bow szegényke, olyan pirosszínű papucsot hord, amely csak tizenöt dollárba került. Meg kell jegyeznünk, hogy tévedés volna ezeket azt hinni, hogy a bájos Clara vagyoni viszonyai leromlottak volna. Ma is megke-re-si a maga havi *huszezer dollárját*.

Harold Lloyd, akiről a múltkor megírtuk, hogy négy-éves kislányának százmillió dollár hozományt deponált, olyan ruhát vásárolt magának, amely 300 dollárba, azaz másfélezer pengőnél is többe kerül. Bevallom, hogy nem tudom elképzelni a szédítő különbséget, amely ezekszerint Harold Lloyd zakkója és az én kétszázötven pengős, részletekre vásárolt és szép lassan haldokló kék ünnepi ruhám között fennáll. Hiszen nyilvánvaló, hogy a másfélezer pengős Kabát, Mellény és Nadrág, — nem merem őket kis-betűvel leírni — is egy szép napon halkán, de feltartó-z-hatatlanul elkezd majd fényesedni és elindul az enyészet, akarom mondani az Örök Fényesség felé...

Harold Lloyd, kedvenc kutyájával.

Pillanatnyilag nem a cikkünkben említett 300 dolláros ruhát viseli a népszerű művész.

Filmszenárium. Emlékeznek-e még a *Metropolis*-ra, a kétéves Ufa-filmre, a modern technika és tudományak erre a nagyszerű himnuszára?... A darab a jövő században játszik, szemünk előtt készítenek embereket fantasztikus elektromos sugarak segítségével, egy „ipardiktátor“ kezében tartja egy egész város dolgozó lakosságának sorsát, a

föld alatt dolgoztatja őket, mialatt a felhőkarcolók mentén repülőgépek rohannak pár tucat bába készülő mil-liomossal. És így tovább. A film sok romantikusan valószínűtlen részlete ellenére is grandiózus alkotás volt, mindenekelőtt szcenikai szempontból. *Fritz Lang*, a nagy német rendező nevéhez fűződik a film színészi és

Bánky Vilma,

a világhíri magyar sztár két fényképet juttatott el hozzánk. Mindkettőt a mostani számunkban közöljük. A felvételek lapunk részére készültek.

rendezői felépítése és felesége, *Thea Harbou* írta a szená-riumot. Most, két esztendővel a film premiéréje után, egy orosz színésznő, névszerint *Wanda Ursyn Dobeke* pört indított az Ufa ellen azon a címen, hogy a *Metropolis* pontosan felvázolt témáját még évekkel ezelőtt beküldte a gyár-nak, a kéziratot visszakapta ugyan, de nem sokkal később hozzálátott a vállalat a film készítéséhez. És hogy ezek szerint *Thea von Harbou* és *Fritz Lang* tőle lopták el a témát.

Plágiumvád tehát. *Lang* és *Thea Harbou* azt állítják, hogy soha nem látták a színésznő kéziratát, sőt biztosra ve-zik, hogy csak most, utólag készítette, hogy anyaga legyen a pörhöz. Szóval: egyszerű zsarolásról van szerintük szó.

Az Ufa olyan előkelő vállalat, hogy egy pillanatra sem hisszük, hogy a *Dobeke* asszony vádja igaz. Mindössze meg akarjuk jegyezni, hogy általában reménytelen dolog vad-idegen, kívülálló embernek filmgyár számára szenáriumot beküldeni. Az esetek nagyrésztében el sem olvassák. A hely-zet majdnem az, mint a könyvkiadásnál. Bármilyen jó könyvet is ír egy kezdő, nem fog kiadót találni, amíg nincs neve, nem ír cikkeket, nem jelennek meg novellái, vagy valamilyen más „írói“ jogcímet nem szerez magának. Fenntartás nélkül elismerjük, hogy indokolatlan, inkorrekt álláspont ez, de üzleti szempontból mégis helytálló. Ugyan-így jár el a filmgyár. Ha már százazreket áldoz egy film előállítására, legalább azt a biztosítékot akarja, hogy egy „akkreditált“ beérkezett filmíró készítse a szenáriumot, szóval olyasvalaki, akiről föltehető, hogy a film speciális dramaturgiai igényeinek megfelel. Az ilyen darab ren-dszerint tényleg nagy siker, de erről nem mindig az író te-het, hanem a színészek és a rendezés is. Hiszen az akkre-ditált írók szenáriumaihoz mindig akkreditált színészeket és rendezőket szerződtek.

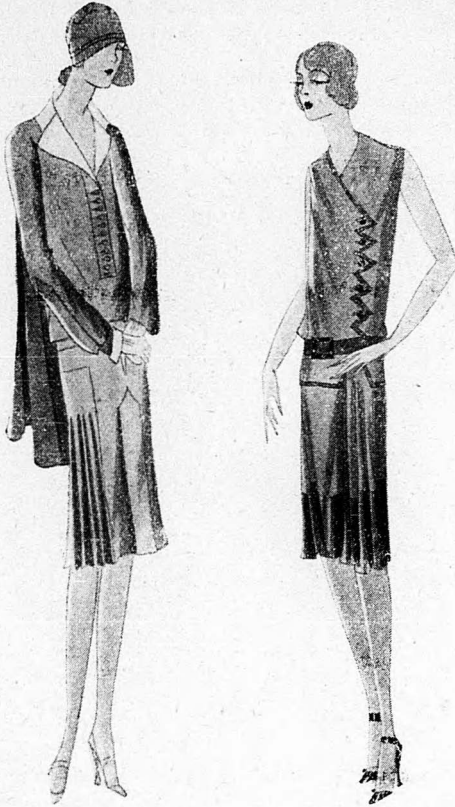
Példákkal illusztrálva ilyen a helyzet: valaki egyszer a háború után beküldte a berlini Ufa-nak egy szená-riumot. Két szóból állott az egész: *Fridericus Rex*. Ilyen rövid filmtémát elolvas a filmgyár... Ebben az esetben is

Szerelem három országon át

— Regény —

Irta: **Csermely Gyula**

XXXVII.

ez történt. Az ötletet elfogadták, szerzőjének gyönyörű honoráriumot küldtek és a magyar *Cserépy Arzén* megrendezte minden idők legnagyobb történelmi filmjét II. Frigyes porosz király életéről. Ezt a filmet öt éve játsszák a német moziban, időnként a premiérmozik is reprizt csinálnak belőle: a háború utáni letargiában a nagy német feltámadás eszméjét képviseli a film. Mellesleg: az amerikai *Ben Hur* mellett a legnagyobb üzleti siker a világ filmiparában.

Ha a film szerzője hosszú scenáriumot csinál, biztos, hogy félreteszik és félév múlva köszönettel visszaküldik.

Magyar Rapszódia címmel ejtattak Berlinbe egy scenáriumot. A cím jó volt, a téma rossz. Megvették tehát a címet, új cselekményt írtak Székely János filmíróval és a darab hallatlan sikert ért el Európában és most viszik ki Amerikába.

Ne írjunk tehát scenáriumot. Legföljebb pár szavas ötletet küldjünk be a gyáraknak, ezeket biztosan elolvassák. És ne féljünk attól, hogy ellopják ötleteinket. Az európai filmvállalatok nagyon vigyáznak jóhírnevükre. Már az amerikaiakról nem állunk jól, Amerika sok vonatkozásban nem ismeri el európai írók szerzői jogait...

Fatty Arbuckle. A kövér és tehetséges filmszínész évekket ezelőtt részeg állapotban megvert egy fiatal leányt és ez a karrierjébe került. A lapok felszólítására a közönség bojkottálta és azonnal nem akadt gyáros, aki szerződött volna. Kis statisztaszerepeket vállalt Fatty, nemrégiben Európában próbálkozott a varietészínpadon, de megbukott. Most kapjuk a hírt, hogy Hollywoodban klubot alapított szórakozni vágyó filmsztárok számára. A tanulság mindebből, hogy Amerikában a bukott embernek is több a pénze, mint nálunk a karrierje tetőpontján álló becsületlen polgárnak.

— Tán Cirill írt? — kérdezte Gedeon, hogy észrevette imádottja könnyeit.

— Nem Cirill írt, hanem Timirjasev Izidor gyógyszerész. És Anna már fennhangon olvasta is:

„Drága, jó Bakunin Anna! Kiszámíthatatlan a sors s mi csak játék vagyunk a kezében, mi gyöngék. Önt Magyarországba sodorta a háború s most engem is odasodort, ki ugyancsak Szentpétervárott születtem.

Hadifogoly vagyok itt Megyeren s ide Bukovinából kerültem, hol mint katonai gyógyszerész működtem. Azt, hogy ön Domonkán, jó helyen van, még bevonulásom előtt Pascsenko Dimitrijtől hallottam.

De, drága jó Bakunin Anna: az én levelem célja nem az, hogy csekélységemről írjak, hanem más valami. Már úgy látszik, hogy a sorsnak a kezében én vagyok a kiszemelt eszköz, hogy valahányszor magára nagy csapást mér, én öntsek az ön lelkébe erőt és bizalmat és kitartást.

Emlékszik-e, Bakunin Anna, arra az utolsó szomorú levélre, melyet röviddel a háború előtt Bécsbe küldtem volt önnek? Azt írtam abban a levélben, hogy ha van egy hű barátnője, Anna, hát keresse fel, boruljon a nyakába és annak keblén sírja el könnyeit. Mert azt írtam volt abban a levélben, hogy völegénye, Cirill doktor meghalt.

Most egy százszorta lesújtóbb rossz hírem van és ha vannak még könnyei Anna és egy barátnője is van, ki önt megérti, hát öhozza menjen el zokogni. Az meg fogja önt vigasztalni, Anna; én nem értek hozzá, én férfi vagyok, hát meg sem is kísérem.

Ennek a százszorta lesújtóbb hírek is Nisopol Cirill a tárgya. Nem halt meg, él; de — most legyen erős szívé, könyörgöm, — egészséges, él, de megnősült. Beszéltem vele személyesen és ő maga mondta, hogy megházasodott. Azt az arannyal beburkolt elefántesont-jegygyűrűt is átadta, hogy alkalomadtán juttassam el önhöz; az a gyűrű most nálam van... bocsássa meg Cirillnek az ön megboldogult édesatyja irta a lépését.“

Ezt írta Annának Timirjasev Izidor gyógyszerész, ezt olvasta fel Anna a családnak s mikor befejezte a felolvasást, úgy látta, hogy olyan ragyogó napsütés van, mint még soha. És a kegyelmes asszony felállt, megölelte Anikót és nagy anyai szeretettel ezt mondta:

—Most már egymáséi lehettek, egészen.

Sebestyén úr meg boldogan ezt mondta:

— Hajnalban Megyerre autózunk s ott kikérem azt a Timirjasev Izidort. Személyes garanciám mellett csak rábíznak egy hadifoglyot, azt hiszem. Legyen jó dolga itt minálunk és legyen jelen az esküvőtökön is, gyerekek. Mert, hogy én kijárom a diszpenzációt s egy hét múlva megesküsztek, arról jól állok.

Anikó szemében még ott békétlenkedett egy tolakodó kérdés és Gedeon kitalálta, hogy az mi lehet.

— Ugy-e, édesapád levelére gondolsz, amit a sírkereszt fülkéjében találtak s mely ezidőszerint még Babjanszkij grófnőnél van? Hát majd ahhoz is csak hozzájutunk valahogy, föltéve, hogy nem mese az egész; az ne késleltesse a boldogságunkat, Anikóm...

De hát hogy került Timirjasev Izidor Szentpétervárról Nagymegyerre fogolynak és honnan tudta a Cirill doktor dolgait?

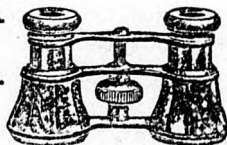
Timirjasev Izidor, mikor Pascsenko közölte volt vele, hogy Anna hol van, megkönnyebbültnek érezte a lelkét, de elköszönvén Pascsenkótól anélkül, hogy vállalta volna a neki szánt megbízást: félelem gyötörte, hogy ebből baj lesz. Megfizeteti vele a vonakodása árát Pascsenko Dimitrij Alexej, vagy Babjanszkij Tatjana grófnő.

De hónapok is elmulván, anélkül, hogy mi legkisebb bántódása lett volna, Timirjasev Izidornak megengedte könnyebbé vált lelke, hogy másoknak dolgaival is törődjék, nevezetesen Anna és Nisopol Cirillnek a dolgával.

CALDERONI és TSA

LÁTSZERÉSZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látszókövek, szemüvegek, orrcsípítők.
Fényképezeti készülékek és cikkek.
Barometerek, hőmérők

— Anna él és Magyarországon, Domonkán van, jó helyen. Hála legyen az Istennek, — gondolta. — De Nisopol Cirill vajjon csakugyan meghalt-e? — tünődött.

Akkor, mikor koporsóját Szentpétervárra hozták s oly díszesen eltemették, hogy szinte feltűnő volt, — miniszter és nagyherceg koszorúja és Babjanszkij Tatyana grófnőé — akkor megingathatatlanul azt hitte, hogy meghalt. Az újságok is közölték, hogy anthraxos beteget operált, inficiálta magát s a többi. De pár hónappal később, hogy a szentpétervári lapokban azt az igazi szenzációt olvasta az Iliodor-temetőbeli sírról és Bakunin professzor volt nejről: pár hónappal később ő is — mint Domonky Gedeon — kételkedni kezdett, hogy Cirill doktor csakugyan meghalt-e?

Domonky Gedeon és Timirjasev Izidor gyógyszerész! Két mindenképpen különböző karakter, két mindenképpen különböző agyvelő volt; óriási távolság is volt köztük és mindamellettt ugyanegyét gondoltak. — Mert ugyanegy föltevés volt a kiinduló pontja a kettőnek.

— Ahol megtörténhetett, — okoskodott volt Gedeon, — hogy Bakunin Feodorné sírhelyet kaphatott, holott nem halt meg: ugyanott nem történhetett-e meg az is, hogy Nisopol Cirillt is eltemették anélkül, hogy meghalt? Így okoskodott Domonky Gedeon és Timirjasev Izidor is ebből a föltevésből indult ki. És mint Domonkán Bakunin Anna, itt Timirjasev Izidor is egy szót mondott igazolásul a kétélynek: Oroszország: ez volt amaz igazoló egy szó.

A háború megnehezítette a kutatást; annak a rabszállító vonatnak a gépésze, ki leveleket hozott volt Tobolszkból, sem mutatkozott többé, egyszer sem, de Timirjasev Izidor csak állhatatosan keresett, kutatott. — Levelet írt Tobolszka, Nisopol Cirillnek címezve: azzal jött vissza a levél, hogy címzett már régebben meghalt; levelet írt Nisopolné nevében a Cirill volt főnökének a kórházba: azzal jött vissza a levél, hogy az illető Tobolszkból a harcra ment.

Végre — új hónapok múltak el azóta, — bizonyosságot szerezhetett a gyógyszerész, hogy jó barátja csakugyan meghalt. Hirdetést tett közzé a lapokban, hogy volt tobolszki száműzöttek, akik ismerték doktor Nisopol Cirillt, a gyógyszerértárban keressék fel őt, szívesen is honorál minden jelentkezőt — s erre meglátogatta egy intelligens ifjú, egy bizalmateltő fiatal altiszt. Ez megerősítette a hirt, hogy Nisopol Cirill rövid betegség után csakugyan meghalt, a temetésénél is jelen volt... mindenki csak fájalta az elhunytát.

A jószívű Timirjasev Izidornak szláv-vágású becsületes szeméből erre újból csak kibuggyantak a könnyek. Már kísírta volt magát kétszer is; először, mikor temették Cirillt, másodsor, mikor levelet írt erről Annának Bécsbe: most harmadszor könnyezett és hol Annát és Cirillt, hol Bakunint emlegette sűrű sóhajok közt. — Drága, nagy tudós te. — mondta. — milyen tökéletes pár is lett volna a lányodból és Cirillből, de nem akarta a rossz sors, hogy ők legyenek elsősorban azok, akik dokumentálják könyvednek nagy igazát.

Azután multak a napok, a hetek és Timirsajev Izidor, véglegesen elsratván a holtat, csak Bakunin Annára gondolt. Megszerezte Magyarország térképét; a Tisza-folyó jobbpartján megtalálta a mákszemnyi karikát, mely mellett Domonka van írva. — Hát itt vagy most Anna. — mormolta. — Vagy nevelőné lett belőled, vagy társalkodónő egy nagyúri hölgy mellett. Jó dolgod van, — hangsúlyozta Timirjasev Izidor; hála is legyen az Istennek, hogy jó dolgod van.

S ahogy rámeredt a szeme a térképre s a Domonka szóra, egyszerre ráeszmélt, hogy így hívták ott Bécsben azt az őrnagyot is, aki Anna utazásának célja volt. — Ugy lehet tehát, — gondolta magában, — hogy az őrnagy felesége vagy anyja mellé került Anna. — Más lehetőséget nem tudott a jó lélek.

— Érintkezni vele, de hogyan? — Itt esődöt mondott a gyógyszerész minden ötletessége, mely amugy sem valami nagy volt. — Igen, — gondolta magában, ha orosz földön eredne a Tisza, belédobnék egy lepecsételt üveget: az üvegben egy üzenet Annának... ezt, úgy lehet, még

megkaphná Anna. De hát hol ered a Tisza? Magyar földön ered, nem a miénken.

Azután Izidort is követelte a háború; behívták és elküldték katonai gyógyszerésznek a megszállott Bukovina valamely részébe.

Ahol, tanulmányozva a térképet, úgy látta, hogy közte és a Tisza-folyó forrása között csak egy arasznyi távolság van mindössze. Ha megszőknék és a Tiszáig juthatna, azután követve folyását a Tiszának, Domonkára is eljuthatna, Annához. De áldaná azért a tettéért a megboldogult professzor fönt az égben!

— Megszőkné? Nem! — gondolta Izidor. Nem lelkesedett a háborúért egy cseppet sem, de a lelkesedés hiánya még nem engedte meg becsületességének a gyalázatos szőknének még gondolatát sem.

— Hát... megszőkné? Nem. De ha hadifogságba kerülnek. — mormolta — és a fogolytáborból szőkném el Annához!

Téli sportruha.

Lehiggadt temperamentumu ember volt; ez a lehetőség, ez az elképzelt valami, mint még konturjaiban is fölötte homályos, nem nagyon izgatta a kedélyét és így nyugodtan végezte a nagy katonai gyógyszerértárban, amit rábíztak.

Egy délután történt; Timirjasev Izidor egyedül volt a gyógyszerértárban mint inspekción, amikor belépett hozzá egy katonatiszt-féle egy recepttel.

— Csinálja meg, kérem, — mondta halkan. Gyógyszerészek szokása szerint Timirjasev Izidor fel sem igen nézett, mikor átadták neki a receptet. Csak ez utóbbit nézte, hogy olvassa, mi van rá írva: folyadék-e, por-e?

Hát a recept nem is recept, hanem másvalami volt és Timirjasev elképedve olvasta: — A háború a cárizmus bukkását kell, hogy hozza és kell, hogy az orosz szabaddá tegye. Ebben önre is számítunk, hogy propagálja a mi elveinket... Berenszki.

Berenszki... Berenszki Sándor! Ezt a tüzzel égő nevet akkor már milliók ösmerték. S nemcsak milliói a parasztoznak a Bajkál-tótól a Néváig, Dnyeszterig, de a katonák is ösmerték és a közlegényektől a tábornokokig órá esküdt meg mindenki. Ezért is járhatott és agitálhattott szinte nyíltan a fronton és a front mögött a cárizmus és minden velejárója ellen. (Folyt. köv.)

SZEMŐL SZEMBÉ

TÍZEZREK jelentkeztek szellemi szükségmunkára a fővárosnál. Ez annyit jelent, hogy tízezer olyan ember él (ha ugyan ez élet!) Budapesten, akiknek sürgősen kell az a nyolcvan pengő, amit a hatóság ki tud utalni számukra. Tavaly nyolcezer pár tenyér fordult segítségért a fővároshoz, az idén még kétezerrel gyarapodott a számuk.

Ki nem látja, hogy végzetes iramban rohanunk a középosztály elproletárosodása felé? Kicsi az ország és ami értelmiségünk van, az egy nagy birodalom lakosságának szükségleteihez volt szabva. Gazdasági rendszerünk a régi, tulprodukció csak gabonában van, ezt pedig a szomszéd államok rideg elzárkózása miatt nem tudjuk jó áron elhelyezni s így katasztrófa lett abból, ami régebben nemzetgazdaságunk fundamentuma volt: az áldott magyar fölös búzaterméséből. Máról-holnapra nem térhet át a mezőgazdaság új termelési ágakra; illetve az exportképesebb termények szaporítására s ezért forog olyan keserves nyikorgással az egész gazdasági élet kereke. Nincs pénze a gazdának, tehát nincs pénze az iparosnak, a kereskedőnek, a szabad pályákon levő szellemi munkásoknak sem. Elég-e, ha ezt minden alkalommal megállapítjuk és nagy átkot szórva ellenségeinkre: a kezeinket tördeljük? Öngyilkos politika volna ez. Mi pedig élni akarunk, erős nemzedéket nevelni a jövő számára, amely képes lesz megoldani a nagyobb nemzeti feladatokat olyan időben, amikor sorsunk csillaga ismét felragyog. Össze kell szedni minden leleményünket, hogy a budapesti és vidéki tízezrek ne a siralom völgyének rígasztalan útjain, hanem az élet napsütéses ösvényein masirozzanak, kenyeret kell adni a kezükbe, persze nem hivatali állások szervezésével (hiszen a meglévőket is alig bírja az adózó polgárság), hanem azokkal a gazdasági metódusokkal, amelyek a nálunknál sűrűbben lakott és szűkebb határú országokban születtek meg és váltak be. Tanuljunk a hollandusoktól, a dánoktól, a svájciaktól, kis és boldog nemzetektől, akik a modern mezőgazdaság (állattenyésztés, tejtermelés, kertgazdálkodás) fejlesztésével oldották meg az élet nagy problémáit. Gondoskodjunk róla, hogy minden magyar ember megtalálja a maga szerény egzisztenciáját a letiport hazában is.

*

SZÉP A FARSANG. Ragyogó a bál. A párok összefogóznak, a zene szól és színesen, illatosan kavargó a tánc.

Táncoljon a fiatalság, szórakozzék, mulasson, amikor itt van rá az alkalom, hisz úgyszólván eléget sýnylódott az utolsó hat-nyolc esztendőben. A mamákat, akik büszkélkedő tekintettel gyönyörködnek a táncterem szélén a plüskanapékről az ő boldog mosollyal táncoló leányaikban és azokat az anyákat is, akik talán titkos könnyeket ejtenek, hogy talán anyagi gondjaik miatt még egy valamirevaló bálba sem vihetik el gyermekeiket, én szíves engedelmessel most elvezetném egy másik, oh, küssé bizony különös bálba. Mondjuk, hisz ilyen nevű nagyszálló is volt valamikor Budapesten: Európa nagytermébe. Illetőleg nem is az „Európa” nagytermébe, hanem csak — Európába.

Itt is farsang lehet, mivelhogy farsangi időben szokták leginkább fejük tetejére állítani a dolgokat. A hatalmas teremben természetesen illusztris társaság van együtt. Csupa nagykövet, követ és miniszter. A jelenvolt hölgyek névsorát biztosan így közölné le a báli tudósító: Nagy Britannia, Respublique Franciska, Csizmaszár Itália, Cseh-

Szlovákia, Románia Mare, Jugoszlávia, Wien-Ausztria és még számosan. — Hja, igaz, jelenvolt a hatalmas természetű Wacht am Rhein Germánia is. Oh, pardon, a tudósító majd elfelejtette a „még számosan” után Csonka Hungáriát is említeni. Hogyne, hogyne. Hiszen az táncolt legtöbbit. Irtózatosan megtáncoltatták.

Most azonban francia-négyes van. A népszövetségi zenekar játszik. Vagy tévedek? Inkább valami cseh banda. A párok néha fogsziszegve ugyan, de azért általában elég jól csinálják a figurákat, miközben, mint Rómában az augurok, néha összemoszolyognak. Nem ugyan egymással, hanem a másiknak a párjával.

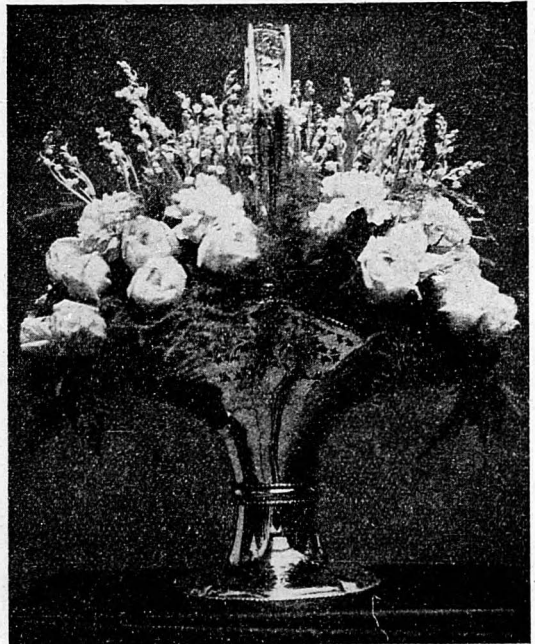
A szegény és vérszegény kis Csonka Hungária pedig nem táncol. Nagyon kimerült. Pihen. Más szóval petrezselymet árul szegényke. Mostohája, Mme. Trianon, aki gardirozza, még ülni sem hagyja nyugodtan.

— Hogy ülsz? Viseld szerényen magad! Érted?

— Miért nem nézel barátságosabban? Na tudod, ez az arrogancia igazán felháborító!

— Miféle neveletlenség az, hogy előbb kosarat adtál annak az úrnak, aki felkért a négyesre?

— Hja, te persze csárdást szeretnél táncolni! Ostoba liba. Na, azt ugyan lesheted ítéletnapig, hahaha!

Bezegh-Huszágh Miklós budapesti főkapitány Magda leányának esküvője alkalmából a budapesti rendőrtisztikar a fenti képen bemutatott rózsákkal, szekfükkel és gyöngyvirággal telt hatalmas ezüst virágkosárral ajándékozta meg a fiatal párt.

Szegény kis árva Hungária már azt sem tudja, hogy üljön, hogy nézzen, hogy tartsa a kezét, hogy kielégítse az árgusszemű dámát. És ül szegényke fáradtan, kimerülve, miközben nagy fekete szeméivel, amelyek mellesleg szől-vást majd kiugranak az éhségtől üregeikből, türelmetlen várakozással tekintget, les, figyel nagy titokban a táncterem aranyozott, nagy szárnyas ajtaja felé, vajjon mikor hallatszik odakint már a sarkantyúpengés, mikor nyílik az ajtó, hogy betoppanjon rajta, aki majd kiveri a zenekari emelvényről a cseh bandát.

... Vége a négyesnek. Szünóra. Tessék vacsorázni! Méltóztassék... Felejtjük el egy percre a bánatunkat...

Appassionata

— Regény —

Irta: Szabó Mária

XXV.

— Végszámra csinálom, Mártuska, jó lesz majd a kis-csikédnek! Nem képzeled, mennyire szeretném, hogy mielőbb legyen... Ugy-e, drágám, te is vágyasz utána?

— Berta néni!

Rekedt hangon ordított a hátuk megett László. Kékselyem pizsamájában indult a Márta keresésére és eltorzult arccal hallgatta nénje vágyakozó szavait.

— Berta néni! Ha azt akard... Ha szerencsétlenné akarsz tenni bennünket... Jjobb... .

A kapu felé mutatott.

Márta rémülten fogta le a kinyújtott karját.

— László, hallgass! Éppen most, mikor Berta néni ilyen jószágos, ilyen...

Lehajolt és könnyes szemmel csókolta meg a csipkét tartó remegő kezét.

Az úton Miklós bácsi közeledett. Hallotta a László rikácsolását.

— Jószágos! Nahiszen ez nagy jószág! Telebeszéli a fejedet! Elhiteti veled, hogy ez így kell, hogy ez így szokás! És szerencsétlenné tesz mindkettőnket! Én nem akarom! Érted, Márta, nem akarom! És ha így van...

Ökölbe szorult a keze és fenyegetően lépett a halálsápadt asszony elébe.

— Esküdj meg, hogy nem vársz gyermeket! Mert ha igen...

Márta a torkához kapott. A rémület összeszorította. Végigremegett benne az iszonyat a hamis eskütől. De mintha két parányi kéz kucsolódna össze előtte életért esdekelve. Lihegve kintlódja ki:

— Esküszöm, László, hogy nem! Ne félj, László, ne félj!

És hangtalanul rogyik az ezredes karjába.

A nap is meghalt, az öröm is meghalt. Sőt maga az élet is terítőre került. Mint a nap... Mint az öröm... Az élet is...

Folyton körben forgó gondolatokkal tapadt aznap Márta az ura életéhez. Távolba néző szemekkel ült mellette. Fogta a kezét, de nem tudta, hogy mit csinál. Étkezéskor kiszolgálták, mint egy gép s az alkonyati séta olyan volt, mintha álomban járna elkerülhetetlen mélységek szélén.

Különösképpen a vak ember most nem érezte meg ezt a különválást. Bántotta a hirtelen jött durvasága s azt igyekezett mindenképpen jóvátenni. Azt hitte, csak neheztel az asszony a menthetetlenül éles kitéréséért s viharos szerelme ezer megnyilvánulásával akarta felejtetni.

Márta érzéketlenül túrt mindent. A halál volt minden gondolata. A gyermekét látta, akit eddig még elképzelni is alig mert. Halálra ítélve látta a tehetetlen, picit teremtést. S a gyermekszemek esdeklően néztek rá, az életéért könyörgött a parányi lélek. Az életéért, melyet ő maga már adott és boldogan táplált a vérevel. Igen, boldog tudatossággal fejlesztette, az anyák örök, szent áldozatosságával. És ezt az életet fenyegeti most meg az apa!

Az éjszakában zokogások feketültek. Ezer nyi hangja támadt a csendnek. Kisértő hangok kúsztak közelebb s csalogató, elvezető szavak csendültek a lelkében. A boldog emberek gyermeki nyugalomával aludt mellette a vakember s az asszony nyitott szemekkel, mozdulatlanul feküdt szörnyű kínjában, nehogy felébredje. Hiszen most iszonyodott; igen, iszonyodott tőle!

Mire idáig ért, az óvatossága is elveszett

a borzalmas úton. Rémülten ült fel és igyekezett bele-nézni a sötétség szörnyű chaosába.

Lehetséges lenne-e ez? Csakugyan iszonyodnék László-tól? Az egyetlen férfitől, akit a lelke választott ki társul? A lelke?

Erezte, hogy gúnyos mosolygásra torzul a szája.

Hiszen a lelke még soha semmit nem kapott a férfitől, akinek az életét kiszolgáltatta! A régi, mélységes, tartalmas beszélgetések visszahanyatlottak az elmúlásba. Semmi sem tanuskodott már arról, hogy itt két összetartozó, messze tájakra összevágyakozó lélek is egyesült. A férfi, mintha elfelejtette volna a művészet és filozófia szavait, a szerelem szótárából szedett elő minden kifejezést helyettük. S ez az örökké ismétlődő ömlengő áradat megfojtotta az asszony más után vágyakozását.

— Nemesak gonosz, de hazug is! — állapította meg. Tudatosan mutatott szépséget ott, ahol nem volt más, csak közönséges, szinte durva érzékiség!

És újra vágyakozott el innen messze, messze. A sötétség megszínésedett. Nagy hegyek kékes púpjai hasítottak bele. Erdők sötétzöld leple suhogott. A Szamos zúgott és a levegő vágyakozással telt meg...

Business Life.

A FELSŐ baloldali kép a Bank of England épülete, amely 1844 óta, amikor az angol banktörvényt alkották, Nagybritánia pénzügyeit ellenőrzi; a háttérben pedig a londoni tőzsde oszlopos homlokzatú épülete látható.

Ma, amikor repülőgépen egy óra alatt 200 kilométeres utat lehet megtenni, amikor 6000 kilométernyi távolságban lakó üzletfeleinkkel telefonon fontos ügyleteket két perc alatt lebonyolítunk — amihéz 100 évvel ezelőtt két hónap kellett, — valóban drága minden perc.

„Az idő pénz.” — ez a régi közmondás sohe sem volt annyira igaz, mint ma. Még sem eszálja az üzletember azt az öt percet, amit 6 magá és alkalmazottai egy cséze Horniman's tea elfogyasztásával töltenek el, mert a dolgozók felidítése is biztosan kamatozó befektetés.

Nincs ital, amely üdítőbb és erősebb, nincs ital, amely a modern üzleti élet követelményeitől kifáradt test és szellem felénkítésére alkalmasabb volna, mint a

HORNIMAN'S TEA

A Horniman's teát minden valamirevaló étkezőhelyen felszolgálják és Nagybritániában több mint 100 éve közismert és hírneves. Az Ön részére éppúgy, mint a világ összes országába külön csomagolják és pedig különböző nagyságokban, hogy minden igénynek megfeleljen.

Nem kellett volna soha eljönnöm! — keseredett el. — Ott lett volna a helyem s ott kellett volna felnevelnem az öcsémét is! Hogy nyomorúságos lett volna az elindulásunk? Hát ez a beérkezés, ez a bőség, ez a bénító tételesség nem nyomorúságos! Oh, ha még egyszer visszamehetnénk!

Lezuhant a feje a párnára. A vakember felriadt egy pillanatra. Utána tapogatózott. S az asszony vonakodó kezét elébb megcsókolta, aztán a szívére vonta és úgy aludt tovább.

A Márta hideg, remegő keze alatt ott dolgozott, dobogott a férfi meleg szíve. És ottevésének ez az állandó érzetése könnyekbe oldotta a kínzó keserűséget.

Mégis csak az enyém minden gondolata, — éledt fel benne a valóraeszmélés. Óvatosan, bocsánatot kérő gyöngésséggel csókolta meg a kezét fogva tartó kezét. S halkán, félénken kezdett derengeni az asszony sorsának felismerése:

Ha már szeretünk, egészen kell szeretnünk, hibákkal együtt és látó szemekkel s akkor talán, talán nyújt az élet megoldást minden problémában.

Látó szemekkel!?

Szinte felsikoltott örömeiben. Hátha látó szemekkel a László szeretete is más lesz? Hátha akkor megérti, hogy a szépség soha el nem múlik, ha belülről világítja meg a jóságot? Hátha megértené az anyaság miszteriumának külön, varázslatos szépségét is?

István! Két nap múlva itt lehet István!

S mikor a virradat besurrant a redőnyök résein, lélekzetfojtó aggódással vonta el kezét a vakember szívéből. A gyermek szobájába surrant, az ő fürdőszobájában öltözött fel. Az íróasztalra kiterítette az eldugott gyermekszobaterveket és halkán dudolva igazgatott rajtuk.

A bútorok itt is lekerekedtek, hogy az elinduló kicsi meg ne üthesse a fejét. A freskók színei ragyogóbbakká váltak, hogy a jelentkező öntudat azonnal megkapja a megfelelő szint. Minden arcon még teljesebb lett a mosolygás s a kis ágy függönyét eltávolította.

Pista már régen nézte, de nem merte megszólítani. A tegnapi szomorúságának egész nagyságát felfogta. Ő volt az egyetlen, aki szavak nélkül is bizonyosan tudta a Márta nagy várakozását s hetek óta lexikonokból bön-gészve, folyton izgalmaktól féltette a testvérét. László durva szavai a szobájáig hallatszottak. Ökölbeszorított kézzel indult meg, hogy kirohanjon és elvigye innen Mártát. De az utolsó hónapok lehiggadása még idejében megfékezte a fellázadását.

A kertben az ezredes füttyentése hívta a szokásos reggeli sétákra a farkaskutyákat. Márta felkapta a fejét és vágyakozva nézett utánuk.

A minden mozdulatát figyelő fiú megszólította:

— Miért nem mégy Miklós bácsival, Mártuska?

— László nem szeretné, hogy kívül menjek a kerten.

— László bácsi még legalább két óráig alszik. Eredj Mártuska nyugodtan. A rajzokat elrakom én és aztán utánatok szaladok.

Az asszony vágyódása egyre nőtt. Miklós bácsival úgylis beszélnie kellene már, mert csakis ő rendezheti el a Morvai kijövését... Hirtelen határozott és megcsókolta az öcsét.

— Vigyázz kisfiam a terveimre. Csukd el jól, hogy meg ne lássa valaki. Nagy baj lehetne, ha... ha...

— Tudom.

S a gyermek újra azzal a csodálatos komoly megértéssel nézett rá, amellyel mostanában minden pillanathban körülölelte.

A hallban ott feküdt a fehérselyem kabátja, ernyedten, mint egy üres pillangóbáb. Gyorsan kapta magára Márta s az ezredes után szaladt. Kicsit lihegve érte utól a kert kapujában. Az ezredes hátrafordult a gyors lépések neszére. A farkaskutyák a pillanatnyi várakozás miatt magasra ugrálva rágták a rácsajtót türelmetlenségükben.

— Ha nem menne messze Miklós bácsi, én is elkísérném.

Az ezredes szánakozva nézett árnyékos szemű, virrasztó arcára. Szótlanul fogta kézen, mintha gyermeket vezetne.

Márta megszedült, mikor a park egyforma szélességű útjai közül kijutott a szabad mezőkre. Az utak mentén már ezüsthátúként lebegett a nyárutói pára, briliánsok szípkázásával vetekedtek a fűszálak ékszerai. Mióta Erdélyből elkerült, most indult először gyalog nagy, szabad térségek felé, s bár itt nem foghatta meg a szemét hegyek és erdők szépséges váltakozása, mégis gyönyörű, lelket betöltő volt ez a világ is.

Az ezredes nézte kipiruló arcát és hallotta megkönnyebbítő felsőhajtását.

— Gyakrabban ki kellene járnod, kislányom. Hiszen úgy látom, ez az igazi elemed.

— Ez. De László nem szeretné... Most is haragudnék, ha megtudná.

— Nem fogja megtudni... És különben is...

Hirtelen megállott. Komoly nézése belevésődött az asszony szemébe.

— Márta, aki nyugalmat, kiegyenlítődést akar, annak nem szabad visszariadnia az apróbb csetepatéktól.

— Nem értem, Miklós bácsi...

— Értened kellene pedig. Félsz megmondani, hogy kivágyakozol és rabéletet élsz? Félsz bevallani, hogy te már nem vagy egészen a Lászlóé, hogy új élet várására szentelődöttél fel és hamis esküvel, folytonos önkínzással takargatod a legnagyobb és legtermészetesebb örömet, amit az élet embernek adhat? Miért nem mondd meg nyíltan az igazat? Egy nagy vihar jönne, de utána letisztulna minden.

— Vagy megsemmisülne minden.

— Mi is itt vagyunk Márta, a nénéd meg én. Melletted állunk! Nem semmisülhetne meg semmi, csak helyes keretekbe terelődnek a hibás életformák.

Az asszony felsikoltott:

— Lehetetlen szólnom, Miklós bácsi! Lászlót megölné ez. Vagy... vagy örökre elvenné tőlem a szeretetét.

— Örökre pedig el nem titkolhatod. Még csak sokáig sem.

Az asszony kéztördelő kétségbeeséssel nézett körül. Most újra a halál gondolata szárnyalt körülötte és megsemmisítette minden reményességét.

(Folyt. köv.)

A FERENCVÁROSI CSABA-ESTÉLY RENDEZŐBIZOTTSÁGA:

Faragó Ferenc
szigorló orvos, főrendező.

Dr. Zsingor Béla
elnök.

Dr. Fürstner József
üggy. elnök.

Faragó Sándor
szigorló orvos, háznagy.

Társaságból

Halló... Csókolom a kezét... Ha megengedi, ismertetem kegyeddel, Nagyságos Asszonyom, a pesti arszlánok legújabb megélhetési forrását. A komikum a dologban az, hogy tényleg megtörtént. Egy társaságbeli úrleány megállott a Körút egyik ékszerkirakata előtt és gyönyörködve nézte a szebbnél-szebb ékszereket. Egyszerre egy elegáns, kikent, kifent úr áll mellé, úgynevezett pesti „selyemfű” és hangos *kezét csókolom*-mal üdvözi, mintha régi, bizalmas ismerős volna és kérdi, hogy tetszenek-e az ékszerek!

A hölgy megbotránkozva mérte végig a tolakodó frátert és elsietett. De a pesti urfi utána és természetesen, hogy az illető részéről egyik megszólítás a másikat követte. A hölgy nem akart botrányt, a legközelebbi cukrászdába menekült, a férfi utána és egyenesen ahhoz az asztalhoz, ahol a hölgy foglalt helyet. Az üldözött megunt a molesztálást, rászólt a férfire, hogyha azonnal nem távozik a helyiségből, — botrányt csinál. A legény távozott. Kis idő múlva a hölgy a pénztárhoz megy, bementja, hogy *volt két süteménye*. Mire a pénztáros kisasszony figyelmeztette, hogy tévedés, mert *négy sütemény volt*.

— Hogyan négy, hisz én csak kettőt fogyasztottam!...

— Ez igaz, nagyságos asszonyom, de kedves férje, mikor eltávozott, azt mondta, hogy az ő süteményét is a nagyságos asszony fizeti.

Mit volt mit tenni, a hölgy kifizette a négy sütemény árát.

Vigyázzon kérem, Nagyságos Asszonyom, nehogy magával is hasonló eset történjék.

Halló... Hireim a következők: Jacques Thibaud, a világhírű hegedűművész szenzációs két hegedűestjét február 7-én és 8-án tartja meg. — Charles Ray mozzisztikus a hollywoodi teniszversenyen az első díjat nyerte. — Thomán István, a közismert és köztiszteletben álló zene-pedagógus február hó folyamán növendék-hangversenyt rendez a Zeneakadémia nagytermében, melynek keretében legtehetségesebb tanítványait fogja megismertetni Budapest közönségével. — E heti esküvői jelentésünk: Zemplényi Aneika és Ember Bence Budapesten házasságot kötöttek.

A közismert és nagy társasági életet folytató bárónő, aki jónévű írónő és egyik napilapunk kritikusa is mellé-

kesen, hiteles értesülésünk szerint, darabot írt a Vígszínház számára; a hirt erősen titkolják, tekintve, hogy a bárónő szinikritikusi tevékenysége nehezen egyeztethető össze a darabírással. Lehetnek, akik azt hiszik, hogy a bárónő a Vígszínház darabjaival szemben ezentúl jóindulatú-elfogultan írja meg kritikáit. Mi ezt nem tartjuk valószínűnek, mindamellett nem ártana nálunk is bevezetni a berlini rendszert: a berlini kritikusok szindikátusa megtiltja tagjainak a darabírást, nehogy a kritikust elfogultsággal vádálhassák meg. — St.-Moritzban oly kitűnő a szezon, hogy a szállodák duplájára emelték az árakat. Így akarják a vendégeket némileg szelektálni. Rengeteg az amerikai és angol, sok a német és szép számmal akadnak magyarok is. Fáró Collas Tibor, aki most érkezett haza St.-Moritzból, baráti körben sokat mesél a gyönyörű svájci fürdőhelyen általánosan kifejtett és egészen amerikai ízű luxusról. — Semmeringre utaztak a magyar társaság ismert tagjai közül: a kormányzó gyermekei: ifj. Horthy Miklós, Horthy Paulette, továbbá Dormándy Géza vezérezeredes. A szép osztrák fürdőhelyen is kitűnő a téli szezon. Főleg bécsiek és budapestiek foglalták le a szobákat.

Salm gróf, a magyar származású tennisz-világbajnok, ez az érdekes életű ember, aki volt már oroszánvadász, olajügynök, idegenvezető, amerikai milliomoskisasszony férje, filmszínész Hollywoodban, a cambridgei evezősök trénera — megírta emlékiratait, amelyek Amerikában 100.000 és Németországban 80.000 példányban jelentek meg és a szerzőnek 100.000 dollár jövedelmet biztosítottak. Kiderül a memoárokból, hogy Salm gróf a mai magyar élet leghányatottabb sorsú embere, aki mégis, mindvégig igazi magyar úr tudott maradni, sőt arra is ráért, hogy mint aktív és kitűnőnevű sportember, hazájának dicsőségét szerezzen.

Halló... A férj és feleség színházban vannak. Már kezdődik az előadás, de az asszony még mindig elmélázva tekint a mennyezet felé. A férje figyelmezteti:

— Édes fiam, már széjjelment a függöny.

— Igen, — mondja az asszony még mindig elgondolkozva. — a mienk is nagyon foszlik már...

Hallotta-e, Nagyságos Asszonyom, hogy a Magyar Királyi Operaház a szezon végén bemutatja Kacsóh Pongrácz örökszép operettjét: a „János vitéz“-t. Radnay Miklós igazgató szerint ennek az operettnek, mint valóban kiváló magyar színpadi terméknek, az Operaház színpadán a helye. A „János vitéz“-t az Operaház vezetősége a legnagyobb technikai felszereléssel kívánja színrehozni. Rendkívül nagy gondot fordítanak a második felvonásbeli tündérszenetjére, amelyben az egész Operaház balettkarát foglalkoztatják majd. Körültekintő és hosszas munkát igényel az

operett zenéjének átültetése a nagyobb és gazdagabb operaházi orkeszter számára, de a várható siker nyilván megéri a munkát.

Mély megilletődéssel és részvétellel értesültünk lapunk személyes barátja, Schumacher Ágoston úr elhalálózásáról. Tóvároson, életének 77-ik évében, a halotti szentségek áhítatos felvétele után visszaadta lelkét Teremtőjének. A megboldogultat bánatos özevény, Mária és Jenő gyermekeink, valamint Kelety Miklós százados vején kívül, a szentmártoni Szabó-család, a rétalapi dr. Mihályi-család és az unokák gyászolják. Fájdalommal jelentjük egyidejűleg Kopasz Andorné, sz. Endre Bella, lapunk lelkes hívének halálát. Fiatalon, huszonöt éves korában hunyt el Szegeден, nem sokkal házasságkötése után.

Halló... Nagy feltűnést keltett Szobotka Imre festőművész képeinek gyűjteményes bemutatója, amelyet a „Tamás galéria-kiállítás” keretében Akadémia-u. 8. sz. alatt rendeztek. A kiállítás még február 4-ig marad nyitva.

...Egy nagy áruház tumultusában a férj elveszti a feleségét. Tanácstalanul jár körül egyideig, majd kétségbeesve fordul az egyik alkalmazotthoz:

— Kérem, uram, elvesztettem a feleségemet!

— Fogadja részvételemet, parancsoljon, gyászosztály, negyedik emelet, jobbra...

Emlékeztetem Nagyságos Asszonyt a februári bálnap-tárra: 1-én: Széchenyi-bál (Hungária-szálló), Székesfővárosi Tisztviselők bálja (Pesti Vigadó), Pénzüntézet-i Központ tisztviselő-bálja (Lloyd-terem). 2-án: Vitézi bál (Vigadó), Görög-katholikusok bálja (Budai Vigadó), Regnum Marianum bálja (Gellért-szálló), Szepesi táncstély (Hungária-szálló). 5-én: Erdélyi-bál (Pesti Vigadó).

Erre a bálra különösen fel akarom Nagyságos Asszonyom figyelmét hívni. Az erdélyi diákok rendezik, csupa kitűnő és jókedvű táncos, élükön ötven tagú bálbizottsággal. A rendezőség a Székely Főiskolai Hallgatók Egyesületének négyszáz aktív tagjából áll. Fővédnökök: Bethlen István gróf és neje, Teleki Pál gróf és neje. *Báliroda*: február 1-ig az egyesület helyiségeiben, (Deák-tér 1., II. em., telefon: Automata 802—26., hivatalos órák délután 5 és 8 között), február 4. és 5-én a Bristol-szállóban. Remélem, hogy találkozunk Nagyságos Asszonyommal a bálon.

6-án: Atléta-bál (Pesti Vigadó), Szent Gellért-Egyesület bálja (Gellért-szálló), Csaba bajtársi egyesület bálja (Katholikus Kör). 7-én: Pest vármegye bálja (Hungária-szálló), 9-én: a Katholikus Társaság bálja (Pesti Vigadó), Allatorvosi Főiskola bálja (Hungária-szálló), Felvidéki bál (Gellért-szálló), Magyar Tanítók Otthona bálja (Budai Vigadó), 10-én: Pátria-jelmezestély (Pesti Vigadó), 12-én: Zrinyi Bajtársi Egyesület bálja (Budai Vigadó).

Halló... Ez is a Körúton történt. Az egyik forgalmas utcasarkon egy úr a koldus előtt megállott és a zsebében kezdett kotorászni aprópénz után. Egyszer csak a koldus erőlyes hangon rászólt:

— Tessék kérem sietni, mert míg maga itt a zsebében kotorász, az alatt a legjobb pasasimat elszalasztom.

Kezét esőkolom.

1928. évi bekötési táblánk

Igen tisztelt előfizetőink nb. tudomására hozzuk, hogy lapunk 1928-ik évi bekötési táblája elkészült. Különös gondot fordítottunk arra, hogy a bekötési tábla kartonlapja vastagabb legyen a múlt években szállítottaknál, hogy a múlt évi súlyosabb évfolyamot megbírja. A bekötési tábla sötétolivzöld moaréban játszó, mintázott, elsőrendű egész vászonkötésbe van burkolva és kitűnő, tartós aranyozásu felirattal ellátva.

A bekötési tábla ára darabonként 3 pengő. Az összeg postabélyegben, levélben is beküldhető.

Adminisztrációnk egyszerűsítése céljából a bekötési táblát csak az összeg előzetes beküldése után küldjük meg.

Tisztelettel

a Kiadóhivatal.

Mit főzzek?

Február 1. Péntek: Halászlé, sajtos metélt, gyümölcs. — **Vacsora:** Rakott karfiol, gomba tojással, sajt, sült gesztenye.

Február 2. Szombat: Borjucsont-leves piritott zsemlyekockával, ropogósra sült bőrös sertéskaraj, párolt káposzta, csöröge. — **Vacsora:** Csirkepörkölt galuskával, gyümölcs.

Február 3. Vasárnap: Aprólékleves szágóval, velőpalacsinta, töltött csirke, sült burgonya, ecetes uborka, gesztenyepüré. — **Vacsora:** Hideg sült, vegyes kompót, rokfod vajjal, gyümölcs.

Február 4. Hétfő: Húsleves daragaluskával, főtt hús, paradicsommártás, rakott burgonya, diós- és mákos-patkó. **Vacsora:** Friss hurka, kolbász sültve, paprika-saláta, befőtt.

Február 5. Kedd: Áttört bableves kolbásszal, töltött paprika, lekváros palacsinta. — **Vacsora:** Borjuszélet-kék libamájjal, párolt karotta, gyümölcs.

Február 6. Szerda: Paradicsomleves vajgaluskával, párolt rostélyos, kalarabéfozelék, női szeszély. — **Vacsora:** Kirántott borjúvelő, burgonyapüré, uborkasaláta, sajt, gyümölcs.

Február 7. Csütörtök: Zöldség-leves, töltött káposzta füstölt oldalassal, alma pongyolában. — **Vacsora:** Virsli tormával, ementáli sajt, gyümölcs.

Február 8. Péntek: Savanyu tojásleves, paraj, bundáskenyér, túróslépeny. — **Vacsora:** Kirántott hal, burgonyasaláta, sajt, gyümölcs.

Február 9. Szombat: Gulyásleves, lekváros derelye. — **Vacsora:** Vese-velő, rőszelt burgonya, ecetes uborka, paprika, sült gesztenye, befőtt.

Február 10. Vasárnap: Kacsaprólek-leves, sajtpudding, kacsasült, burgonyaszéletk ropogósra sültve, zellersaláta, pischinger-torta. — **Vacsora:** Hideg sült, vegyes befőtt, aprósütemény.

Egyszerű étlap

Február 1. Péntek: Halikra-leves, burgonya-metélt. **Vacsora:** Tea, piritós kenyér, vegyes befőtt.

Február 2. Szombat: Gerstli-leves, sertéscomb egybesültve, párolt káposzta, csöröge. — **Vacsora:** Vajaskenyér, száraz kolbász, alma.

Február 3. Vasárnap: Zöldség-leves, libamell párolva, sült burgonya, uborka, gesztenye-szelet. — **Vacsora:** Sertéskocsonya, gyümölcs.

Február 4. Hétfő: Húsleves kockatésztával, főtt hús, hagymás burgonya, paradicsommártás. — **Vacsora:** Kávé, vajaskenyér, gyümölcs.

Február 5. Kedd: Áttört bableves kolbásszal, lekváros palacsinta. — **Vacsora:** Vagdalt pecsenye, zeller-saláta, gyümölcs.

Február 6. Szerda: Paradicsom-leves vajgaluskákkal, lekváros derelye. — **Vacsora:** Borjúpörkölt tarhonyával, alma.

Február 7. Csütörtök: Gombaleves, töltött káposzta. — **Vacsora:** Virsli tormával, alma.

Február 8. Péntek: Savanyu tojásleves, túróslépeny. **Vacsora:** Paraj, bundáskenyér, gyümölcs.

Február 9. Szombat: Gulyásleves, daramorzsza. — **Vacsora:** Burgonya héjában vajjal és gyümölcs.

Február 10. Vasárnap: Csirkeaprólek-leves, töltött csirke, sült burgonya, ecetes paprika töltve káposztával, diós- és mákos-patkó. — **Vacsora:** Hideg sült, vegyes kompót, délről sütemény.

KÉRJÜK NAGYSÁGOS ASSZONYT,
AJÁNLIJA LAPUNKAT
ISMERŐSEINEK.

Kézimunka

Rovatvezető: **Gottlieb Gyula iparművész, kézimunkaszakember, Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 17. Telefon: Aut. 811-26.**

Székényecsik tiszta madeirakivitelen, 18/120 cm. nagyságban, finom batisztra előrajzolva 5 darab	6.— P
Finom lenbatisztra előrajzolva 5 darab	15.40 ..
Hozott anyagra előrajzolva 5 darab	2.— ..
Szurt sablonja	—80 ..
<i>Diszterítő</i> ecrü-tusszorból 150/150 cm. nagyságban, angolmadeira, magashímzés és rece-motivokkal (szitával pótolható). Előrajzolva	20.— ..
Hozott anyagra előrajzolva	5.— ..
Szurt sablonja	6.— ..
Teljesen készen	120.— ..
<i>Stor</i> 150/260 cm. nagyságban, recebetétekkel, angolmadeira és magashímzéssel, kézimunkarész tusszorból készült, fodrok és a felső állóránccok grenadinból. Előrajzolva tusszorra, hozzávaló felső huzott rész és fodrok	45.— ..
Teljesen készen	120.— ..
Szurt sablonja	6.— ..
Hozott anyagra	6.— ..
<i>Receterítők</i> (antik) 90/90 szem, leolvasható nagytöltött rajza	2.40 ..
<i>Különleges négyszögletes milió richelieu-pókokkal, huzott kézi aszúr és szita-aszúrral, finom lenvászonra 90/90 cm. nagyságban</i>	9.60 ..
Lenbatisztra előrajzolva	12.— ..
Svájci siffon-batisztra	4.— ..
Teljesen készen lenbatisztra	80.— ..
Teljesen készen vászonra	76.— ..
Teljesen készen batisztra	70.— ..
Hozott anyagra előrajzolva	1.60 ..
Szurt sablonja	3.— ..
<i>Toledo-milió</i> 90/90 cm. nagyságban, finom lenvászonra előrajzolva	8.60 ..
Lenbatisztra	12.— ..
Hozott anyagra előrajzolva	2.— ..
Szurt sablonja	2.40 ..
Kézimunka bére	32.— ..

Háztartás

Zöldborsópüré-leves. Sós vízben 2 deci zöldborsót puhára főzünk, szitán át-törjük, egy tojást habosra elkeverünk, az áttört zöldborsót hozzáadjuk, valamint 3 deka vajot, kevés csontlével vagy húslével felelesztjük és ha szükséges, még szóhatjuk.

Sonkástekeres. (Előétel.) Jó kemény tejfölből hat evőkanálnyit egy tálban könnyedén elkavarunk hat tojás sárgájával, adunk bele egy pici sót, majd négy evőkanál nullás lisztet és utóljára a hat tojás kemény habját könnyedén közé vegyítjük és kikent, lisztezett tepsibe töltjük és megsütjük. Sütés után bőven megtöltjük, illetve az egész bekenjük apróra vágott és édes tejföllel összekavart sonkával, összesodorjuk tekeresnek és betesszük ismét a sütőbe, hogy a tölték is felmelegedjen benne. Még melegen éles késsel felszeljük, melegített tálra helyezük és azonnal feladjuk. Tetejét reszelt sajttal meghintjük.

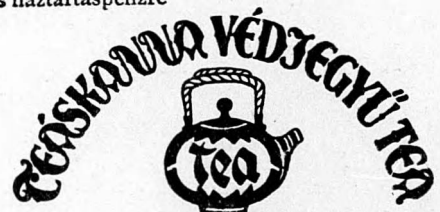
Töltött borjucomb. A borjucomb szelét megabáljuk s azután egész hosszában átfúrjuk. Az így kapott húst háromszor átdaráljuk, teszünk bele finomra vágott szalonkakockát, egy pici reszelt hagymát, apróra vágott petrezselyemzöldet, egy evőkanál tejfölt, egy kávéskanál franciamustárt és mindezt jól összekeverjük és a combot megtöltjük vele. Ezalatt főzzük 4—5 kemény tojást és a töltelékkel felváltva, egy-egy tojást is tegyünk be a húsba. Megfelelő edénybe helyezük, kívül a húst megtűzdeljük sűrűn szalonnával, a sütőpléhbe teszünk két jó evőkanálnyit zsírt, három deci tejfelt és a húst folyton ezzel öntözve két óra hosszáig sütjük. Tálaláskor éles késsel szép szeletekre felvágjuk, tálra rakjuk és levéről a zsírt levéve, rátöltjük.

Vajas szeletek szárnyas vadhússal, vagy pulárból — teához. Vesszük egy sült szalonka mellhusát hidegen és szeletekre vagdaljuk, a többi húst pedig vágjuk apróra, keverjük el 20 deka vajjal, izlés szerinti sóval, fehérborsal, citromlével és ezen vagdalékot kenjük két szelet mellhús közé.

Irmgard asszony és a teáskanna

Irmgard asszony kijön a háztartáspénzéből. — Reggelire tea van, de nem az a hig, unalmas felöntés, amely réme minden teaértőnek, hanem erősebb, majdnem sötétbarna tea a "Konsuma Melange" olcsó törmelékkeverékből, melyhez tejet vagy tejszínt önt. — Ez nemcsak kifogástalan gazdálkodáshoz segíti, hanem férjét is kielégíti. — Amióta "Teáskannát" iszik reggelire, azóta érzi magát valóban jól és /magában/ el van ragadtatva, hogy feleségének mily kevés háztartáspénzre van szüksége...

Csuka sütvé. A csukát szokás szerint megtisztítjuk, kopolytáját kivesszük, hosszában a gerincéig kettévágjuk, azonban úgy, hogy ne essék szét s a belsejét szedjük ki. Egy edénybe töltünk tejet és a halat a hátával állítsuk öt percig bele, ha kivettük, sózzuk be, azután mártjuk lisztbe és forró zsírban süssük ki. Nyole-tíz perc alatt elkészül és a húsa szép sárga és kemény marad. Tálra helyezzük, a kisült fejet a közepére tesszük, petrezselyemzöldjével díszítjük, citromszeleteket adunk hozzá.

Fasirozott hering. Két heringet hat óra hosszat tejben áztatunk, majd megtisztítva, három szardellával, két keményre főtt tojássárgájával, egy evőkanál kaprival jól összevagdalkodunk, azután szitán áttörve összekeverjük egy tojás nagyságú vajjal, hering-alakot formálunk belőle, majonézsal és aszpikkal díszítjük.

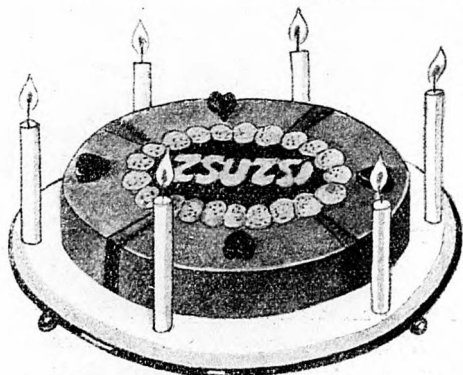
Ludmáj keverék. Egy kisebb libamáját, negyed kiló disznóhúst ledarálunk és két tojás sárgájával jól eldolgozzuk. Izlés szerint megsózzuk, borsozzuk, egy kávéskanál pástétom-fűszert, egy fél zsemlyét tejbeáztatva és szintén átdarálva hozzáadunk és az egészet szitán áttörjük, előbb azonban beleteszünk egy kis tejfelt és két tojás habját, úgyszintén egy félkanál reszelt hagyma levét adjuk bele és egy zsirral kikent formába öntve, dunsztban kifőzzük.

Almakrém. Másfél kiló almát megsütünk, szitán áttörünk, adunk hozzá 25 deka cukrot, 3 tojás fehérjét, egy citrom levét, kevés vaniliát és összekeverve, az edényt jégre állítjuk, habverővel jól felverjük, amíg szép fehér kemény habbá válik. Üvegtálra felhalmozzuk és cukros gyümölcsessel díszítjük.

Receptek

Gesztenye kifli. 25 deka vaj, 35 deka lisztet eldörzsölünk és két tojássárgájával, kis rummal, két evőkanál porcukorral, csipetnyi sóval és két evőkanál tejföllel összegyúrjuk. Vékonyra elnyújtjuk, négyszögre vágjuk és gesztenye-töltelékkel megtöltve kis kifli-alakokat formálunk belőle. Töltelék: egy kiló gesztenyét héjában puhára főzünk, megtisztítjuk, áttörjük és izlés szerint cukrot, kis rumot adunk hozzá. Forró sütőben vigyázva sütjük, a kifliket tojásfehérjével megkenjük. Ugyanezen tésztát lehet pogácsának használni és csokoládéval leönteni.

Tomka Lia. Békéscsaba.

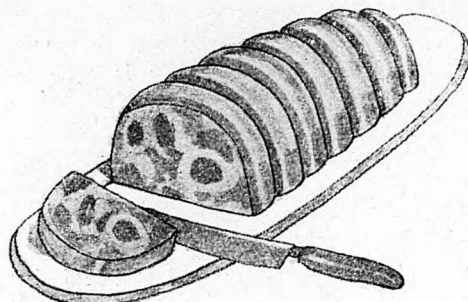
.. Születés- vagy névnap tortája.

Diós szeletkék. Irósvajas tésztát készítünk, félujnyi vastagra nyújtjuk, pléhre téve megsütjük, 40 drb. szép dió gerezdjét, 6 tojás fehérjét, 20 deka cukrot szegfűszeggel összevegyítünk, a diót a tésztára rakjuk, a keveréket ráöntjük és visszatesszük száradni. Apró szeletekre vágjuk.

Ördög pirulái. 60 deka finomra tört dió belét, 4 kanál mézet, egy citrom reszelt héját, fél narancs levét, egy kevés fahéjat, egy evőkanál rumot egy lábosban a tűzre téve folytonos kavarással mellett félóraig főzünk. Formáljunk belőle apró gömböket és reszelt csokoládéban hempergessük meg, szitán szárítsuk. Eck Antalné, Dég.

Haller-tészta. 28 deka vaj, 28 deka liszttel jól eldolgozzuk, hozzáadunk egy egész tojást, 17 és fél deka cukrot, 17 és fél deka darált mandulát és jól összegyúrjuk. Kinyújtjuk és tepsibe téve megsütjük.

Női szeszély. 10 tojás sárgájával jól összedolgozzuk 25 deka vaj, 25 deka cukrot, fél kiló lisztet, kevés vaniliát, fél citrom levét és reszelt héját. Tepsibe tesszük és megsütjük. Ha már félig megsült, barack-lekvárral megkenjük. Tíz tojás fehérjéből kemény habot verünk, 25 deka porcukorral és 25 deka hosszúra vágalt mandulával összekeverjük, a lekváros tésztára egyenlően elkenjük és lassú tűznél szép pirosra megsütjük. Eck Antalné, Dég.

Szervirozás: libamáj és keménytojás aszpikkban.

Túrós pogácsa. 15 deka vaj, 15 deka túrot, 20 deka lisztet, kevés sóval összegyúrunk, pogácsaszaggatóval kiszaggatunk, tojással megkenjük, kőménymaggal meghintjük és lassu tűz mellett szép pirosra sütjük.

Kaviáros fánkocskák. Negyed kiló lisztet 8 deka vaj és 6 tojássárgáját habosra keverünk, sóval és 4 fillér ára tejbenáztatott élesztőt teszünk bele és annyi tejjel kikeverjük a tésztát, hogy olyan gyöngye legyen, mint a fánkészta. Addig hagyjuk kelni, míg megegyezzen annyi lett a tálban, mint akkor volt, mikor bevertük. Vajba mártott kézzel akkora golyókat készítünk, mint egy nagyobb dió, tepsire téve kelni hagyjuk, tojással megkenjük és megsütjük. Ha megsültek és kihűltek, felül késsel bevágjuk, vajat teszünk bele és a tetején a vágást bekenjük kaviárral. Dr. Fekete Károlyné, Bpest.

Sonkás rudacsokkák. 12 deka szitán áttört sült burgonya, 12 deka liszt, 12 deka vaj és egy csipet só kell hozzá. Ezt együtt jól kigyúrjuk. Sonkából hosszukás darabkákat vágunk, mintegy 6—7 cm. hosszúk, minden ilyen darabka sonkát becsavarunk a fenti tésztával, tojással megkenjük és megsütjük.

Debreczeny Károlyné, Rákosszentmihály.

Diós lepény. Vegyünk negyed kiló porcukrot, keverjük el 6 tojás sárgájával: egy fél citrom levét és héját, 2 kanál prézlit, 6 tojás fehérjéből vert habot, egy kanál cukrot, negyed kiló darált diót a habbal felváltva belevegyítünk és kikent, lisztezett tepsibe téve megsütjük. Ezalatt készítünk 15 deka vajból, két evőkanál erős feketekávéből, két szelet puhított csokoládéból mázt és a kisült és félig lehült tésztát ezzel bevonjuk, kockára felvágjuk és mindenik tetejére egy fél diót teszünk.

Móricz Irén, Túrkeve.

Pehely torta. 14 deka cukor, 14 deka csokoládé, 14 deka mandula darálva és szitán áttörve, 10 deka vaj, egy evőkanál prézli, 8 tojás sárgája, 8 tojás habja kell hozzá. Legelőször a vajat, cukrot és csokoládét dörzsöljük el és azután a többi adjuk bele. Háromnegyed óráig sütjük. Be lehet vonni csokoládéval. Fehér Gusztávné, Szolnok.

HORTOBÁGYI JUHTURÓ

Mindenütt kapható

Termeli:

ORSZ. MAGY.

TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Tanácsot kérnek

Kérjük mélyen tisztelt előfizetőinket, hogy lejárt előfizetéseiket a megküldött csekkapon szíveskedjenek megújítani, hogy lapunk előállításával felmerülő igen súlyos kiadásokat mi is akadálytalanul fedezhessük.

Teljes tisztelettel a
Kiadóhivatal.

Kérem kedves olvasótársnőimet, szíveskedjenek tanácsot adni, hogy háló- és gyerekszobafüggönyöket milyen kézimunkával készíthetnék, hogy az izléses és finom legyen. — Szíveségüket előre is hálással köszöni „Nótás asszony.”

Végvári „Elmehetsz” című költeményét szeretném megszerezni. Ha kedves olvasótársnőim közül megvolna valakinek, hálás lennék, ha lapunk útján megküldenék. — Kedves válaszukat előre is nagyon köszöni „Eliza.”

Fővárosi tartózkodásom ideje alatt szeretnék egy jó és amellettt jutányos panzióban lakni. Nagyon hálás volnék, ha e tekintetben ismerős előfizetőtársnőim szívesek volnának néhány címet és rövid felvilágosítást adni. Ettől függetlenül szeretnék Budán egy kisebb telket, vagy családi házat venni, esetleg kétszobás lakást. Ha valaki — úgynök kizárva — idevonatkozóan tudna ajánlatot tenni, igen megköszönném.

Erényi Józsefné, Szeged, Pacsirta-utca 31.

Kedves olvasótársnőim! Otthonomban szükséges minden elkészíthető tárgyat magam szeretek előállítani. Tollpaplant azonban még nem csináltam és most tervezem ennek készítését is. De tekintettel arra, hogy erről nem igen van fogalmam, kérem szíves tanácsukat az elkészítésre vonatkozóan. „Mindent magavégző asszony.”

Buenos Airesből kaptuk az alábbi kedves levelet, melyet, — úgy érezzük, — hogy írója iránti hálából is meg kell örökítenünk:

„Kedves Főszerkesztő Úr! Miután nincs tudomása arról, hogy messze-messze Délamerikába is eljut egy-egy példánya a mi kedves lapunknak, illőnek tartom erről értesíteni és megköszönni azt az élvezetet, melyet a „Magyar Uriasszonyok Lapja” nyújt itt a rideg, lelketlen pénzvilágban.

Hogyan jutott el a lap hozzám, mindjárt el is mesélem: ide mentem férjhez s rövid idő múlva, amikor már állandó lakásunk és biztos címem volt, édesanyám azzal kedveskedett, hogy a közben érkezett példányokat elküldötte utánam. Azóta is rendszeresen küldi kedvenc lapomat, mely itt, ahol az emberek a pénz és külsőségek rabjai, férjem után egyetlen jóbarátom lett. Mert jól esik a távol idegenben az a tudat, hogy van egy kicsiny, drága, szép ország az Atlanti-óceánon túl, ahol vannak még melegszívű, igaz lelkű emberek, akiket nem ejtett rabul az aranyborjú imádása, akik tudnak szeretni, szenvedni, lemondani és a saját gondjukat-bánatukat elfelejtve, szenvedő embertársaikon segíteni. És ahol ezek az arany szívű emberek élnek, ez az én szegény, megcsontott hazám, mely minden kivándorolt magyar számára az örökméces s amelyre úgy tekint vissza, mint sötét éjszaka idején a viharos tengerenhalászó: a parton levő világítótoronyra.

Innét nézve ellenséges szomszédokkal körülvett hazámat, sokkal sötétebb színben tűnik fel keserves küzködése, mint közelről. Mert innét jobban látni azok ipari, kereskedelmi és gazdasági túlsúlyát és azt az alatomos aknamunkát, mellyel Magyarország jövőjét örökre tönkretenni akarják. Ezért üdvös volna, ha ilyen nemes lap, mint a „Magyar Uriasszonyok Lapja”, mely a hazafias szellemet tartja elsősorban szem előtt, minden magyar család hajlékába bejutna, hogy ebben a nagy küzdelemben mindannyian úgy tartsanak össze, mint a názáreti szentcsalád. Mert csak úgy győzhetünk, ha saját erejünkre támaszkodva, szívós munkával, kitartó energiával és szellemi fölnnyel fölfegyverkezve nézünk szembe a gyűlölettel, mely úgy fonja körül Csonka-Magyarországot, mint egy pókháló a vergődő szunyogot.

Amikor elbúcsúztam barátainóimtól és jóismerőseimtől s szememben megcsillantak a válás könnyei, sokan azt mondták: „ne sirj, örülj, hogy egy jobb világba jutsz, ahol nincsen annyi gond és mindenkinek megvan a lehetősége ahhoz, hogy vagyoniassá legyen”. De nagy ára van ám ennek a lehetőségnek! Ki kell tépni szívünkbelől mindazt a szépet és jót, mely a romantikus magyar léleknek éltető eleme. Csak a honvágy és honszeretet parázsa izzik szívünk legrejtettebb zugában. Ott ég és fájdalmasan feljajdulunk, ha látjuk, hogy bánaltalmazzák már amúgy is megtüport, szenvedő hazánkat. Azért százszorta kedvesebb nekem ez az ujság, mint bárkinek odahaza, mert magyar szellemet, igaz, őszinte és romlatlan szívből eredő szavakat és drága delibábos romantikát hoz át a nagy Atlanti-óceánon hozzám, a messzi Délamerikába.

Baráti kézszorítással köszönti, boldog új évet és lapjának hatalmas fejlődést kívánva, maradok igaz híve „M. G. de Pischell.”

*

A tengeren túlról felénk nyújtott baráti jobbot a szebb jövőbe vetett reményünk hitével szorítjuk meg és ezúton is kijelentjük, hogy hazafias, irredenta célunk mellett híven kitartunk. Isten minket úgy segéljen!

Levél ment. — Hazafias üdvözléssel és kezeslappal a Szerk.

Kedves előfizetőtársnőimet, a versek ismerőseit kérem, hogy Szaboleska Mihály: „Egy eljegyzési hírre” című költeményét, amelyet szeretnék megszerezni, valamint egy másik költeményét is, amelyet szintén szeretnék leírni, küldjék el nekem. Ennek a költeménynek nem ismerem a címét, ellenben a következő sorokra emlékszem:

„Ne küldjétek a lányt magas iskolába,

Ne tanítsátok sok hideg tudományra.

A jó Isten a lányt másra teremtette,

Nem okoskodásra, hanem szeretetre.”

Előre is hálással köszönöm

„B. Vilma.”

Kedves olvasótársnőimhez fordulok kérésimmal, szíveskedjenek segítségemre lenni tanácsaikkal:

1. Ebédlőmbe szeretnék szőnyeget venni. Állítólag a torontáli szőnyeg tartós, olcsó és szép. Így van-e?

2. Továbbá ki adhatna felvilágosítást, hogyan kell gombatenyészésre alkalmas pincét berendezni? Champignon-gombát óhajtanék természetni. Kifizetné-e a természet gomba az előállítás, illetve berendezés költségeit? Érdemes volna-e üzleti szempontból foglalkozni vele?

3. Ki volna oly kedves és a „Csak egy szál virágot küldj” című nóta kottáját eljuttatná hozzám. — Hálással megköszönöm. „B. Imréné.”

Ki tudna tanácsot adni kedves előfizetőtársnőim közül, hogy piros kelmétől foltot kapott fehérneműt mivel lehetne teljesen kitisztítani, hogy patyolat-fehér legyen. — Szíves tanácsukat nagyon köszöni

B. Imréné.

Kérem kedves olvasótársnőimet, hogy mint nótakedvelő asszonytársuknak — ha nem ütközik nagy fáradságukba — küldjék meg a „Ne tudja meg soha senki, merre jártam, merre voltam...” és a „Száz szál piros rózsza” című dalok szövegét és közöljék, hogy a kottákat melyik zeneműkereskedésben szerezhetném be. — Sok köszönettel „Romhalmyné, Tiszabercel.”

Olvasótársnőim szíves felvilágosítását kérem, hogy melyik zeneműkereskedésben szerezhetném meg az alábbi nóták kottáját:

1. Száz szál piros rózsát küldtem én tenéked...
2. Piros rózsa, feshő rózsa kinyílott egy kisablakba...
3. Őszi levél, sárga levél...

Szíves értesítésükért hálás köszönettel, viszonzásra mindig készen

„R. J.-né, Gyula“.

Hallottam Kalmár Tibor: „Ha rossz vagyok hozzád“ és „Gyöngyvirág“ című nótáit, melyeknek szövegét nagyon szeretném megtanulni. Kérem kedves olvasótársnőimet, ha tudják, közöljék lapunk útján. — Kedvességüket előre is nagyon köszönöm

„R. Maca.“

Kedves olvasótársnőim! Kérem önöket, ha hasonló betegséggel találkoztak már, — ha ugyan annak lehet mondani, — amelyet alábbiakban fogok leírni, írják meg s ha tudnak valami gyógyszert, hálás szívvel fogom Önöket áldani. Már két év óta egy piros, gyulladásozott folt van a jobbkezem fejen és ez a gyulladás soha nem szűnik meg. Soha nem fáj, csak néha viszket. Itthon és külföldön is kezeltettem világhírű professzorokkal, de eddig eredménytelenül. Sem a sokféle kenőcs, sem a röntgenezés nem használt. Ha hitem és reményem nem biztatna, elkeserednék, de hátha velem is tesz a jó Ég csodát és elmúlik a baj. A professzorok is azzal biztattak, hogy hosszú idő múltán egyszer csak eltűnik. Bánt, mert valóságos szépséghiba. Most már arra gondoltam, hogy talán egy házi-szer lenne az a bizonyos „csoda“, mely rajtam is segítene. Szíves tanácsukat nagyon várja

„Pusztai asszony“.

Üzenetek

Laczkó Mátyásné, Mezöhegyes. A francia gobelin-szövés magyarozatát alábbiakban közlöm s azt hiszem, hogy olvasótársnőim közül mindazok megértik, akik a perzsa-, szmirnaszövést már ismerik.

Veszünk mindenekelőtt egy négyszögletes rámat a kép nagyságához mérten. (A ráma 2 és 1/2 cm. vastag és 5 cm. szélességű lécből készítenendő.) Szélességében legalább 10 cm., hosszában pedig 40 cm. ürt számítunk. Vagyis a keretnek a kép szélességétől számítva 10 cm.-rel nagyobb belmérete legyen. Hosszában pedig 40 cm. üres rész marad, hogy a szövést kényelmesen végezhessek. Ekkor veszünk gobelin-felvetőt, melyet bármely nagyobb kézimunkakereskedésben beszerezhetünk. A gobelin-felvetőt keményen felgombolyítjuk egy faorsóra, (lehet ugyanazt az orsót használni, melyet perzsa-felvetésnél használtunk) és miután a képet 10—10 cm.-nyire beosztottuk, a rámat, — kiszámítva, hogy a közepre kerüljön, — szintén beosztjuk 10—10 cm.-es részekre és megjelöljük ceruzával minden tizedik centimétert. A jelölés csak a ráma alsó- és felső részén szükséges, az oldalán nem. Most elkezdhetjük a felvetést. Egy széken ülve, a rámat ölnökbé vesszük keresztben és az asztalhoz szorítjuk. Az első ceruzajelhez jól megkötjük a felvető fonalat és a rámaúra úgynevezett 8-okat vetünk fel. 30-as felvetést használunk, vagyis 30 láncpárnak kell lenni minden 10 centiméteres jelölésig. Nagyon fontos, hogy a felvetőt mindig egyenlően húzzuk. Lehetőleg szorosabb felvetést csináljunk, de túlszorosat ne. Ha a felvetést befejeztük, akkor a ráman alul és felül a szálakat pontosan eligazítjuk és egy erősebb fonal segítségével a 8-asokat lehúzzuk és alul két oldalt kikötjük. Most az első szálakat behúzzuk, felül is kikötjük kétoldalt. A minta-képre teljesen átlátszó pergamentpapírra tesszük és a kép minden vonalát a pergamentpapírra tussal megrajzoljuk. Ha már megszáradt, akkor a pergamentlapot az asztalra helyezzük és a felvetett rámat ráfektetve, négy oldalán valami nehezékekkel leszorítjuk. Most egy ceruzavastagságú fadarabot kihelyezünk és piros tintába mártva, a kép körvonalait a szálakra kopirozzuk a pergamentről. Ha a kopirozást befejeztük, akkor azt a fadarabot, mellyel a szálakra kopiroztunk, hegyes felén kis villa-alakúra faragjuk, úgy, hogy egy felvető szál éppen elférjen a villa két

ága között. Most a rámat megint ölbevéve, a kis villát piros tintába mártjuk, minden szálát egyenként előrehúzzuk és felülről lefelé mindenütt, ahol piros jelölés látható, a szálát a villa két ága között megforgatjuk. Ez szükséges, mert ha esetleg szövés közben a szálak elfordulnának, a kép körvonalait mégis tisztán látjuk. Ha az átforgatást befejeztük, akkor a rámat egy direkt erre a célra szolgáló állványba szorítjuk. A szálak felső kikötését most eltávolítjuk, mert erre a kopirozás után szükség nincs. (Az alsó kikötést azonban meghagyjuk.) A hátsó szálakat épp úgy benyüstöljük, mint a perzsa-szövésnél. (A rámaúra kis nyüstrudat is csináltunk, melyet azonban csak a kopirozás befejezése után szögelünk fel. Egy „cece“ segítségével elkezdjük a szövést. („Cecét“ a perzsa-szövésnél is használunk.) Egy-két centimétert egyszínű fonalból szövünk. A francia gobelin szövésének ugyanaz a technikája, mint a perzsa-szövésnél a beszövéseknek, melyet a perzsnál minden csomósornál csinálunk jobbra és balra. A gobelin-szövő-fonalból apró babákat gombolyítunk épp úgy, mint a perzsnál, csak sokkal kisebbeket. A szövést kissé távan csináljuk és a cece segítségével lenyomkodjuk, hogy teljesen fedje a felvetőt. Szorosan szőni nem szabad, mert ez nem tudja a felvetőt takarni és a kép oldalait is csak behúznánk vele. A szövést a kép oldalán dolgozzuk, az állványt az ablak felé fordítva. Hogy a szövés könnyebben menjen, a kopirozott pergamentlapot felül és alul a szálakra tűzzük. Így aztán teljesen látjuk a formákat. A színezést a mintakép után vesszük. Előfordul, hogy egyszerre 10—20 színes babával dolgozunk. Ha új babát kezdünk, akkor egész egyszerűen egy 4 cm.-es szálát a baloldalán, amilyen dolgozunk, lógni hagyunk. Ahol a minta teljesen egyenesen megy fölfelé, ott a két összetalálkozó színes babát egymáson átsavarjuk. Ez az úgynevezett „kötés.“ Ha elkészült a kép, a baloldalán összegyűlt szálakat nem vágjuk le.

Ha Nagyságos Asszony valamit nem ért a magyarozatból, kérdésére bármikor szívesen válaszolok, miután perfect vagyok a francia- és svéd-gobelin-képek, valamint perzsa-, szmirna-, kelim-, csomózott és szövött görög szmirnaszövények szövésében is. Üdvözzel

Eck Antalné, Dég.

Örömmel közöljük igen tisztelt előfizetőinkkel, hogy a hónapok óta körözött Burgmayer János nevű egyént, ki lapunkkal soha semmiféle összeköttetésben nem volt és aki ennek dacára lapunk nevében előfizetők szerzésével kapcsolatban szélhámosságokat követett el, egyik nagyon derék és előrelátó előfizetőnk ébersége folytán sikerült Válon (Fejérmegyében) január hó 7-én az ottani csendőrséggel elfogatni. Jelenleg a székesfehérvári törvényszék fogházában várja megérdemelt büntetését.

Ezton mondunk köszönetet **Schönek Rezső** úrnak, a váli Hangya-Szövetkezet főnökének. Közérdekű nagy szíveségéért felajánlott 50 pengő jutalmat a váli r. kath. és ref. egyház javára adományozta Schönek úr.

Egyben a legmelegebb elismerés és dicséret hangján kell megemlékeznünk a váli csendőrszakasz kiváló és kötelességtudó embereiről, akik, mikor értesültek arról, hogy ez a szélhámos Válon tartózkodik és szökni akar, a községet öt oldalról körülfozták és úgy tették ártalmatlanná a szántóföldeken keresztül elillanni akaró Burgmayer Jánost.

A Kiadóhivatal.

Tisztelettel közöljük igen tisztelt előfizetőinkkel, hogy lapunk részére a címlapon megjelenő fényképeket ezentúl a **Strelisky udvari fényképész-cég,** (Budapest, Dorottya-utca 1.) készíti. Felkérésünkre e kiváló és országosan ismert fotó-szalonn előfizetőink részére rendkívül olcsó árat biztosított. A cég előfizetőinknek 6 darab művészien kiállított levelezőlapot, valamint 1 darab 18×13 cm. nagyságú nagy képet összesen 18 pengőért készít és semmi néven nevezendő felvételi vagy egyéb költséget nem számít.

Miután a **Strelisky**-fotószalonn jóhírneve országosan ismert, tisztelettel kérjük igen tisztelt előfizetőinket, hogy a céget megrendeléseikkel felkeresni szíveskedjenek. Tisztelettel a

Kiadóhivatal.

„Egy kisleány.“ Igéretet semmiesetre se tegyen, hogy várni fog rá, mert három év olyan hosszú idő, hogy esetleg megbánhatná igéretét. De ezzel szemben ne fogadja el Magácska sem az ő fogadkozását, mert megtörténhetne, hogy igéretük és fogadkozásuk egyikük vagy másíukuk részére teherré válna és szabadulni szeretnének tőle. Ilyen esetekben mindegyik fél a másikra hárítja az ódiomot és igen kellemetlen emlékekkel szakadnának el egymástól olyanok, akik ma égre-földre, mindörökre esküdöznek. Maradjanak továbbra is jóbarátok s ha a három év eltelt, megvalósíthatják tervüket anélkül, hogy szükség lett volna rá, hogy előzőleg bármily fogadalommal leköszöck szavukat. Szív. üdv. és mindkettőjük iránt barátsággal a Szerk.

„B. Vilma.“ Az „Appassionata“ című regény Magyarországon könyvalakban még nem jelent meg. Méltóztassék türelemmel lenni, a folytatólagos közlés egy hónapon belül befejezést nyer. Üdv. a Szerk.

„Dódi.“ Ne tölünk, hanem az esztől és szívtől kérdezze meg, hogy várjon-e az illetőre, vagy pedig megszakítsa-e az összeköttetést. Ebben a kérdésben igazán nem érezzük magunkat kompetensnek válaszolni. Üdv. a Szerk.

„B. I.-né.“ Kérdésének 4-ik pontját nem közölhettük, mivel ilyen tárgyú kérdések közlését — elvi szempontból — beszüntettük. Üdv. a Szerk.

„Advent“. Az élet ismerete és azok a tapasztalatok, melyeket alkalmam volt szerezni, ismeretlenül is, de felebarátom iránti szeretettől vezéreltetve, azon tanácsot adtárk velem, hogy tartsa meg továbbra is függetlenségét, annál is inkább, mert anyagilag nem kell senkire sem támaszkodnia és van saját otthona, mely bár az egyedüllét magányától valószínűleg unalmas, de ezzel szemben nem zavarja senki és ami a fő, nincs útjában senkinek. Ezer meg ezer eset mind amellet bizonyít, hogy az öregeket megünják és bár nem akarok gyermeki érzékenységeket ériunteni és nagy tisztelet részemről a kivételeknek, — de hány szülő csak megtört butordarab gyermekeinél, mert nem maradt kis vagonkájá élete utolsó éveire...

Ha azt a nyugodalmas csöndességét biztosítani akarja, amire mindenki vágyik élete végén, akkor ne oszlassa fel otthonát. Ha szíve forrón vágyik gyermekei után, legyen köztük egy-két hónapon át, fizesse meg nekik az ellátás költségeit s ha bizonyos idő múlva azt venné észre, hogy már nagyon is „megszokták“, szépen visszatér otthonába. ahol alkalmazhat egy szegény árvát, vagy egyedül álló nőt, aki gondját viseli és szép csendben, harmonikusán múlnak majd napjai. Megértő szívvel üdvözi „Cassandra.“

„K.-né rossz kis lánya“. Valaki így definiált: a lány előbb játszik a szerelemmel, azután a szerelem játszik a lánnyal. Ez teljesen magára illik, kedves „rossz kisleány“. Sajnos, a tapasztalat azt igazolja, hogy a 20 éves lányok sem tudnak komolyan gondolkozni, ha a szívük megszólal. Nem tudják a helyest megkülönböztetni a helytelentől. Például helyesnek vélik sötét este lakatlan helyen sétálni valakivel, de megütköznek azon, ha az a valaki ezekből a titkos sétákból másra következett és merészsége nem ismer határt. És mert nem történt minden úgy, mint szeretne volna, egyszerűen megszüntette látogatásait. Maga pedig szeretné a sétákat folytatni, szeretné a szép holdvilágos estéket kart karba öltve megismételni és ábrándokkal benépesíteni. És mig erre gondolt és még mindig színezi a jövőt, a másik nem látott mást az együttes sétákban, mint egy könnyelmű kislány szerelemre-vágyódását. Ne töprengjen az ő elmaradásán, higgye el sokkal jobb most, mint később, mert ezután bizonyos, hogy elmaradt volna. Igaza van, hogy a szerelem nem száll el oly könnyen, de ahol nem volt szerelem, ott nincs, ami elszálljon és nincs mit visszavárni, visszahódítani. Ne azon morfondírozzon, hogy miként szerezz vissza, hanem küzdje le saját érzését és már büszkeségből is legyen ura érzéseinek és önmagának. A bánat sem tart örökké. Csak húsz évvel lehet elmondani, hogy nem megyek férjhez soha, mintha csak rajta kívül nem volna más fiú a világon. Meglátja, hogy van más is, értékesebb és szerelemre érdemesebb, aki nem csábítja titkos élvezetek felé. Szív. üdv. a Szerk.

F. J. „Ave Mária“ előadása a nagyhét és nagypéntek kivételével mindenkor aktuális. — Üdv. a Szerk.

„Tudatlan kisleány“ — Pak. Kétnapos zsemlyét vagy kiflit kockára vágunk. Forralt hideg tejbe habarunk 2—3 tojássárgáját, cukrot, mazsolát és egy kanál folyékony zsírt, vagy vaját. Ebben a zsemlyébe beleáztatjuk. Annyi tejet veszünk, hogy a zsemlyét meg lehessen áztatni benne. Egy megfelelő mély, tűzálló edényt vastagon kikenünk zsírral, beletesszük a zsemlyetömeget, rummal meglocsoljuk, felül almaszeleteket rakunk, jól meghintjük fahéjas cukorporral és sütőbe tesszük. Ha az alma jól átpárolódott, kivesszük, 4 tojás fehérjéből kemény habot verünk cukorral, a habra barackzót teszünk és az alma fölé rakjuk. Késsel elsimítjuk és néhány perc alatt forró sütőben megbarnítjuk. Tálaláskor lapos kanállal kiszaggatjuk, vaníliás cukorral meghintjük. „Őszi harmat után.“

Keresztrejtvény

Lapunk mai számában közölt „Farsang“ című keresztrejtvény megfejtési határideje 1929., február hó 20. Azon előfizetőink között, kik a keresztrejtvényt helyesen megfejtik, az alább felsorolt jutalmakat sorsoljuk ki. A sorsolás eredményéről lapunk március 10-iki számában tájékoztatjuk olvasóinkat és ugyanakkor küldjük meg a jutalomdíjakat.

I. jutalomdíj: Heilig Harisnyaház, Budapest, VII., Kazinczy-u. 7. ajándéka, egy pár selyemharisnya.

II. jutalomdíj egy darab ovális milió elsőrendű batiztra előnyomatva.

III. jutalomdíj: egy darab kerek milió elsőrendű batiztra előnyomatva.

IV. jutalomdíj: az Orsz. Magyar Tejszövetkezeti Központ által termelt és közismerten kiváló minőségű valódi hortobágyi juhturó 1 kg.

V. jutalomdíj: az Orsz. Magyar Tejszövetkezeti Központ által termelt és közismerten kiváló minőségű valódi hortobágyi juhturó 1 kg.

VI. jutalomdíj: az Orsz. Magyar Tejszövetkezeti Központ által termelt és közismerten kiváló minőségű valódi hortobágyi juhturó 1/2 kg.

VII. jutalomdíj: egy kg. Hóvirág-mosópor és két kotta.

VIII. jutalomdíj: egy kg. Hóvirág-mosópor és két kotta.

Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTÉSZ BÉLA
Szerkesztő: tordai BÓJTHE ETELKA

Kiadóhivatali igazgató: BARTHA ISTVÁN

Kéziratokat nem adunk vissza.

Budapest 72, postafiók 46

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET
ÉS RENDELŐLAPOT!

Apróhirdetések

E rovatban kizárólag előfizetőink privát hirdetését nyegvédenként egyszer, 15 szó terjedelemben, díjtalanul közöljük le. A jelíges hirdetés esetén 1 P. — a hirdetéssel egyidejűleg beküldendő a beérkező válasz-levelek továbbítására. Nem előfizetőink részére a hirdetés díja szavanként 10 fillér.

Páratlanul olcsón világmárkás zongorák, pianinók részleltetésre. Javítás, hangolás, kölcsönzés *E hall zongoratermeiben, Andrássy út 15.*

Perzsa- és más szönyegek szakszerű és művészi javítását vállalom. Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközlök. A lap előfizetői részére 10 százalékos kedvezmény. Cím: Teharhoukin M. Vosdanik, Budapest, VII., Wesse-lényi-utca 1. szám.

Vidéki tanító leánya, perfekt német, házikisasszony-nak vagy gyermekhez ajánlkozik. Fizetésre nem, csak jó bánásmódra reflektál. Érdeklődni lehet Fáyné tanítónőnél, Budapest, III., Vörösvári-utca 19.

Budai Szent László Gyermekotthon és Árvaház árvái mellé kerestetik szerény igényű, r. kath., kézimunkához értő hölgy teljes ellátással, lakással és egyelőre 40 pengő havi fizetéssel.

Társalkodó vagy nevelőnői állást keres menekült tanítónő. Cím: „Menekült” jelige alatt a kiadóhivatalban.

V. kerületben szép tágas utcai szoba, fürdőszoba használatra és teljes ellátással azonnalra kiadó. Érdeklődni lehet: Budapest, Pozsonyi-út 33. Trafik.

Gyermekek mellé nevelőnőt keresek. Bemutatkozni lehet Budapest, V., Markó-utca 13., V. Solti Lászlónénál.

Háztartásban jártas keresztény urileány gyermekek melletti, vagy bármilyen állást elvállal. Szerény fizetést kér. Címe: R. Mária, Budapest, VIII., Magdolna-utca 15., I. em. 2.

Magyar népdalok megzenésítésére alkalmas költeményeket keresek, melyeknek tárgyát főleg a magyar néplélek gondolatvilága alkossa a maga eredeti egyszerűségében és temperamentumosságában. Természetesen más tárgyú költeményekkel is szívesen foglalkozom, ha azok ezt tartalmuknál fogva megérdemlik és a mai modern „jazz” örületszülte szövegeivel ellentétben állanak. Leveleket a kiadóhivatal továbbít „Dalszerző” jelíggel. Főül-bélyegzett válaszboríték csatolását kérem.

Különbejárati, feltétlen tiszta, jól bútorozott szoba azonnalra kiadó. Cím: VIII., Nap-utca 18., I. em. 10.

A háztartás díszjele a valódi alpaca ezüstdényű evőeszköz

**!!! Fémjelző bélyeggel ellátva !!!
Minden darabért jótállunk !!!**

	pengő	pengő	
6 evőkés ...	15.—	6 csemegekés ...	12 50
6 „ villa ...	8 40	6 „ villa ...	7 50
6 „ kanál ...	8 40	1 főzelékanál ...	4.—
6 kávéskanál ...	4 20	1 tejszűrő ...	3 70
6 mocca „ ...	3 70	1 tortalapát ...	4.—
1 levesmerő ...	6 30	1 pecsenyevilla ...	4.—
1 komplett, elegáns, 6 személyes kassza, 47 daraból ...	110.—		P

Teljesen pótolja az ezüstöt. Megrendelhető: postán, utánvétellel. A meg nem felelőért a pénzt visszaküldjük. **Becsületes és pontos kiszolgálásért 64 év óta fennálló üzletünk és számos köszönőlevél szavatol!** — Nagy képes árlapunkat kívánatra ingyen megküldjük.

MAROSI JÓZSEF ÉS FIA
GYÁRI LERAKATA, ESZTERGOM

Megbízható, intelligensebb nőt keresek egy olyan háztartás élére, hol a háziasszony egész nap nincs otthon s akire másfél éves kisgyermekét nyugodtan rábízhatná. Bejárónő van. Cím: Grósz Hugóné, Békéscsaba, Gyulai-út 6.

Kereskedelmi végzettségű urileány, szerény igényű, gyermekek mellé ajánlkozik; háztartásban, irodai munkákban segítkezik. Címe: „Árvácska” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Intelligens fiatal hölgy elvállalná egy, vagy két gyermek elsősorú oktatását a fővárosban. Németül és angolul tud, szépen rajzol, fest és kézimunkázik. Fizetési igénye: teljes ellátás és havi 50 pengő fix és zongorahasználat, vagy pedig ellátás nélkül óránként 2 pengő. Cím: Budapest, Rigó-utca 14., flsz. 2.

Jól főző, idősebb, intelligens nő, magányos hölgy, vagy úr, esetleg kisebb család háztartása vezetésére ajánlkozik szerény fizetésért. Címe: „N. E.” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Erdélyi egyetemi hallgató elfogadná egy-két közép-, vagy elemi-iskolás fiú korrepetálását vagy tanítását szerény feltételek mellett. Szíves megkereséseket „Egyetemi hallgató” jelíggel a kiadóhivatalba kérek.

Feltétlen megbízható, lehetőleg egyedül álló nőt keresek kertés családi házámba, ki a házmesteri teendőkhöz kívül egyéb házimunkákban is segítkezik. Díjazás: Szoba konyhás lakás (szuterén) és fizetés. Cím: Tisztviselőtelep, Család-utca 30. Sztamorai Jánosné.

Szobrászművész hírnevének megszerzéséig reklámárban vállalt felnőtt-, valamint gyermek-mellszobor, plakett (fénykép után is) és bármely dísztárgy készítését. Címe: „Művész” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Biztos megélhetést nyújtó, kevés tőkét igénylő szövedéhez 3 darab vászon-szövedőszék, kézierőre berendezve, teljes felszereléssel eladó. Cím: Kreznerich Gézané, Gádoros.

Háromszobás, konyhás úri lakás, teljes komforttal, jutányosan kiadó, Zuglóban, Vezér-utca 116. szám alatt. Értekezni lehet Tax Péter és fia kertészetében, Budapest, VII., István-út 50. Telefon: József 391—51.

Fiatal uriasszony, ki iparművész, társnak ajánlkozik, esetleg anyahelyettesi állást vállalt. Cím: „Iparművész” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Eladó olcsón egy hétlángú, bronz, kézimunka villanyecsilár, gázra is alkalmas. Megtekinthető: Baross-tér 1., II. em. 10., délelőtt.

Intelligens, keresztény leány előkelő családban kornának, vagy hasonló állásra ajánlkozik. Varni tud. Címe megtudható: Görög Olga, Mándok, címén.

Gítárművész oktatást vállal, kezdőktől művészi kiképzésig. Szolójáték és művészi kíséret. Fritz Miklós, Budapest, Somló-út 11.

Jólelkű, szorgalmas, intelligens, 20 éves urileány, szerény, úri családhoz gyermekek mellé, vagy idősebb házaspárnál bármilyen állás betöltésére ajánlkozik. Varni tudok és a háztartás minden ágában jártas vagyok. Címe megtudható: Bild Gyulané, Győr, Wenes Jenő-u. 23. alatt.

Kerti magvak, őszi barack, édes-mandula-oltványok, feltétlen megbízható, jutányos áron beszerezhető: Vidonyi Testvérek telepei, Hódmezővásárhely.

Tavasszal Olasz tenger mellé utazni szándékozó előfizetőtársnővel közli a „Villa Iris” magyar panzió tulajdonosnője, Grádóban, hogy ezidén is április és május elején Budapestről való leutazásakor szívesen vállalt utitársakat együttutazásra. Szoba ellátással 28 lira (9 pengő) naponta. Érdeklődni lehet özv. Gschaidner Lászlóné, Békéscsaba, Gyulai-út 3.

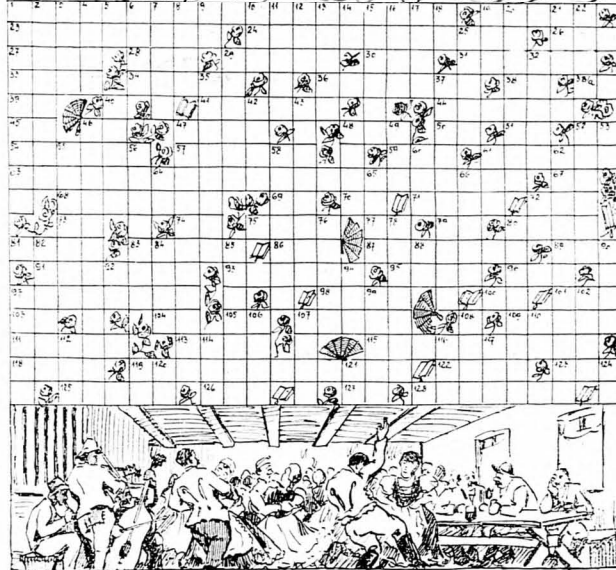
Mindenféle hangszer, jól és olcsón
mint ezt tizezernyi utánrendelés legjobban bizonyítja

Wolf és Társa, Klingenthal Sa Nr. 999.
Nagy árjegyzék ingyen. ; Sok ezer köszönőlevél. ; 20.— pengőn felüli rendelések portómentesek. ; Gramofonlemez P 2.20-tól.

KERESZTREJTVÉNY

Szerző: KATONA

Vízszintes sorok.

- 1 Rendes táncmulatság eddig tart.
- 19 Hangszeren játsszák.
- 23 Sokszor bizony a tőzsde... is szerepet játszik a bálban való megjelenésen.
- 24 Egy diszkrét kérdés után szól a nő: ugyan..., hiszen úgys tudja (két szó).
- 26 Igeköttö.
- 27 Füttyül.
- 28 A. m. pusztit.
- 29 Ilyen szemekkel néz a mama, ha lánya neki nem tetsző férfival táncol.
- 30 Szeretek — latinul.
- 31 A limonádéba is teszük.
- 33 „G“-vel liba teszi.
- 34 Zűrzavar.
- 36 Báli hűsítő gyümölcs.
- 38 Latin kettős magánhangzó.
- 38 a Jótékony ige.
- 39 Összetett mássalhangzó.
- 41 Hajó ellensége.
- 44 „... a pápai utcát“.
- 45 Angol helyeslés mássalhangzói.
- 46 Tagadószó mássalhangzói.
- 47 Hír — latinul.
- 48 Becéző női név.
- 50 Latin kötőszó.
- 51 A 16. függőleges mássalhangzói.
- 52 Szerszám.
- 54 Tánc.
- 57 A régi Trója.
- 59 Falon függ.
- 61 Gabonatisztítás.
- 63 Sok fiatalembernek ennyi a báli teendője (négy szó).
- 67 Német címző szócska.
- 68 Ilyen bál is van.
- 69 Azonos mássalhangzók.
- 70 Mindenkinek van.
- 71 Női név.
- 72 Báli mulatságon sok hangzik el.
- 73 „Árul“ mássalhangzói.
- 74 Az ABC első két betűje.
- 75 Azonos mássalhangzók.
- 77 Fordítva se gyötörjön a bálban.
- 79 = 50 vízszintes.
- 80 Borszívó
- 81 Név németül fonetikusán.
- 83 Régi tánc.
- 86 Mindennek van.
- 87 Bálban is adják.
- 89 Éktelen hártya.
- 91 Van nő, akinek ... elég elegáns (két szó).
- 93 Sok bált ez előz meg.
- 95 Ámorka bálban is használja.
- 96 Zenei kifejezés.
- 97 Szól a nő: engedjen el, mert rögtön ... magamat.
- 98 Női név.
- 100 Zenei rövidítés.

- 104 Kereskedőnél van.
- 103 Fordított személyes névmás.
- 104 Utóirat rövidítése.
- 105 Kötőszó.
- 107 Mama teszi az első bálba induló lányával.
- 109 Baj, ha bál után szükség van rá.
- 111 „... a holló a jegenyén“.
- 113 Divatos frizura.
- 115 Rendezők bálban is teszük.
- 118 „K“-val leány adja, akár — bálban is.
- 119 Nőknél mérvadó (két szó).
- 121 Ékezet nélkül Bródy regény címe.
- 123 Ujságban van.
- 125 Szárnyas.
- 126 Bibliái alak.
- 127 Szám.
- 128 Halásznak benne.

Függőleges sorok.

- 1 Bálban ezt is választanak.
- 2 Barátnőt gyötri a szebb ruha láttára.
- 3 Borbély ilyen szerszámot használ.
- 4 Pityókás ember teszi.
- 5 = 39 vízszintes.
- 6 „Fázik“ ikerszava.
- 7 Ennyivel nem lehet bálba menni.
- 8 Királyfink keresztnéve.
- 9 Francia névmás.
- 10 Fohász.
- 11 Tánc alatt sok ilyen derekat látsz.
- 12 Eordított csapadék.
- 13 Ékszeranyag.
- 14 „Adut“ mássalhangzói.
- 15 A mai leányoknál hamar jelentkezik.
- 16 Beszédtárgy.
- 17 Táncrendbe írsz vele.
- 18 „Gond“ kezdete és vége.
- 19 Dohányos igéje.
- 20 Aki így udvarol, azt szeretik a nők.

- 21 Férfinév.
- 22 Gyümölcs.
- 25 A mai nő még a bálba is magával viszi, hiszen szépségápolási eszköz.
- 29 Azt a papa keservesen fizeti.
- 32 Dómjáról híres.
- 35 Kellemetlen szagu tisztító-szer.
- 37 A mai lány még jóformán fel sem ... és már bálba akar menni.
- 40 Vonatkozó névmás.
- 42 Fordított autómárka.
- 43 Becéző női név.
- 46 Az ilyen fiatalembert nem nagyon szeretik a mamák.
- 47 Nincsen nélkülök táncmulatság.
- 48 Minden lánynak nagy esemény ár ... bál.
- 49 Névmás.
- 52 A lány örül neki, ha sok van neki a bálban.
- 53 Aki petrezselymet árul.
- 55 Ilyen bál is van.
- 56 Gyermekek teszi, de sokszor felnőtt lány is, hogy fiatalabbnak tűnjék fel.
- 58 A mama töri rajta a fejét, hogy mentől ... legyen a báli kirándulás.
- 60 Molnár szerint ilyen szerelem is van.
- 61 Szarvas-faj.
- 62 Cigány huzza.
- 64 Német igeköttö.
- 65 Itt is táncolnak.
- 66 A kiadás-rovatban egy bál rendezésén elég nagy ... t képvisel.
- 72 Néro mássalhangzói.
- 76 Kellemetlen, ha tánc közben leesik.
- 78 Ha bálba megyünk, úgy hagyjuk ezt otthon.
- 80 A bállal karöltve jár.
- 82 Álmos ember hallatja.
- 84 Tolvaj teszi.
- 85 A meglepődött ember beszéde.
- 88 Összetett mássalhangzó.
- 90 Isten volt.
- 92 Méla mássalhangzó.
- 94 Sír felirat.
- 97 A bálterem parkettája.
- 99 Szupé alatt öblögetik.
- 102 Divatos prém.
- 106 Fordítva: bár csak ne... az eső, mikor bálba megyünk.
- 107 Katona tüzi mellére, ha bálba megy.
- 108 Sokat fogyasztanak bál alatt.
- 110 Róna mássalhangzói.
- 112 A fog feladata.
- 114 Hal.
- 116 Helyhatározó.
- 117 = 116.
- 119 Leány köszönés.
- 120 Báli étlapon borsos.
- 121 Rokon.
- 124 Folyó neve.

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK

Hallerkeői Haller Judith grófnő, Tokaj

Dr. Kirchner Dezsőné sz. Lányi Piroška, lapunk munkatársa,
Budapest

Jaczkovits Ivánné, ny. miniszteri tanácsos neje, Budapest

Mrs. Rod la Roque sz. Bánky Vilma, Hollywood,
lapunk legújabb előtízetője